

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

06 - 12 Aralık Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
06-12 ARALIK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
GÜVEN ENDEKSİ ÇAKILIYOR, EKONOMİNİN ÇARKLARI DÖNMÜYOR	10
TRT PAYI KILIFIYLA ÖZELLEŞTİRME	11
KONUŞTUKÇA BATIYORUZ!	12
REEL SEKTÖR DE İKTİDARIN EKONOMİ POLİTİKALARINA GÜVENMİYOR!	13
ENFLASYON BUDANARAK MİLYONLARIN HAKKI GASBEDİLİYOR	14
TÜİK NEREDE YAŞIYOR, NEREDEN ALIŞ-VERİŞ YAPIYOR!	16
YURTTAŞ BORÇ BATAĞINDA, KREDİSİNİ ÖDEYEMEYENLERİN SAYISI KATLANDI	20
YATIRIMCILAR TÜRKİYE BANKALARINDAN KAÇMAYA BAŞLADI	21
SON 20 YILIN EN KARA AYI	21
SANAYİDE DOĞALGAZ TARİFESİ YÜZDE 158'E YÜKSELDİ...	22
AKARYAKIT ÜRÜNLERİNE SON 2 AYDA 20 ZAM YAPILDI	23
BÜYÜMEDE YAKIT EMEKÇİNİN FAKİRLİĞİ	24
BU ÇIKIŞIN İNİŞİ YOK	25
BORÇ KAPIYI KIRDI	26
ASGARİ ÜCRETİNİN KAYIPLARI	27
ASGARİ ÜCRET, 2003'TE 25 ALTIN İKN 2021'DE 7 ALTIN!	28
ASGARİ ÜCRET BİR AYDA 835 TL ERİDİ, ERİYEME DEVAM EDİYOR...	30
SİMİT-ÇAY HESABIYLA GELİP HALKI ÇEYREK SİMİDE MUHTAÇ ETTİLER	31
SİMİT HESABIDA ŞAŞTI!	32
ENGELLİYE ŞİMDİ DE DÖVİZ KURU DARBESİ	33
ET KRİZİ KAPIDA	35
YUMURTADA MALİYET KATLANIYOR	35
ÜRETİCİ-MARKET FARKI 9 KATA ÇIKTI	36
SAHTE GIDAYA ÜRKÜTEN İLGI	37
GIDA ARZI VE GIDA GÜVENLİĞİ	37
AKP EKONOMİDE UMUDU KESTİ	38
TEKLİF DE TEK KAZANAN DA	41
SATMAYA DOYAMADILAR	41
5'Lİ ÇETE HER YERDE!	42
AFAD ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ SINAVINDA LİYAKAT SINIFTA KALDI	42
DANIŞMANIN GELİNİNE DE KADRO	43
HAVADAN ÇİFT MAAŞ	43
KAMUDA LİYAKAT ENKAZ ALTINDA	44
HER YERDE YANDAŞLAR	44
RÜŞVET SKANDALI!	46
YANDAŞ OL KOLTUĞU KAP!	47
YANDAŞIN PIŞKİNLİĞİ	48
DOĞADA DEĞİL DOLARDA YEŞİLİ SEVENLER!	49
'YÜKSEK HIZLI TREN' GİTTİKÇE YAVAŞLIYOR	50
KONUTTA SATIŞLAR DURDU, FİYATLAR FIRLADI...	50
HEKİM MAAŞI 55'DEN 8 ÇEYREK ALTINA DÜŞTÜ	51
VARYANT YAYILIYOR, BAKANLIK İZLİYOR	52
HİBE ÇOK AMA POLİTİKALARI YOK	54

TÜRKİYE’NİN 10 YILLIK KADIN CİNAYETLERİ HARİTASI	54
SAHTE KAHRAMANIN EKONOMİK ENKAZINDAN SORUMLUĞUNDAN KAÇIŞI!	56
SAVRULAN DIŞ POLİTİKA, YİTİRİLEN İTİBAR!	57
AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ KARARINA İLİŞKİN	61
MANDACI KİMDİR BİZ ANLATALIM...	62

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti’nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım “Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz.” yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP’nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye’nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti’nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima ‘Kol kırılır yen içinde kalır’ olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak ‘Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler’ algısı oluşturup, CHP’ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap ‘muhatap almıyoruz’ olmalıdır.

06-12 ARALIK 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***7 Aralık Dünya Sivil Havacılık Günü**

***07-17 Aralık Mevlana Haftası**

***09 Aralık Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü** Bugün ülkemizde ve dünya da yaşanan yoksulluğun en önemli sebeplerinden biri yolsuzluklardır. Yoksulluğun sebebi yolsuzluktur.

***10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü** 10 Aralık 1948’de Birleşmiş Milletler Meclisi, İnsan Hakları Bildirgesini kabul etti. Türkiye, İnsan Hakları Evrensel Beyanname’sine kabul oyu verdi. Bugün hâlen İnsan Hakları Günü olarak kutlanmaktadır.

*10 Aralık 2016'da **İstanbul Vodafone Arena yakınlarında saldırılar gerçekleşti**. İki patlamada 43 kişi öldü, 155 kişi de yaralandı.

*11 Aralık 1946'da **Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) kuruldu**.

*12 Aralık 1929'da Başbakan İsmet Paşa, "**Başlıca hedefimiz millî paramızı kıymetlendirerek altına bağlamaktır**" dedi.

***12-18 Aralık Yerli Malı Haftası**

***12 Aralık Mağazacılar Günü**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

- İmalat sanayi sektörünün kapasite kasımında yüzde 78,1 kapasite kullanım oranıyla üretim yaptı. Sektör son üç aydır (eylül, ekim, kasım) bu ölçüde bir kapasite kullanım oranıyla üretim yapıyor.
- Kasımda önceki aya göre dayanıklı tüketim malları üretiminde kapasite önceki aya göre 0,9 puan azalarak yüzde 73,7'ye gerilerken, dayanıksız tüketim mallarında 0,2 puanlık artışla yüzde 76,2'ye çıktı. Kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre tüketim mallarında değişmedi, gıda ve içecekte azaldı, ara malı üretiminde yüzde 80,1'e çıktı, yatırım mallarında ise bir puana yakın azalarak yüzde 74,8'den yüzde 73,9'a geriledi.
- Geçen yıl salgın nedeniyle alınan önlemler yüzünden ocak-kasım döneminde yüzde 71,5'e kadar gerileyen ortalama kapasite kullanım oranı ise bu yıl aynı dönemde yüzde 76,4 olarak gerçekleşti.

- Uluslararası Yatırım Açığı 285,6 Milyar Dolar

- Tasarruf oranı yatırım oranından (GSYH'ye oranı) düşük kaldığı için yapısal olarak cari işlemler açığı veren Türkiye'nin uluslararası yatırım açığı ise eylülde 285,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Eylül sonu itibariyle Türkiye'nin dış varlıkları 301,3 milyar dolar, dış yükümlülükleri ise 587 milyar dolar düzeyinde bulunuyor.
- Bir ülkenin dünyanın geri kalanından olan rezervleri de dâhil toplam alacakları (kredi, mevduat, sermaye v.b) (varlık) ile dünyanın geri kalanına olan yükümlülükleri (borç, sermaye, mevduat v.b) arasındaki farkı ifade eden uluslararası yatırım pozisyonu bu yılın üçüncü çeyreğinde 5 milyar dolar, geçen yılın sonuna göre ise 105 milyar dolar küçüldü.
- Yılın üçüncü çeyreğinde Türkiye'nin dış varlıkları 25,4 milyar dolar, yükümlülükleri ise 20,5 milyar dolar arttı.
- Yılın ilk dokuz aylık döneminde ise dış varlıklar 45,7 milyar dolar artarken, dış yükümlülükler ise 59 milyar dolar küçüldü. Dış yükümlülüklerdeki küçülme Türk lirasında yaşanan yüksek oranlı değer kaybı yüzünden, yabancıların Türkiye'deki varlıklarının (doğrudan yatırım, portföy yatırımı vb.) varlıklarının döviz cinsinden değerinin azalması da etkili oldu.

-Merkez Bankası Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 12 – 19 Kasım haftasında 713 milyon dolar artarak 128 milyar 403 milyon dolara çıktı.
- Geçen hafta brüt **döviz rezervi** 1 milyar 226 milyon dolar artarak **87 milyar 921 milyon** dolara çıkarken, brüt **altın varlıkları** 513 milyon dolar azalarak **40 milyar 482 milyon** dolara indi.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 4 milyar 152 milyon dolar artarak 116 milyar 678 milyon dolara çıkarken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 3 milyar 131 milyon dolar azalarak 60 milyar 516 milyon dolara indi.
- Swap dâhil toplam **döviz ve altın borçları** **1 milyar 21 milyon dolar** artarak **177 milyar 194 milyon dolara** çıktı.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi**, **327 milyon dolar azalarak (eksi) -46,8 milyar dolara** indi.
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi ise 298 milyon dolar azalarak (eksi) – **35,3 milyar** dolar oldu.

• **(Not: Son iki haftada Merkez Bankasının swap borçları azalırken, bilanço içindeki yükümlülükleri artıyor. Bunun, Merkez Bankasının daha önce swap işlemleriyle bankalardan aldığı borcun bir kısmının döviz depo işlemine dönmelerinden kaynaklandığını tahmin ediyorum. Swap borçlarının aksine döviz depo işlemleri yoluyla alınan borçlar Merkez Bankasının bilançosunda yer alıyor. 19 Kasım 2021 itibariyle, yani swaptan döviz depo işlemine dönen tutar 5,2 milyar dolar olarak açıklandı. Bu tutar 25 Kasım itibariyle ise 7,4 milyar dolar düzeyinde bulunuyor.)**

-Sıcak Para

• Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 12 – 19 Kasım haftasında, 5,6 milyar dolar daha azalarak **58,9 milyar dolara** geriledi. Sıcak para stoku bu haliyle yılbaşındaki düzeyinin 30 milyar dolar altında bulunuyor.

• **Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar net olarak 384 milyon dolarlık hisse senedi aldı, 72 milyon dolarlık (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar. Repo alacaklarını da 159 milyon dolar azalttılar. Yabancılar TL'nin yüksek oranda değer kaybetmesi yüzünden dolar bazında fiyatı oldukça düşen hisse senetlerinde son üç haftada 1,1 milyar dolarlık alım yaptılar.**

• **Yabancı bankaların Türkiye'deki bankalardan olan swap alacakları ise 4,3 milyar dolar azaldı.**

• Yabancıların mevduatları ise özellikle TL mevduatlarının dolar cinsinden değerinin azalması yüzünden 506 milyon dolar azaldı.

• Yabancı yatırımcıların 12 Kasım itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 22,8 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 6,9 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 28,9 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından 362 milyon doları da swap alacaklarından oluşuyor.

• **Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 12 Kasım günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 1 milyar 45 milyon dolarlık alım yaptılar. Swap alacaklarını net olarak da 20 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla yılbaşından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 19 milyar dolar oldu.**

-Hazinenin İç ve Dış Borçları 2,3 Trilyon Liraya Çıktı

• Hazine'nin iç ve dış borçları ekim ayında 88 milyar lira daha artarak 2 trilyon 268 milyar liraya kadar yükseldi. Borç stokunda ekimde yaşanan bu artışın tamamı da kur farkından kaynaklandı.

• Ekimde dolar kurunun 8,87 liradan 9,48 liraya yükselmesi borç stokunu 88 milyar lira artırdı.

• **Hazinenin borç stokunun 906,7 milyar liralık kısmı Türk lirası, 1 trilyon 361 milyar lirası da döviz ve altın cinsinden alınmış borçlardan kaynaklanıyor. Döviz cinsi Hazine borçlarının dolar cinsinden tutarı ise 143,4 milyar doları buluyor. Bu tutarın 112 milyar dolarlık kısmı dışardan, 31,4 milyar doları ise içerden alınan döviz cinsinden borçlardan oluşuyor.**

• Kasım ayında döviz kuru ekim ayına göre yüzde 31 oranında arttı ve 26 Kasım Cuma akşam saatlerinde 12,5 TL civarında seyrediyordu. Bu kur üzerinden hesaplandığında 143,4 milyar dolarlık döviz cinsinden borcun Türk lirası karşılığı kasım ayına göre 431 milyar lira artarak 1 trilyon 793 milyar liraya ulaştığı, borç stokunun ise 2,7 trilyon lirayı bulduğu tahmin ediliyor.

• **Hazinenin 143 milyar dolarlık borcuyla birlikte, Merkez Bankası da dâhil diğer kamu kuruluşlarının dış borçlarını dikkate alırsak, kamunun toplam 240 milyar dolarlık bir döviz borcu bulunuyor. Dolar kurunun 9,48 liradan 12,5 liraya yükselmesi kamunun döviz cinsinden borç yükünün Türk lirası karşılığını 725 milyar lira artırarak 3 trilyon liraya çıkardı.**

• **Döviz Cinsinden Borcun Oranı:** 1 trilyon 203 milyar lira olan Hazinenin iç borç yükünün yüzde 25'ini yurt içinde dövizle alınmış borçlar oluşturuyor. Dış borçlarla birlikte bakıldığında ise Hazinenin toplam borç stokunun yüzde 60'ı döviz cinsinden alınmış borçlardan kaynaklanıyor.

-Özelleştirme Arsa-Bina Satışı Oldu

• İdeolojik olarak, "sermayenin tabana yayılması ve devletin üretimden çıkarak kaynaklarını alt yapı yatırımlarına ayırması için" yapıldığı ileri sürülen özelleştirme Türkiye'de kamunun elindeki arsa-arazilerin satışına dönüştü.

• Özelleştirme İdaresi'nin verilerine göre bu yıl 141,2 milyon dolarlık "özelleştirme" yapıldı. Bu özelleştirmenin 123,8 milyon dolarlık kısmı arsa-arazi satışlarından oluştu.

- Bu gelirin 14,8 milyon doları ise sosyal tesislerin satışından elde edildi.
- Bu arada, Hazinesinin 2 trilyon liradan fazla borç artırdığı 2003-2021 döneminde, 62,5 milyar dolarlık da özelleştirme yapıldı. BU tutar bu günkü kurlarla 781 milyar liralık bir büyüklük oluşturuyor.
- **Buna göre AKP hem Hazinesinin borçlarını 2 trilyon lira artırdı hem de kamunun varlıklarını 781 milyar lira azalttı.**

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, döviz kurunda o hafta yaşanan yüzde 12'ye yakın artışın etkisiyle 279 milyar lira büyüyen 4 trilyon 777 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 21 milyar lira azalarak 1 trilyon 915 milyar liraya geriledi.
- Aslında 455 milyon dolar azalarak 256,4 milyar dolara gerileyen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise 300 milyar lira artarak 2 trilyon 862 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı ise TL mevduatın azalmasının da etkisiyle(dolarizasyon oranı) da yüzde 59,9'a kadar çıktı.
- **Dolarizasyon** oranı gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 61'e yükseldi. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 15 – 22 Kasım günleri arasında 111 milyon dolar azalarak 161,3 milyar dolara geriledi. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatların TL karşılığı ise 190 milyar lira artarak 1 trilyon 800 milyar lira oldu.*

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 15-22 Kasım günleri arasında, döviz kredilerinin TL karşılığında kurda o hafta yaşanan yüzde 12'lik artışın büyük etkisiyle 196,5 milyar lira artarak 4 trilyon 457 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 19,2 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 177 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 1,1 milyar dolar azalarak 159,4 milyar dolara geriledi.
- Yıl başından bu yana Türk lirası kredilerde yüzde 13,3 oranında artış, döviz kredilerinde ise (dolar cinsinden) yüzde 3,8 oranında azalma yaşandı. Döviz kredilerinin Türk lirası karşılığı ise kur artışı yüzünden yüzde 45,2 oranında arttı.
- **(Merkez Bankasının politika faizini düşürüp reel sektörün finansman yükünü azalttığını iddia eden Recep Tayyip Erdoğan, reel sektöre bankalardan kullandığı döviz kredilerinin maliyetini, kur farkı yoluyla faiz hariç yüzde 50 oranında artırdı.)**
- **Batık Krediler Artıyor:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise söz konusu haftada 2 milyar lira daha artarak daha artarak ise 156,1 milyar liraya kadar çıktı
- **Türk lirasının hızlı değer kaybı yüzünden finans piyasalarının sarsıldığı son iki ayda bankaların batık alacaklarında 7 milyar liralık artış yaşandı. Bankaların batık durumdaki alacakları Eylül ayı sonunda 149 milyar lira düzeyinde bulunuyordu.**

-Vatandaşın Bankalara Borcu

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 12 - 19 Kasım günleri arasında 1 milyar liraya yakın azalarak 979,1 milyar liraya indi. Bu borcun 23 milyar lirası son haftalarda hızla artan vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- **Bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 783 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 196,1 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 788 milyon liralık artış, kredi kartı borçlarında ise 1,8 milyar liralık azalış oldu.**
- Yıl başından bu yana ise 81 milyar lirası (yüzde 11,6) tüketici kredilerinden, 45,5 milyar lirası (yüzde 30,2) da kredi kartlarından olmak üzere toplam 127,8 milyar liralık (yüzde 14,9) oranında artış yaşandı.

• **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 17,3 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,7 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 23 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine satıyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

• **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaştan zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Eylül 2021 sonu itibarıyla 30,7 milyar lira olarak açıklandı.

• **Buna göre bankalar ve varlık yönetim şirketleri tarafından icra yoluyla vatandaştan tahsil etmeye çalıştıkları alacak miktarı 54 milyar liraya yaklaşıyor.**

• **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 27 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

• **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 37 milyar lira düzeyinde seyrediyor.**

-Bankaların Kara Listesinde 3 Milyon 700 Bin Vatandaş

• Tüketici kredisi ve kredi kartı borcunu ya da her ikisini birden zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen bu nedenle de ismi kredi "kara listeye alınan" vatandaşların sayısı artmaya devam ediyor.

• Bu yıl ocak-eylül döneminde 788 bin 861kişi tüketici kredisi, 351 bin 161 kişi ise kredi kartı borcunu ödeyemedi.

• Hem tüketici kredisi hem de kredi kartı borcunu ödeyemediği için takibe alınanlar ile birden fazla banka tarafından takibe alınanlar tek kişi sayıldığında bu yıl **ocak-eylül döneminde toplam 967 bin 136 vatandaş borcunu ödeyemediği için bankalar tarafından icraya** verildi.

• Son beş yıl içerisinde bankalar tarafından icraya verildiği halde borcunu henüz ödeyememiş olanların sayısı ise bu dönemde 221 bin 577 kişi daha arttı.

• Böylece kara listedekilerin sayısı eylül ayı itibarıyla 3 milyon 693 bin 71 kişiye yükseldi.

• **Borçlu Vatandaş Sayısı:** TC Kimlik numarası esas alınarak ve birden fazla bankaya ya da aynı banka ya da finansman şirketine birden fazla borcu bulunan vatandaşlar tek kişi sayılarak Risk Merkezi tarafından hazırlanan istatistiklere göre Türkiye de toplam 34 milyon 647 bin kişinin bankalar ve tüketici finansman şirketlerine tüketici kredisi, konut kredisi, taşıt kredisi ve kredi kartı borcu bulunuyor. Borçlu vatandaş sayısı Eylül 2921 itibarıyla son bir yılda 1 milyon kişi arttı.

-Faiz Oranları: "Düşük Faiz" Söylemi Sözde Kalıyor

Kredi Ve Mevduat Faiz Oranları

• 12 Kasım itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,25 puan artarak yüzde 14,67'ye geriledi, bir yıla kadar vadeli ticari kredi faizleri ise 0,18 puan azalarak yüzde 18,36 oldu.

Merkez Bankası Faizi

• Para Politikası Kurulunun 18 Kasım'da yaptığı toplantıda faiz oranlarını 1 puan düşürerek politika faizi olan bir hafta vadeli repo faizini yüzde 15'e indirmesine paralel olarak Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (26 Kasım itibarıyla 339 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 26 Kasım itibarıyla yüzde 15,0 oldu.

İç Borçlanma Faizi Yüzde 20'nin Üzerinde

• Merkez Bankasının faiz indirimine rağmen Hazine'nin iç borçlanma faizleri ise geçen hafta da yükselmeye devam etti ve bütün vadelerde yeniden yüzde 20'nin üzerine çıktı.

• İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**) 19 Kasım'da yüzde 18,79 olan yıllık bileşik faizi, 26 Kasım'da yüzde 20,78'e çıktı.

• **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 21,86'ya, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 21,12'e yükseldi.**

• Faiz oranları, önceki hafta sonuna göre iki yıl vadelide 1,99 puan, 5 yıl vadelide 1,35 puan, 10 yıl vadelilerde 0,88 puan yükseldi.

- Merkez Bankasının faiz indirimi yüzünden enflasyon beklentilerinin yükselmesi ve Bankanın yükselecek enflasyonu kontrol etmek için ilerleyen aylarda daha yüksek oranlarda faiz artırmak zorunda kalacağına ilişkin tahminler iç borçlanma faizlerinin artmasına yol açıyor. 18 Kasım'da yapılan faiz indiriminden sonra, iki yıl vadeli Hazine tahvillerinin faizi piyasada 3,13 puan, beş yıl vadeli faiz yüzde 2,21 puan ve 10 yıl vadeli faiz 1,58 puan arttı.

- Merkez Bankası bankaları fonlarken kullandığı repo faizini indirirken, 2,3 trilyon liralık bir iç ve dış borcun anapara ve faiz ödemeleri ile bütçe açığını sürekli yeniden borçlanarak çevirmek zorunda bulunan Hazinesin faiz yükünü ise artırıyor. Hazinesin borçlanma faizleri sadece piyasada değil borçlanma ihalelerinde de yükseliyor. Örneğin Merkez Bankasının faiz indirimlerine başlamadan önce 20 Eylül 2021 tarihinde ihaleyle ihraç ettiği iki yıl vadeli kağıdın o tarihteki ihalede yüzde 18,09 olan yıllık faizi, aynı kağıdın yeniden ihraç edildiği 23 Kasım'daki ihalede yüzde 22,77'ye yükseldi.

- Ekonomideki sayısız faizden sadece birini indirerek diğer faiz oranlarının yükselmesine yol açan iktidarın "düşük faiz" söylemi de sözde kalıyor.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası - 5 yıl vadeli*) ise ekonomi yönetimine hakim olan "akıl dışı" söylem ve kararlar nedeniyle geçen hafta da yükselişini sürdürdü ve yüzde 11,2 daha artarak 422,28 puandan 469,2 puana yükseldi. Merkez Bankasının en son faiz indiriminden önceki hafta sonunda 392,8 olan 422,28 puana çıktı.

- Böylece Merkez Bankasının faizini indireceğim derken Türkiye'nin riskini artırarak dış borçlanma maliyetlerinin de artmasına yol açtı. Bu durum sadece kamunun değil, diğer kesimlerin dış borçlanmalarını da daha pahalı hale getiriyor.

-Türk Lirasında Büyük Çöküş

- "Para politikasının", dünyada eşi görülmemiş şekilde "cari açığı azaltarak enflasyonu düşürme" iddiasına göre şekillendirildiğinin açıklanmasıyla birlikte serbest düşüşe bırakılan Türk lirası ABD doları karşısında geçen hafta 12,34 lira ile rekor düşük seviyeye indi.

- Dolar kuru yıl başından bu yana yüzde 68,1, Euro kuru ise yüzde 55,2 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana değerinin dolara karşı yüzde 40,5'ini, Euro'ya karşı ise yüzde 35,6'sını değer kaybetti.

- AKP'nin iktidara gelmesinden sonra yaşanan bazı gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:

TL'NİN DEĞERİ		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı Gün	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
25 Temmuz 2018 - Tek adam Rejiminin ilk günü	4,6397	5,4071
31 Aralık 2020 (Bu yıl başı)	7,3405	9,0079
26 Kasım 2021	12,3400	13,9800

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN ARTIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	638,9	741,6
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	235,3	257,7
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı gün	201,1	175,5
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	159,5	154,3
25 Temmuz 2018 - Tek adam Rejiminin ilk günü	166,0	158,5
31 Aralık 2020 (bu yıl başına göre)	68,1	55,2

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ AZALIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	-86,5	-88,1
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	-70,2	-72,0
17 Nisan 2018 Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yaptığı gün	-66,8	-63,7
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	-61,5	-60,7
25 Temmuz 2018 - Tek adam Rejiminin ilk günü	-62,4	-61,3
31 Aralık 2020 (Bu yıl başına göre)	-40,5	-35,6

(Not: 26 Kasım 2021 tarihli kurlar, serbest piyasa kapanış değerleridir)

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23,1 Milyonu Aştı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 26 Kasım günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 985 bin yeni dosya geldi.
- Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 392 bin adet arttı. **Aynı dönemde 6 milyon 125 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl öncesine göre 95 bin artarak 26 Kasım itibarıyla 23 milyon 71 bin adet oldu.

-Açlık ve Yoksulluk Artıyor

- Türk lirasındaki büyük çöküşün yol açtığı fiyat artışları, enflasyon karşısında korumasız olan işsizler, ücretli çalışanlar ve emekliler gibi kesimler başta olmaları üzere ülkedeki açlık ve yoksulluk riskini giderek artırıyor.
- Türk-İş'in yaptığı hesaplama göre ört kişilik bir ailenin açlık sınırı Kasımda önceki aya göre yüzde 3,2 oranında artarak 3 bin 192 liraya yükseldi. Aynı çalışmaya göre yoksulluk sınırı da aynı oranda artarak 10 bin 396 lira oldu.
- Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun yaptığı araştırmaya göre ise açlık sınırı kasımda önceki aya göre yüzde 4,9 oranında artarak 3 bin 890 liraya, yoksulluk sınırı da yüzde 3,2 oranında artarak 13 bin 97 liraya çıktı.

-Tüketici Güveni Tarihinin En Düşük Noktasında

- TÜİK ve Merkez Bankasının ortak bir araştırmasının sonuçlarına göre oluşturulan tüketici güven endeksi, Türk Lirasında büyük bir çöküş yaşanan kasım ayında yüzde 7,3 oranında azalarak, hesaplanmaya başlandığı Ocak 2004'ten bu yana ki en düşük nokta olan 71,1'e indi.
- 100'ün altındayken güvensizliği, üzerindeyken de güveni gösteren tüketici güven endeksi ağırlıklı olarak ailelerin mevcut maddi durumları ve gelecek 12 aylık döneme ilişkin maddi durum beklentilerinin kötüleşmesi, genel ekonomik gidişata ilişkin beklentilerindeki karamsarlığın artmasından kaynaklandı.

• Mevcut dönemde hanenin maddi durumuyla ilgili endeks yüzde 7,5 azalarak 56,1'e, gelecek 12 aylık döneme ilişkin maddi durdurum beklentisiyle ilgili endeks yüzde 8,8 azalarak 68,9'a, gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi yüzde 8,1 azalarak 68,2'ye geriledi.

-Otomobil Üretimindeki Azalış Sürüyor

- Türkiye'nin otomobil üretiminde haziran ayında başlayan azalma süreci eylülde sonra ekim ayında da devam etti. Geçen yılın aynı ayına göre eylülde yüzde 34,4 olan üretimdeki azalma, ekim ayında da yüzde 32,6 oldu.
- Otomobil üretimindeki azalmada çip krizinin etkili olduğu söyleniyor.
- Ekimde yurt içi otomobil satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 46,9, ihracat ise yüzde 14,8 oranında azaldı.
- Bu yıl Ocak-Ekim döneminde Türkiye'nin otomobil üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,5 oranında azalarak 634 bin 668'e gerilerken, yurt içi satışlarda yüzde 2,2 artış, ihracatta ise yüzde 5,3 oranında azalış yaşandı.
- 475 bin 312'ye yükselen yurt içi otomobil satışlarının 285 bin 582'sini ithal otomobiller, 189 bin 730 binini ise Türkiye'de üretilen otomobiller oluşturdu.

-Beyaz Eşyada Üretim Artıyor

- Beyaz eşya üretimi de ekimde bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,5 oranında azaldı. Ekimde yurt içi beyaz eşya satışları yüzde 13,3, ihracat yüzde 0,4 azaldı. İthalat ise yüzde 163 oranında artış gösterdi.
- Böyle bir yargıya varmak için henüz erken olsa bile, beyaz eşya üretimindeki bu düşüş, "Türk lirası değer kaybedince üretim ve ihracat artacak" savının hayatta karşılık bulmayacağına yönelik işaretler taşıyor.
- Merkez Bankası uzmanlarının yaptığı bir çalışmada beyaz eşya sektöründe ithal girdi kullanımının yüzde 50 civarında olduğu ifade ediliyordu. Dolayısıyla TL'nin yüksek oranlarda değer kaybetmesinin bu sektörün üretimini olumsuz etkileyebileceği gözleniyor.
- Ekimde üretimi azalan sektörün ocak-ekim dönemi üretimi ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21,4 oranında artarak 28 milyon 388 bine yükseldi. Yurt içi beyaz eşya satışlarının yüzde 9,5 oranında arttığı bu dönemde, ihracat yüzde 23,8, ithalat ise yüzde 29,8 oranında yükseldi.

GÜVEN ENDEKSİ ÇAKILIYOR, EKONOMİNİN ÇARKLARI DÖNMÜYOR

Tüketici Güven Endeksi 2004 yılından bu yana ilk kez en dip seviyeye inerek bir ayda 5,7 puan birden geriledi. 71,1'e düştü! İktisat tarihine 'Ekonomist Erdoğan Krizi' olarak geçecek bu tablo, iktidarın ekonomi politikalarına güvenin sıfırlandığını gösteriyor!

Tüketici Güven Endeksi (TÜGE) yayınlanmaya başladığı 2004 yılından bu yana ilk kez en dip seviyeye inerek bir ayda 5,7 puan birden geriledi, 71,1'e düştü. TÜGE'nin alt endekslerinde 'tarihi rekor' olarak nitelenebilecek düşüşler yaşandı. İktisat tarihine 'Ekonomist Erdoğan Krizi' olarak geçecek bu tablo, iktidarın ekonomi politikalarına güvenin sıfırlandığını, düzelme beklentisinin kalmadığını, endişelerin tavan yaptığını gösteriyor!

Açıklanan kasım ayı **Tüketici Güven Endeksi (TÜGE)** verileriyle, halkın iktidarın ekonomi politikalarına ve ekonomi yönetimine güveninin tükendiği, ilan edildi. Bir önceki aya göre yüzde 5,7 puan birden azalarak 76,8'den 71,1'e inen kasım ayı TÜGE verisi, 17 yılın en düşük düzeyinde gerçekleşti. Kasım ayında TÜGE'yi oluşturan alt endekslerde de olağanüstü düzeyde kayıplar gerçekleşti.

TÜGE'yi en fazla aşağı çeken alt endeks, **'hanelerin gelecek 12 aya yönelik ekonomik durum beklentisi'** oldu. İnsanlar evlerinin maddi durumunun gelecek 12 ayda, gelecek yılda çok daha kötü olacağını bugünleri arayacaklarını düşünüyor. Hanelerin ekonomik durum beklentisi bir ayda 6,7 puan birden gerileyerek 75,6'dan 68,9'a indi. Bu da TÜGE'nin yayınlanmasından bu yana rekor denilebilecek şekilde düşük bir düzey.

TÜGE'yi aşağı çeken ikinci alt endeks ülke ekonomisinin geleceğine yönelik **'ekonomik durum beklentisi'** endeksi. Ekim ayında 74,2 olan bu alt endeks, kasımda 6 puan düşüşle 68,2'ye düştü. Bu da yeni bir dip rekoru!

Halkın, hanelerin mevcut maddi durumuna yönelik düşüncelerini ölçen **'mevcut maddi durum endeksi'** ise 60,7'den 56,1 puana düşerek uzun süreden bu yana olduğu gibi gerilemeye devam ediyor.

TÜGE'deki bu üç alt endeks bugüne kadar hiçbir dönemde böylesine dip noktalara inmemiştir. Dördüncü alt endeks olan 'gelecek 12 ayda dayanıklı tüketim malı alma düşüncesi' de 5,2 puanlık düşüşle 91,4'e geriledi. Yılbaşı'nda TÜGE hesaplamasında yapılan değişikliklerle AB ve Eurostat'a uyum gerekçesiyle ilave edilen bu alt endeks, hiç böylesine sert bir düşüş göstermemiştir!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Merkez Bankası'na talimat vererek ve 'din kisvesine' sarılarak ekonomiyi canlandıracağı iddiasıyla faizleri enflasyonun altına düşürtüyor ama ortaya tam tersi bir tablo çıkıyor. **Ülkenin, ekonominin geleceğini felakete sürüklediğini gördüğü politikaları inatla sürdüreceğini ilan eden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın adımlarının devamında** büyümenin dibe vurması, kamu maliyesi ve bütçe dengelerinin yok olması, işsizliğin patlama yapması, yatırımların durması ve tüketim harcaması yapacak takatin kalmamasıyla birlikte **ekonominin çarklarının stop etmesi kaçınılmaz görünüyor!**

TRT PAYI KILIFIYLA ÖZELLEŞTİRME

İktidar, TRT payını kaldırıp halkın elektrik faturasını düşürme kılıfıyla TBMM'ye getirdiği torba yasada 18 kanunda değişiklik yaparak, faturadaki indirimin kat kat fazlasını halkın cebinden alma hesabında! Ülkenin eldeki son varlıklarının satılarak 49 yıllığına özelleştirilmesi planlanıyor. BAE mutabakatlarına da yansıyan bir dizi servet aktarımının içine doldurulduğu bu torba yasa, ülke kaynaklarından çalmayı amaçlayan bir MANDA yasasıdır!

İktidar sanayi ve elektrik santrallerinde kullanılan doğalgaza peş peşe yapılan yüklü zamların meskenlerdeki doğalgaz ve elektrik faturalarına yansımaları yılbaşına ertelerken, diğer yandan elektrik faturalarındaki TRT payını kaldırma vaadiyle halkı aldatma, göz boyama planını uygulamaya koydu. TBMM'ye sunulan ve **kamuoyunun sadece TRT payı algısına yol açan 'Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' teklifi 18 kanunda değişiklik öngörüyor.** Bu torba yasayla ülkenin ormanları, suları, limanlarının talan edilmesine TRT payı kılıfıyla yasal zemin hazırlanıyor. Elektrik faturalarındaki birkaç liralık indirim karşılığında halkın cebinden milyarların alınıp aktarılacağı bir senaryo tezgahlanıyor.

Torba Yasanın 16'ncı maddesiyle Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ) ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne (TCDD) ait bazı limanların işletme haklarının 49 yıllığına özelleştirilerek devredilmesi öngörülüyor. Bu limanlar kimlere devredilecek? BAE ile imzalanan mutabakat metinlerinden birisi Liman İşletmeleriyle ilgili. **TDİ ve TCDD'ye ait limanlar BAE Şeyhi'ne mi söz verildi?** TRT payının kaldırılması bu milyar dolarlık milli varlığın transferi karşısında çerez bile değil!

Torba Yasanın 33'üncü maddesiyle sözde çevrecilik gösterisiyle sera gazı salınımlarının azaltılması çerçevesinde elektrikli araç şarj istasyonlarına yönelik imtiyaz ve avantajlar getiriliyor. Bu şarj istasyonu zincirlerini kimler kuracak? Bu lisanslar kimlere verilecek? EPDK şimdiden bu lisansları kimlere vereceğini belirledi de bu torba yasa mı bekleniyor? **Torba Yasanın 36'ncı maddesiyle** 2016'daki torba yasada değişiklik yapılarak bazı yatırımcılara sağlanan olağanüstü imtiyazlar, ayrıcalıklar, daha da artırılıyor. Enerji alanında yapılan düzenlemelerle bu alandaki altı yasada birden değişikliğe gidiliyor. Tüzel kişiliğe sahip **Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ)** 'sistem ve arz güvenliğini sağlamak üzere' Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na devrediliyor. Böylece elektrik üretimi ve dağıtımından sonra elektrik iletiminin de özelleştirilmesine, ulusal elektrik şebekesini oluşturan elektrik hatlarının satışına yasal kılıf uyduruluyor.

BAE ile imzalanan mutabakatlarda enerji konusunda yatırımlar yapılacağı öngörülürken iktidar müteahhitlerinden Kalyon Grubu ile ortak enerji yatırımlarına girişileceği mutabakat zaptında vurgulanıyor. 100 yıllık Cumhuriyetin kamu eliyle yaptığı ve en ücre köye kadar elektrik ulaştırdığı bu yeraltı ve yer üstü elektrik hatları kimlere söz verildi? Ayrıca aynı maddenin (32/3) bir başka bendinde TEİAŞ'a yeni elektrik üretim tesis kurma görevi veriliyor. Bir yandan özelleştirilmesi planlanan TEİAŞ'a diğer yandan yeni üretim tesisi kurma görevi verilmesi bu kuruma milletin devletin parasıyla santraller kurdurulup sonra da iletim hatlarıyla birlikte bu enerji üretim tesislerinin de bonus olarak kimlere söz verildiyse onlara teslim edileceğini gösteriyor!

Torba yasa teklifinde Orman Kanunu'nun 18. Maddesi de değiştiriliyor. Orman arazilerinde "göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına" izin verilmesini içeren maddenin kapsamı 'midye ve istiridye' üretim tesislerini de kapsayacak şekilde genişletiliyor. Bu düzenleme orman alanlarının yağmalanması, birilerine 29 yıllığına bedavaya kiralanması ile servet aktarımının kılıfidır.

Limanların, iletim hatlarının, enerji tesislerinin, ormanların, santrallerin kısaca milletin elinde kalan, ülkenin milyarlarca TL veya dolarlık son varlıklarının satışı, özelleştirilmesi, 49-29 yıllığına önceden söz verildiği anlaşılan birilerine devredilmesinin yolunu açan bu düzenlemelerin içine doldurulduğu torba yasa, halka ise **'elektrik faturanızdan TRT payını kaldırıyoruz'** diye pazarlanmaktadır!

KONUŞTUKÇA BATIYORUZ!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ya da bir AK Parti yöneticisi veya Merkez Bankası Başkanı konuştuğunda piyasalar karışıyor, raflar boşalıyor, belirsizlik artıyor!

İktidarın ekonomik kriz karşısında bir yapısal reform ya da acil önlemler programı yok. Böyle bir program olsa da uygulayacak liyakatli-deneyimli kadrolarının olmadığı görülüyor. Hazine ve Maliye Bakanı susarken Bakan Yardımcısı, gece yarısı ekonomik program açıklıyor. Yönetim kargaşası öyle boyutlara varmış durumda ki, Cumhurbaşkanı Erdoğan ya da bir AK Parti yöneticisi veya Merkez Bankası Başkanı konuştuğunda piyasalar karışıyor, raflar boşalıyor, belirsizlik artıyor!

Bilinen tüm iktisat kuramlarını yok sayan "faiz sebep, enflasyon netice" söylemi üzerine kurgulanan ve dünyada örneği olmayan bir ekonomik senaryo uygulamaya konulurken, bu programın ilk iki haftadaki sonuçları bile yakın gelecekte olabilecekler açısından ürkütücü bir tablo sergiliyor.

Türkiye ekonomisi geçmiş dönemlerde de ekonomik krizler yaşadı. Ancak bu krizlerin hepsinden kendi içinde tutarlı, ne yapılacağını ve hangi aşamalarda hangi adımların atılacağını kamuoyuna, iç ve dış piyasalara ilan eden Ekonomik Programlar, Yapısal Reform Planı, Eylem Planları veya Önlemler Paketi vb. adlar altında açıklanan düzenlemelerin arkasına siyasi irade de konularak öncelikle güven tesis edildi. Deneyimli ve liyakatli bürokratik kadrolar siyasi iradenin emir ve koordinasyonunda bu programları hayata geçirmekle görevlendirildi. Ülke ekonomisi pek çok krizden kurtularak daha güçlü bir şekilde yoluna devam etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, **'cari fazlaya odaklı yeni bir ekonomik modelden'** söz ediyor ve kısa sürede bu modelin olumlu sonuçlarının görüleceğini öne sürüyor. TL'yi değersizleştirip döviz kurlarını yükseltmeye ve ihracat artışıyla cari fazla vererek, kurları ve enflasyonu aşağı çekmeye yönelik bu modelin söylemde olsa da eylemde hayata geçirildiği bir örnek yok.

✓ Özellikle Türkiye gibi ihracatının yüzde 80'i ithalata, ithal ara malı, hammadde, yarı mamul maddeye dayalı bir ekonomide kurları yükselterek ithalatı pahalılaştırmak kısa sürede ihracat üzerinde fren etkisi yapacaktır. Ya da yaz aylarında turizm gelirleriyle döviz artışı sağlanarak verilebilecek cari fazla en fazla birkaç ay ömürlü olacaktır. Türkiye ekonomisinin yüksek büyüme hızı yakaladığı dönemlere bakıldığında hep cari açık verilen, ucuz ithalat artışıyla ihracatın desteklediği, rekabet gücünün arttığı ve artan döviz gelirleriyle de cari açığın sorunsuz şekilde finanse edildiği dönemlerdir.

Bu modeli kurgulayanlar tek kişiyi ikna etmenin yeterli olacağını bilerek Türkiye'nin önüne böyle bir felaket senaryosu koymaktadır.

Ülkeyi yöneten tek kişinin iradesi ve vereceği emirlerle her şeyin sorunsuz yürüyeceğini sanmaktadırlar.

✓ **İktidarın bu modelde umut bağladığı ihracatçılar** bile kurlardaki yükseliş ve aşırı oynaklık karşısında ihracat yapamamaktan, fiyat verememekten, kurun ne olacağını öngörememekten feryat ediyor!

Gıda ve diğer sektörlerde tedarik zincirlerinde sert kırılmalar yaşanıyor. Market zincirlerinin rafları hızla boşalıyor. Fiyatların her gün daha fazla yükseleceği beklentisi ağırlık kazandığı için üretip satmak yerine eldeki ürünü depoda-stokta tutmak daha çok kazandırdığı için stoklar bekletiliyor.

✓ Ekonomide çok büyük sıkıntı ve kriz var ancak ortada bir program yok. Nasıl bir ekonomi programı uygulanacağını kimse bilmiyor.

Hazine ve Maliye Bakanı altüst olmuş bir tabloda susmayı tercih ederken Bakan Yardımcısı gece yarısı peş peşe tweet atıp kendince ekonomik program ilan ediyor, faiz indirimlerinden vazgeçilmeyeceğini sonunda istedikleri hedefe ulaşacaklarını iddia ediyor. Ardından bu gelişme üzerine **bakan değişikliği iddiaları** ortaya yayılıyor.

Devlet aklı ve devlet hafızası 1970'li, 80'li, 90'lı yıllarda ve 2000'in başlarında uygulanan kapsamlı ekonomik programları, modelleri, yürürlüğe koyulan serbest piyasaya geçiş, serbest kambiyo rejimi, dışa açılma, ihracata dayalı büyüme vb. programlarıyla, çözüm modelleriyle dolu. Bu programlarla üç haneli enflasyon krizleri, bankacılık krizleri, kur krizleri aşıldı. Türkiye kriz dönemlerini atlatabilen, kriz çözme kapasitesine ve birikimine sahip, yapısal reformları hayata geçirebilen bir ülkeydi.

✓ Şu anda böyle bir akıl, irade, kadro ve plan-program ya da ekonomi reformlarından söz edilebilir mi?

✓ İktidarın ne bir ekonomik programı ne de bir acil eylem planı var. Olsa bile böyle bir programı uygulayabilecek, ekonomik krizi sonlandırabilecek nitelikte ve liyakatte kadrolar yok!

İş dünyasını ciddi iflasların patlama yapacağı kaygısı sardı. **Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)** Başkanı 1 puanlık faiz indiriminin TL'de böylesine değer kaybı yaratmasını, kurları kontrolsüz şekilde yükseltmesini anlamakta güçlük çektiklerini söylüyor. İktidar sözde uygulamaya koyduğu ekonomik temelin odağına oturttuğu ihracatçılara bile ne yapmak istediğini anlatamamış, ikna edememiş!

Oysa bir ekonomik model uygulamaya konulurken bundan etkilenecek kesimler, sanayi, ticaret, ihracat, üretici kesimleri, bankalar ile bir araya gelinir, herkese ne yapılmak istendiği anlatılır ve programın toplumsal desteği oluşturulur.

Sarayda birkaç kişiyle oturup ne yapılacağına karar verip Hazine ve Maliye Bakanının bile haberinin olmadığı bir model hazırlayıp, herkesin bu modeli sahiplenmesini talep etmek; eleştiren, karşı çıkkanı 'Mandacı' olarak itham etmek devlet aklı ve şeffaf devlet yönetiminin tamamıyla dışında kabul edilemez bir tutumdur. Türkiye'ye yaşatılan tam olarak budur.

REEL SEKTÖR DE İKTİDARIN EKONOMİ POLİTİKALARINA GÜVENMİYOR!

Merkez Bankası'nın (MB) reel sektör temsilcileriyle aylık olarak gerçekleştirdiği anketle hesapladığı **Reel Kesim Güven Endeksi** kasım ayında aylık bazda 1,2 puan azalarak 108,4'e geriledi. Anket Sonuçları; sanayici, imalatçı ve ihracatçıların Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylemlerine, ekonomik kararlarına güvenmediğini ve reel kesim güveninin azaldığını gösteriyor. Sipariş ve satışların gerileyeceği, fiyatların artacağı, ekonomik durgunluğa girileceği kaygısını taşıyor!

2021 yılı Kasım ayında **Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE)**, bir önceki aya göre 1,2 puan azalarak 108,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mevsimsellikten Arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA) bir önceki aya göre 0,7 puan artarak 112,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

RKGE=100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelere göre ekonomik faaliyetlere ilişkin istikrarlı görünüm
RKGE>100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin arttığı (iyimser) görünüm
RKGE<100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin azaldığı (kötümser) görünüm

RKGE anket sonuçlarına ilişkin olarak Merkez Bankası'nın yaptığı açıklamada ve sonuçlara yönelik değerlendirmede mevcut mamul mal stoku ve mevcut toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması, gelecek üç aydaki üretim hacmi, genel gidişat ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler endeksi negatif şekilde ve azalış yönünde etkiledi.

✓ Toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin yanı sıra, mevcut mamul mal stokları seviyesinin mevsim normallerinin üstünde olduğu yönündeki değerlendirmelerin gerilediği görülüyor.

Sektör temsilcilerinin gelecek üç ayda, üretim hacminde, ihracat sipariş miktarında ve iç piyasa sipariş miktarında artış beklentisi yönündeki değerlendirmeler kasım ayında inişe geçti.

✓ Gelecek üç aydaki istihdama ve gelecek on iki aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin artış yönlü beklentiler azaldı.

Reel kesimde ortalama birim maliyetlerde, son üç ayda artış olduğunu bildirenlerin ve gelecek üç ayda daha da artış olacağını bekleyenlerin arttığı görülürken, gelecek üç ayda satış fiyatlarının artacağı yönündeki beklentilerin de güçlendiği gözleniyor.

Reel kesimin gelecek 12 aylık dönem itibarıyla yıllık üretici fiyat endeksi artış beklentisi, 2,4 puan artarak yüzde 30,1 seviyesine yükseldi. İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 8'e gerilerken, bir önceki aya göre daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 17,4 düzeyinde.

Beklentisinin aynı olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde 74,6. Sanayici, imalatçı kesim gelecek üç aylık döneme karamsar bakıyor ve maliyetlerin, fiyatların artacağını, siparişlerin ve ihracat taleplerinin gerileyeceğini, mevcut mamul stoklarının azalacağını öngörüyor.

ÜFE'deki maliyet ve fiyat artışı beklentisinin yüksekliği aynı zamanda bunun tüketici enflasyonuna da yansıtacağını TÜFE'deki yükselişin süreceğini, dolayısıyla **Merkez Bankası'nın tezinin tam tersine 'enflasyondaki artışın geçici olduğu' yaklaşımının inandırıcı bulunmadığı ve reel kesimde de kabul görmediği anlaşılıyor!**

ENFLASYON BUDANARAK MİLYONLARIN HAKKI GASBEDİLİYOR

TÜİK'in kapılarını CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na açmaması izah edilir bir durum değildir. Bugün Türk demokrasi tarihi açısından utanç duyulacak bir gün yaşandı. Bu ülkenin 11 milyon 354 bin 190 yurttaşının oy verdiği ana muhalefet partisinin liderine devletin resmi istatistik kurumunun kapıları açılmadı. Milletine kapı pencere kapatan yöneticiler, devletin memuru gibi değil, Sarayın memuru gibi davranmıştır. Sayın Genel Başkanımızın karşısına çıkamayanlar neyin telaşındadır?.

Kasım ayı enflasyon verilerinde üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki makasın 33,3 puana çıkarak tüm zamanların rekorunu kırdı. Üreticilerimiz olağanüstü hayırsever değilse, bu fiyatlar tüketiciye acaba neden yansımıyor?

Saray talimatıyla ve ince işçilikle enflasyon rakamlarının budanması, milyonların hakkını gasbetmek anlamdadır. TÜİK bir devlet kurumudur. Öyle de davranmalıdır. Millet hakkını gasbedenler, hesabını da verir.

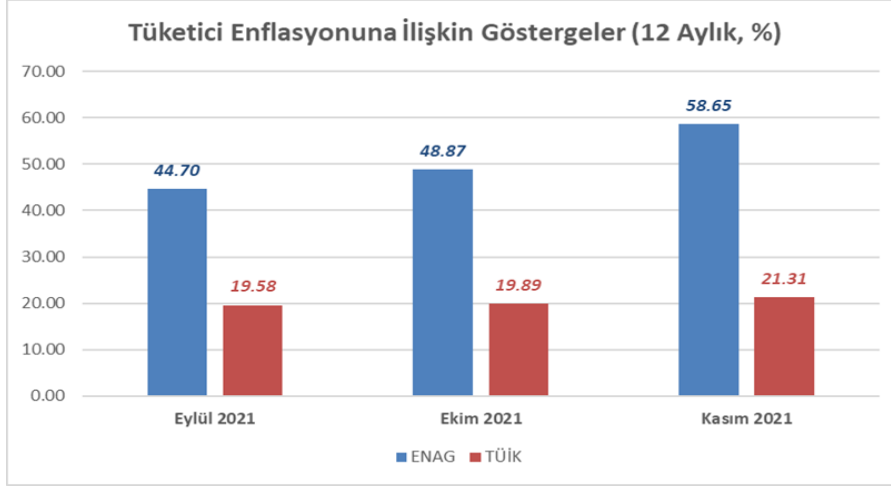
Demokrasi Tarihimiz Açısından Utanç Duyulacak Bir Gün

Bugün Türk demokrasi tarihi açısından utanç duyulacak bir gün yaşandı. Bu ülkenin 11 milyon 354 bin 190 yurttaşının oy verdiği ana muhalefet partisinin liderine devletin resmi istatistik kurumunun kapıları açılmadı.

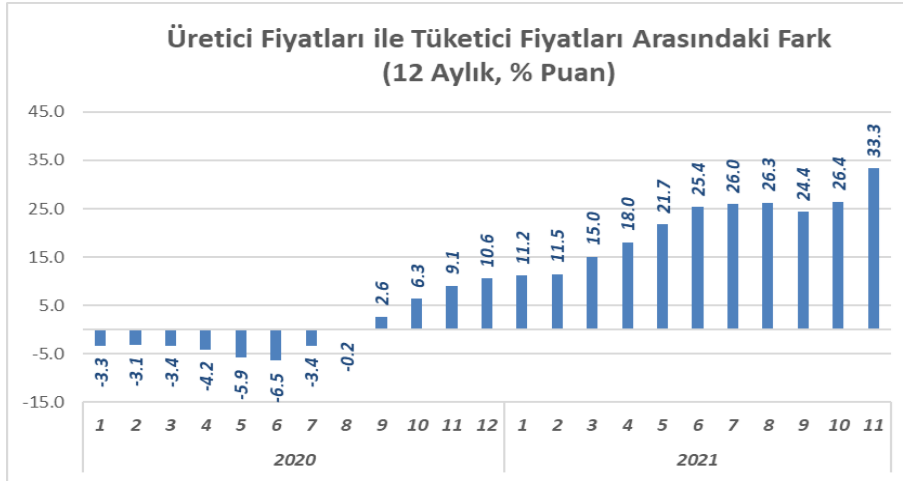
Devletin Memuru Değil Sarayın Memuru

Devlet kurumlarındaki çürüme ve çöküş bir kez daha gözler önüne serildi. Bu kurumlar kimsenin tapulu malı değildir. Bu devlet hepimizin, bu kurumlar hepimizin. Milletine kapı pencere kapatan yöneticiler, devletin memuru gibi değil, Sarayın memuru gibi davranmıştır. Ana muhalefet partisi liderinin devlet kurumlarından bilgi alması bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak en doğal hakkıdır. Bugün Sayın Genel Başkanımızın karşısına çıkamayanlar neyin telaşındadır?

Bağımsız İktisatçıların Enflasyonu TÜİK'in İki Katından Fazla

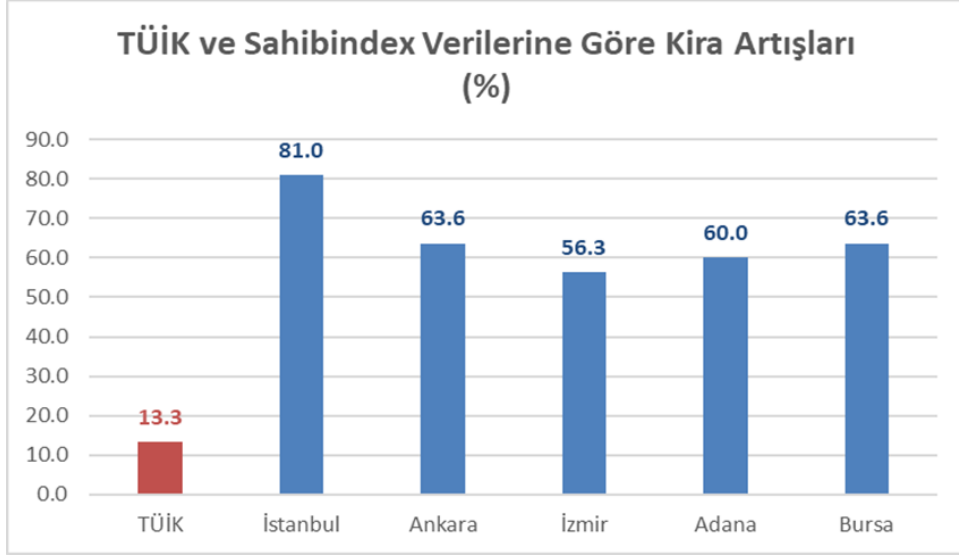

TÜİK'in enflasyon rakamları 22 milyon çalışmamız ve yaklaşık 12 milyon emeklimiz başta olmak üzere, tüm milletimizi yakından ilgilendirmektedir. Bugün tencereler boş, mutfaklar yanıyor. TÜİK'in enflasyonu ile halkın enflasyonu arasında büyük bir uçurum var. Farklı kurumların açıkladığı enflasyon rakamları ile TÜİK rakamları arasında büyük farklar var. Bağımsız iktisatçılardan oluşan Enflasyon Araştırma Grubunun açıkladığı enflasyon TÜİK'in iki katından fazla. Bu kadar farkın sebebi nedir?

Üretici Ve Tüketici Enflasyonu Arasındaki Fark Rekor Kırdı

TÜİK'in üretici ve tüketici fiyatları arasında da olağanüstü makas var. Üretici-tüketici fiyatları arasındaki fark 33,3 puanla tüm zamanların rekorunu kırdı. Üreticilerimiz olağanüstü hayırsever değilse, bu fiyatlar tüketiciye acaba neden yansımıyor? Yine vatandaşın muhatap olduğu kira ile TÜİK'in açıkladığı kiralar arasında da büyük farklar var. Bu kadar fark nasıl oluşuyor? Bu da izaha muhtaç.

Milletimiz Cevap Bekliyor

Önümüz kış ve TÜİK 'in rakamlarıyla bile, milletin en temel ihtiyaç malzemelerinin fiyatlarında olağanüstü artışlar var. Hal böyleyken, bu ve buna benzer pek çok soruya milletimiz haklı olarak cevap bekliyor.

Tablo 1: Yıllık Olarak Fiyatı En Çok Artan Seçili 20 Ürün
Gıda Hariç Ürünler

	Madde	Değişim (%)
1	Kömür Ücreti	110.2
2	Televizyon	94.5
3	LPG (Araba Tüpü Dolum) Ücreti	82.7
4	Soba	77.7
5	Otomobil (Benzinli)	77.5
6	Soba Aksesuar ve Malzemeleri	75.3
7	Bulaşık Makinesi	73.1
8	Yazım ve Çizim Kağıtları	66.1
9	Pencere (PVC)	63.1
10	Yatak Bazası	61.8
11	Örgü Yünü	60.1
12	Tüp Gaz Ücreti	57.4
13	Odun Ücreti	50.0
14	Motorsiklet	47.8
15	Otomobil (Dizel)	47.1
16	Köprü Geçiş Ücreti	46.7
17	Pamuklu Kumaş	45.2
18	No-Frost Buzdolabı	45.1
19	Sweatshirt (Erkek için)	44.3
20	Yurt Ücreti	44.0

Kaynak: TÜİK

Tablo 2: Yıllık Olarak Fiyatı En Çok Artan Seçili 20 Ürün
Gıda Ürünleri

	Madde	Değişim (%)
1	Patlıcan	83.6
2	Patates	83.5
3	Kırmızı Lahana	73.1
4	Kuru Kayısı	65.2
5	Margarin	58.0
6	Tavuk Eti	57.3
7	Sivri Biber	56.5
8	Ayçiçek Yağı	49.3
9	Mercimek	48.7
10	Havuç	47.9
11	Nohut	47.2
12	Kahve	46.6
13	Şehriye	46.0
14	Beyaz Lahana	45.7
15	Çarliston Biber	45.3
16	Makarna	45.1
17	Meyve Suyu	42.1
18	Salatalık	40.5
19	Süt	38.8
20	Ekmekarası Yiyecekler (Döner)	38.7

Kaynak: TÜİK

Milyonların Hakkı Gasbediliyor

Şu anda asgari ücret görüşmeleri devam ediyor. Saray talimatı ve ince işçilikle enflasyon rakamlarının budanması, milyonların hakkını gasbetmektir. TÜİK bir devlet kurumudur. Öyle de davranmalıdır. Milletin hakkını gasbedenler, hesabını da verir.

TÜİK NEREDE YAŞIYOR, NEREDEN ALIŞ-VERİŞ YAPIYOR!

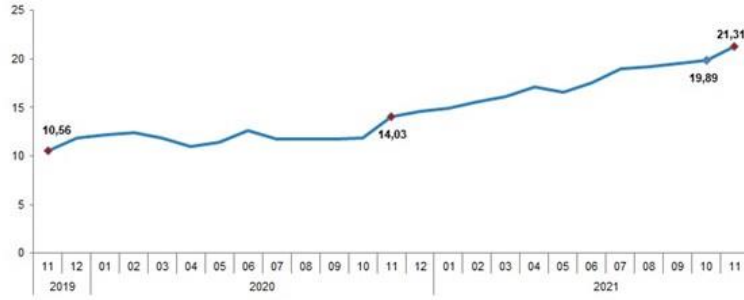
TÜİK'e göre enflasyon kasımda yüzde 3,51 arttı, yıllık bazda yüzde 21,31'e yükseldi

TÜİK verilerine göre, enflasyon kasımda yüzde 3,51 artarken yıllık bazda yüzde 21,31 oldu. Enflasyon Araştırma Grubu ise, enflasyonun kasım ayında yüzde 9,91 arttığını bildirdi.

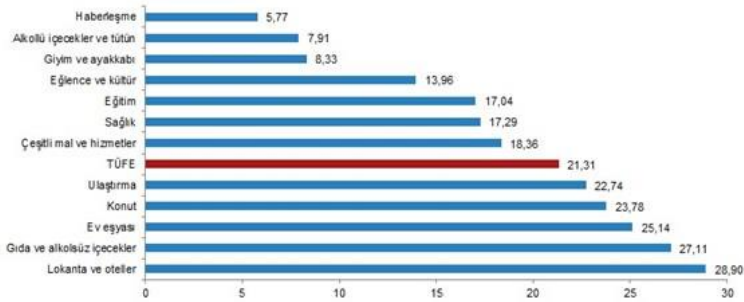
Tüketici fiyat endeksi (TÜFE), 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 3,51, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 19,82, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 21,31 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 17,71 artış gerçekleşti.

Yıllık en düşük artış yüzde 5,77 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla yüzde 7,91 ile alkollü içecekler ve tütün, yüzde 8,33 ile giyim ve ayakkabı ve yüzde 13,96 ile eğlence ve kültür oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 28,90 ile lokanta ve oteller, yüzde 27,11 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 25,14 ile ev eşyası oldu.

TÜFE yıllık değişim oranları (%), Kasım 2021

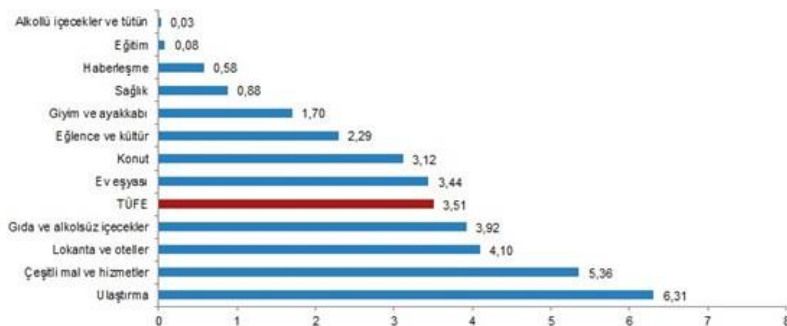

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Kasım 2021

Ana harcama grupları itibarıyla 2021 yılı Kasım ayında en az artış gösteren ana gruplar yüzde 0,03 ile alkollü içecekler ve tütün, yüzde 0,08 ile eğitim ve yüzde 0,58 ile haberleşme oldu. Buna karşılık, 2021 yılı Kasım ayında artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 6,31 ile ulaştırma, yüzde 5,36 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 4,10 ile lokanta ve oteller oldu.

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Kasım 2021

Ana harcama grupları itibarıyla 2021 yılı Kasım ayında en az artış gösteren ana gruplar yüzde 0,03 ile alkollü içecekler ve tütün, yüzde 0,08 ile eğitim ve yüzde 0,58 ile haberleşme oldu. Buna karşılık, 2021 yılı Kasım ayında artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 6,31 ile ulaştırma, yüzde 5,36 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 4,10 ile lokanta ve oteller oldu.

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Kasım 2021

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıkları	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	3,51	19,82	21,31	17,71	604,84
Gıda ve alkolsüz içecekler	25,94	3,92	23,98	27,11	22,20	753,88
Alkollü içecekler ve tütün	4,88	0,03	7,93	7,91	3,12	941,45
Giyim ve ayakkabı	5,87	1,70	11,90	8,33	6,58	296,01
Konut	15,36	3,12	22,96	23,78	16,11	656,84
Ev eşyası	8,64	3,44	20,95	25,14	22,98	532,59
Sağlık	3,25	0,88	16,38	17,29	18,09	351,91
Ulaştırma	15,49	6,31	19,58	22,74	23,57	615,69
Haberleşme	4,64	0,58	4,93	5,77	6,28	169,08
Eğlence ve kültür	3,01	2,29	13,88	13,96	11,49	362,97
Eğitim	2,28	0,08	17,08	17,04	10,98	511,79
Lokanta ve oteller	5,91	4,10	28,26	28,90	19,12	945,62
Çeşitli mal ve hizmetler	4,73	5,36	19,05	18,36	18,62	878,92

Kasım 2021'de, endekste kapsanan 415 maddeden, 34 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 36 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 345 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 3,22, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 18,43, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19,75 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 17,76 artış gerçekleşti.

Kasım Ayında Fiyatı En Fazla Artan Ürün Patlıcan Oldu

Tüketici fiyatları bazında kasımda en fazla fiyat artışı yüzde 24,81 ile patlıcanda, en fazla fiyat düşüşü ise yüzde 38,76 ile karnabaharda görüldü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, geçen ay, patlıcandaki fiyat artışını yüzde 21,71 ile sivri biber, yüzde 19,55 ile LPG (araba tüpü dolmu) ücreti izledi.

Kasımda fiyatı en çok artış gösteren diğer ürünler arasında yüzde 18,45 ile mücevher, yüzde 15,24 ile domates, yüzde 14,16 ile tüp gaz ücreti yer aldı.

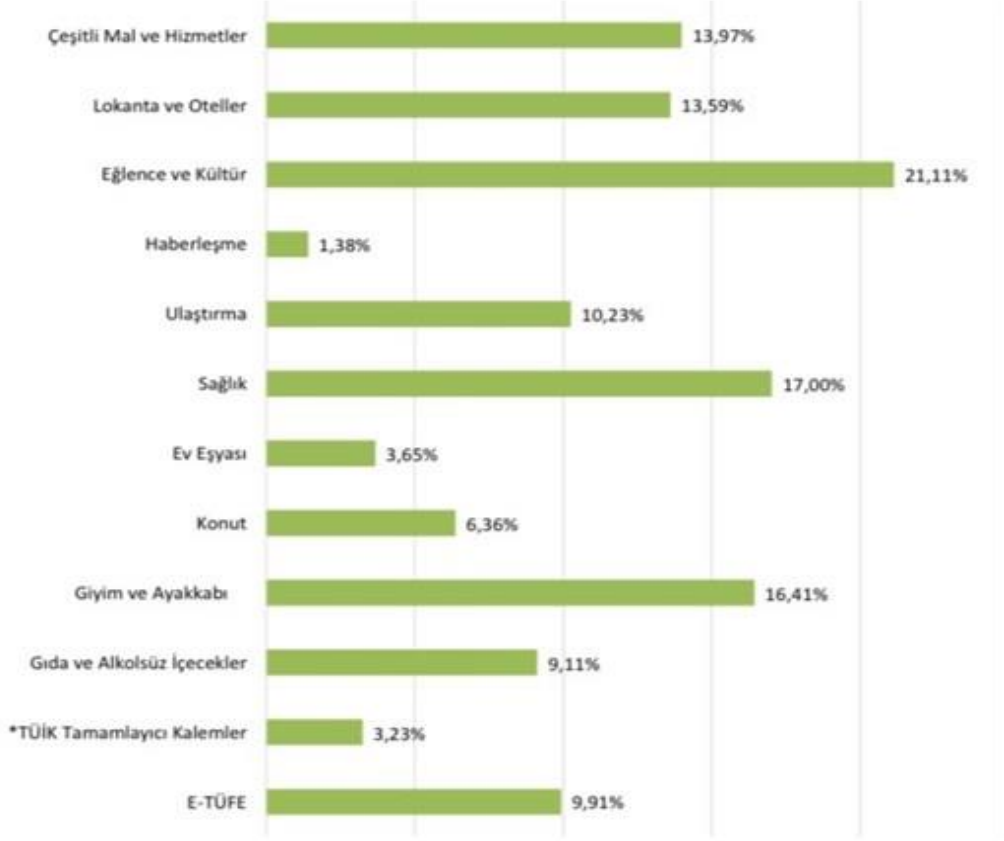
Geçen ay en fazla fiyat düşüşü ise yüzde 38,76 ile karnabaharda oldu. Bunu yüzde 21,42 ile ıspanak, yüzde 20,12 ile kıvrıkcık, yüzde 17,54 ile limon, yüzde 14,44 ile pırasa takip etti.

ENAG: Enflasyon Yüzde 58'e Yükseldi

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) ise, enflasyonun kasım ayında yüzde 9,91 arttığını bildirdi.

ENAG, son 12 aylık artış oranının ise yüzde 58,65'ü yükseldiğini kaydetti.

ENAG'a göre TÜİK alt grupları göstere olarak alındığında en az aylık artış yüzde 1,38 ile Haberleşme, en fazla yükseliş ise yüzde 21,11 ile Eğlence ile Kültür kaleminde gerçekleşti.

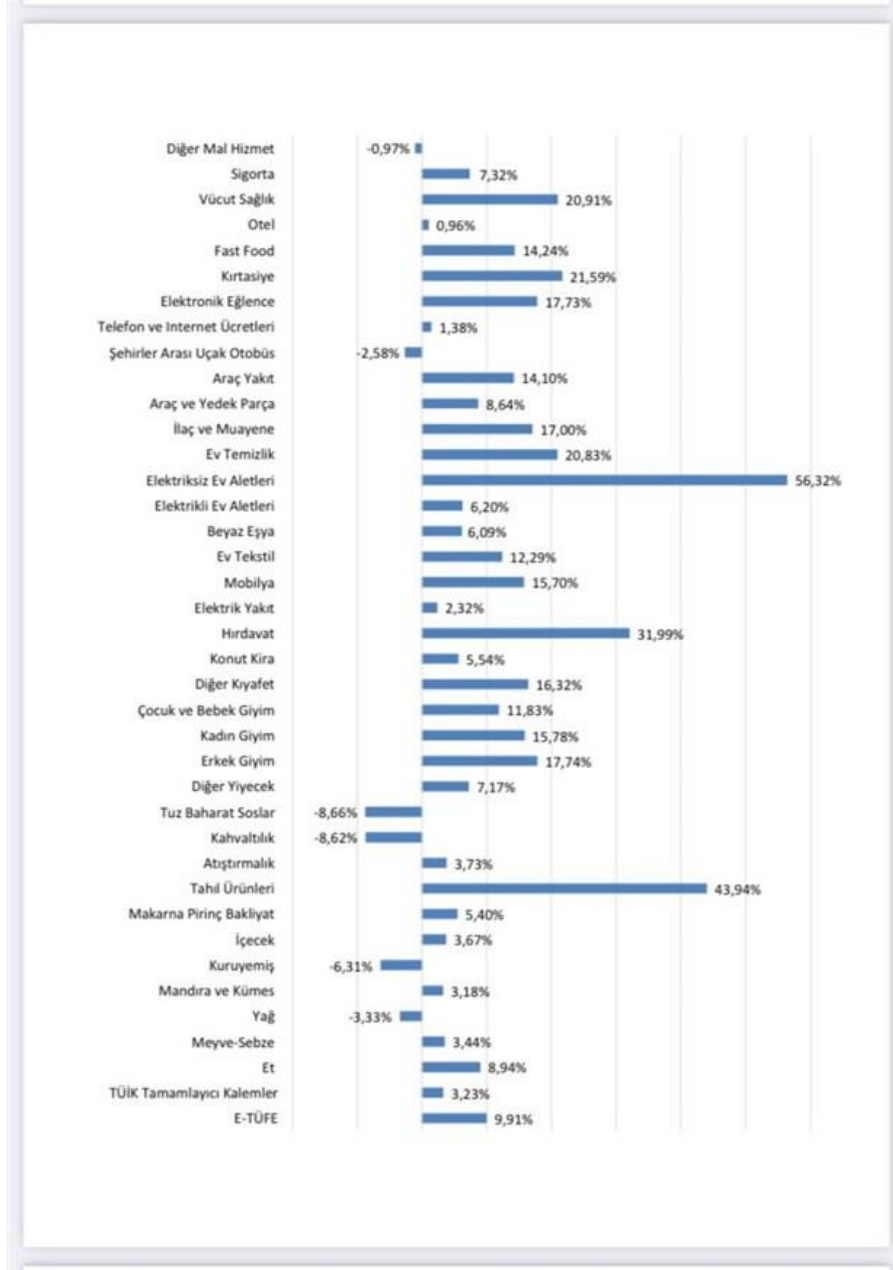

* Kaynak : Grafikte gösterilen TÜİK Tamamlayıcı Kalemler, E-TÜFE hesaplama dışı olan kalemin yaklaşık %18'lik ağırlığını temsil etmekte olup, veriler TÜİK'ten alınmıştır.

ENAGrup Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) alt grup enflasyon oranları

ENAGrup tüketici sepeti farklılaştırması ekteki grafikte sunulmuştur. Değişik tüketici gruplarının yine değişik enflasyon oranlarını yansıtmaları amacıyla oluşturulan bu ürün grubu sınıflamasına göre enflasyon oranı oldukça farklılıklar göstermektedir.

ENAG-özellikli ürün grubu enflasyon hesaplamasına göre, aylık en fazla düşüş yaşanan grup -%8,66 ile Tuz Baharat Soslar , en fazla yükseliş görülen grup ise %56,32 ile Elektriksiz Ev Aletleri ürün grubunda olmuştur.

YURTTAŞ BORÇ BATAĞINDA, KREDİSİNİ ÖDEYEMEYENLERİN SAYISI KATLANDI

Cumhurbaşkanlığı'nca yayımlanan tablolar ülkedeki yangını gözler önüne serdi. Yılın ilk ayında tüketici kredisini ödeyemeyenlerin sayısı, yüzde 127.2 artarak 788 bin 861 kişiye çıktı.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın "Türkiye Ekonomisinde Haftalık Gelişmeler ve Genel Görünüm Raporu'nda" borcunu ödemiş kişi sayısına da yer veriliyor. Tabloya göre, geçen yılın ocak-temmuz döneminde tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısı 347 bin 276'ydı. Bu yılın aynı döneminde tüketici kredilerini ödeyemeyenlerin sayısı 788 bin 861 kişiye çıktı. Artış yüzde 127.2 oldu. Aynı dönemde bireysel kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı da 320 bin 889'dan 351 bin 161 kişiye çıktı. Artış yüzde 9.4 oldu. Tüketici kredisini ve/veya bireysel kredi kartı borcunu ödeyememiş kişi sayısı ise aynı dönemde yüzde 73.2'lik artış ile 558 bin 319'dan 967 bin 136'ya çıktı. Eylülde ise tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısında büyük artış oldu. Geçen yılın eylülünde 56 bin 987 olan tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısı bu yılın eylülünde yüzde 101.5'lik artış ile 114 bin 805'e yükseldi.

3.6 Milyon Kişi Takipte

Eylülde geçen yıla göre bireysel kredi kartı borcunu ödeyememiş kişi sayısı ise az da olsa azaldı. Eylül 2020'de 48 bin 153 olan bireysel kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı Eylül 2021'de 46 bin 977'ye geriledi. Buna

karşın eylülde tüketici kredisi ve/veya bireysel kredi kartı borcunu ödemiş kişi sayısı ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 57.7'lik artışla 94 bin 844 kişiden 149 bin 571 kişiye çıktı.

Yasal takibe girmiş ve halen takibi devam edenlerin sayısı eylül itibarıyla tüketici kredilerinde 2.6 milyon, bireysel kredi kartlarında ise 2.4 milyon kişi oldu. Yasal takip kapsamındaki tüketici kredisi ve/veya bireysel kredi kartı borçlusu sayısı ise 3.6 milyon kişi.

YATIRIMCILAR TÜRKİYE BANKALARINDAN KAÇMAYA BAŞLADI

Gelişmekte olan ülke borsalarına yatırım yapan fonlar, Türkiye bankalarındaki hisselerini rekor derecede düşürdü.

Aktif olarak yönetilen ve 500 milyar dolar varlığa sahip 247 fonun analiz edildiği Copley Fund Research verilerine göre, Türkiye bankalarına yatırılan fonların yüzdesi, geçen hafta yüzde 18.6 ile tarihi dip seviyeye geriledi. 2010 yılında fonların yüzde 80'i bankacılık hisselerine yatırım yapmıştı.

Fonların 2010 yılında toplam varlıklarının yüzde 1.5'i düzeyinde olan bankacılık hisselerindeki pozisyonları ise yüzde 0.1'e indi. Fonların düzenleyici kurumlara gönderdiği en güncel verilerden derlenen rapora göre, 247 fonun Türkiye bankalarında tuttuğu hisselerin değeri 360 milyon doların hafif altındaydı.

TL Yüzde 44 Değer Kaybetti

TL yükselen enflasyona ve eleştirilere rağmen AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın faizlerin düşürülmesini desteklemesiyle yılbaşından bu yana yüzde 44 değer kaybetti ve Kasım ayında şimdiki kadarki en kötü ikinci aylık performansını kaydetti.

Tarihin En Düşük Seviyesi

Copley Fund Research'ün kurucusu Steven Holden, "Türkiye'nin soru işaretleri yaratan para politikası yatırımcı güvenini aşındırmaya devam etti ve gelişmekte olan ülke piyasa fonu yöneticilerinin Türkiye'ye ayırdığı payı tarihin en düşük seviyesine indirmesine yol açtı" dedi.

Holden, "Finans sektöründe pozisyon almak isteyen gelişmekte olan ülke yatırımcılarının ağırlık artırdıkları ülkeler arasında Hindistan, Rusya ve Meksika öne çıkıyor" dedi.

SON 20 YILIN EN KARA AYI

Kasım 2021, dolar kurundaki yüzde 40,3'lük artışla TL için son 20 yılın en kara ayı oldu. Kur artışlarının Hazine ve özel sektöre toplam maliyeti sadece kasım ayı için 1 trilyon TL'yi aştı.

2021 yılı Kasım ayı, Türkiye ekonomisi ve Türk lirası için tarihi bir ay olarak kayıtlara geçti.

Artan enflasyona rağmen eylülde Merkez Bankası'nın faiz indirimlerine başlamasıyla düşüşe geçen TL için kasım, yere çakıldığı bir ay oldu.

1 Kasım'a 9,50 seviyelerinden başlayan dolar/TL, 30 gecesini 13,95'lik zirveyi görerek tarihi bir yükseliş gösterdi.

Bloomberg verilerine göre, 2021 yılı Kasım ayı, yüzde 40,3 ile dolar/TL kurunda 2001 krizi sonrasında en fazla artış kaydedilen ay oldu.

Türkiye'de ekonomik ve siyasi hayatı sarsan 2001 krizinde Şubat ayında kur artış oranı yüzde 43,2 olmuştu.

Ağustos 2018 Aşıldı

Bir başka kur krizinin yaşandığı 2018 yılı Ağustos ayında dolar/TL'de artış oranı yüzde 33,1 olmuştu. Böylece Kasım 2021'de kur artışında üç yıl önceki kriz seviyesi de aşılmış oldu.

1981 yılından bu yana, Kasım 2021'dekini aşan kur artışları, Şubat 2001 dışında sadece yüzde 100'lük artışla Nisan 1982 ve yüzde 50'lik artışla Ekim 1983'te olmuştu.

Böylece son 40 yılda dolar/TL'nin en fazla arttığı aylar içinde Kasım 2021 dördüncü sırayı almış oldu.

Kur artışıyla birlikte, ekimde yüzde 19,9 olan resmi enflasyonun, gelecek aylarda daha da yükselmesi ve yüzde 30'a ulaşması bekleniyor.

Hazine ve Özelin Borcu Katlandı

Merkez Bankası'nın faiz indirimleriyle dolar kuru kasımda yüzde 40,3 oranında artarken, 144,1 milyar dolar döviz borcu olan Hazine'ye kur artışının ek faturası yaklaşık 550 milyar TL oldu.

2021 yılı Ağustos ayında 2 trilyon 95 milyar TL olan Hazine'nin borç stoku, ekimde 2 trilyon 269 milyar TL'ye yükselmişti. Borç stokun artış, kasımda hızlandı.

Hazine'nin borç stokunun ekim itibarıyla tam yüzde 60'ı döviz ve altın cinsi olduğu için, kur artışının Hazine'ye maliyeti çok yüksek oluyor.

Reel Sektörün Döviz Açığı 123,6 Milyar Dolar

Cumhurbaşkanı Erdoğan, TCMB'nin faiz indirimiyle birlikte ticari kredilerin ve yatırımların artacağı görüşünde. Ancak, şirketlerin büyük bir döviz pozisyonu açığı ve döviz kurlarındaki artış borç yükünü katlıyor.

TCMB verilerine göre, finansal kesim dışındaki şirketlerin ağustos ayı itibarıyla 123,6 milyar dolarlık döviz açığı var.

Döviz kurunda kasımdaki yüzde 40,3'lük 8,27'den 11,31'e gelmesi, reel sektör için yaklaşık 470 milyar TL'lik ek maliyet yarattı.

SANAYİDE DOĞALGAZ TARİFESİ YÜZDE 158'E YÜKSELDİ...

Sanayide doğalgaz tarifesine yüzde 20 oranında zam yapılırken; 2021 yılındaki artış yüzde 158'e yükseldi... AK Parti'nin müjdesi zam yapmak. Zam; çarşı, pazar ve market raflarına yansıyor

BOTAŞ sanayi ve enerji santralleri tarifelerine yüzde 20 oranında zam yaptı.

Çarşı, Pazar Ve Market Raflarındaki Fiyatları Artıracak

Sanayi doğalgaz tarifesine daha geçen ay yüzde 48 oranında zam yapılırken; bir ay sonra tekrar yüzde 20 oranında zam yapılması iktidarın enerji buhranında ana faturayı sanayicilerimize kesmek istediğini göstermektedir. Ancak bu durum üretim maliyetlerini artıracığı için vatandaşlarımıza da hayat pahalılığı olarak yansımaktadır. Yılın son ayında yapılan bu zam yeni yılda enflasyonu tetikleyecektir. Sanayiye yapılan doğalgaz zammı doğrudan çarşı, pazar ve market raflarına zam olarak yansımaktadır. Vatandaşlarımız sanayiye yapılan zammın faturasını alışveriş yaparken temel ürünlere yapılan zamlarla ödemek zorunda kalacaktır.

Sanayici Artan Maliyeti Bilmeden Hareket Etmek Zorunda Kaldı

Öte yandan her ayın başında kamuoyuna açıklanan doğalgaz toptan satış tarifesi Aralık ayında gecikmeli olarak duyurulmuştur. 1 Aralık'ın ilk saatlerinde kamuoyuna ilan edilmesi gereken tarife neredeyse 48 saat sonra 2 Aralık gece yarısı açıklanmıştır. Sanayicilerimiz zaten önünü göremezken; 1 Aralık itibarıyla geçerli olacak tarifeye yapılan zammı 48 saat sonra öğrenebilmiştir. Başka bir deyişle sanayicilerimiz zam nedeniyle artan maliyeti bilmeden adeta iki gün karanlıkta bırakılmıştır.

Zamlı Tarife Cumhurbaşkanı Konuşacak Diye Mi Açıklanmadı?

Doğalgaz zammının açıklanması gereken 1 Aralık 2021 tarihi aynı zamanda AK Parti grup toplantısı tarihine denk gelmiştir. Bu durum, akıllara Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın konuşması nedeniyle doğalgaz tarifesine yapılan zammın açıklanmasının ertelendiği ihtimalini getirmektedir. Tarifinin ilan edilmesi gereken 1 Aralık'ta partisinin grup toplantısında konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kullandığı "Ne diyorlar? 'Zam, zam zam.' Utanın ya, utanın. Haya olmazsa; ar, edep olmazsa her türlü şeyi yazarsın, çizersin, söylersin" ifadeleri bir gün sonra yine havada kalmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın verdiği müjdelere yine zamma dönmüştür. AK Parti'nin müjdesi zam yapmak olmuştur.

Sanayi Tarifesi 11. Zammın Ardından Yüzde 158 Oranında Arttı

Sanayi doğalgaz tarifesi 2021 yılı içerisinde Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında yüzde 1'er oranında artarken; Temmuz ayında yüzde 20, Ekim ayında yüzde 15, Kasım ayında yüzde 48 ve son olarak Aralık ayında yüzde 20 oranında zamlandı. Sanayi doğalgaz tarifesi böylece 2021 yılı içerisinde yüzde 158 oranında zamlanmış oldu. Başka bir deyişle bu yıl içerisinde sanayinin temel girdisi olan doğalgaza 11 kez zam yapılırken; sanayi tarifesi ise 2,5 kattan daha fazla artmıştır. Sanayi tarifesinin özellikle son 3 ayda yapılan zamlarla artması doğrudan hayat pahalılığını artıracaktır.

Santrallerin Tarifesi 3'e Katlandı, Elektrikte Zam Kapıda

Elektrik santrallerinin doğalgaz tarifesi ise 2021 yılı içerisinde Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında yüzde 1'er oranında; Mayıs ayında yüzde 12; Haziran ayında yüzde 5; Temmuz ayında yüzde 20; Ekim ayında yüzde 15; Kasım ayında yüzde 47 ve son olarak Aralık ayında yüzde 20 oranında zamlandı. Buna göre elektrik santrallerinin doğalgaz tarifesi 2021 yılı içerisinde yapılan 11 zamlarla yüzde 198,2 oranında arttı. Böylece elektrik santrallerinin kullandığı tarife neredeyse 3 kat artmış oldu. Bu durum da önümüzdeki yıl elektrik tarifelerinde büyük bir zam yapılması ihtimalini artırmaktadır.

AKARYAKIT ÜRÜNLERİNE SON 2 AYDA 20 ZAM YAPILDI

LPG'de son iki ayda yaşanan artış tam yüzde 60,6 oldu

Motorine son iki ayda 5 defa zam yapıldı

Benzine 7 defa zam yapıldı

Akaryakıt ürünlerine yapılan zamlar durmuyor. 25 Kasım'dan geçerli olmak üzere benzinin litre fiyatına 1 lira 2 kuruş, motorinin litre fiyatına 1 lira 6 kuruş, LPG'nin litre fiyatına ise 65 kuruş zam geldi. Bu zamlarla akaryakıt ürünlerine son 2 ay içinde pompa fiyatlarına yansıyacak şekilde 20 kez zam yapıldı. Bu durumda oranlar şöyle oldu:

Türk Lirası son iki ayda yanlış ekonomi politikaları nedeniyle olağanüstü değer kaybetmektedir. AK Parti iktidarı da bu durumun faturasını hayali bir düşman yaratarak sorumluluğu üzerinden atma çabasındadır. İktidar sözcüleri; her gün artan hayat pahalılığı nedeniyle tepki gösteren vatandaşlarımıza önce daha az tüketin ve kombiyi kısın gibi önerilerde bulunurken; şimdi de "Canınız cehenneme" diye hakaret etmeye başlamıştır. İktidar artık kendisine yetki veren milletimizden tamamen kopmuştur.

Akaryakıt Zamları Raflara da Yansıyor

Döviz kurundaki artış nedeniyle içtenden ipliğe her şeye zam gelirken; yaşanan son döviz krizinin etkileri yine ilk olarak akaryakıt ürünlerine yansıyacaktır. Son iki aya içerisinde akaryakıt ürünlerinde yaşanan artışın faturası akaryakıt istasyonlarının yanı sıra market raflarına da yansımaktadır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise "Kurdaki yükselişi bahane ederek fahiş fiyat artışları yapan fırsatçılara göz açtırmayacağız, hepsinin tepesine bineceğiz" açıklamasını yaparak fiyat artışlarının sorumluluğunu kendi iktidarı dışında aramaktadır.

Zamlarla Milletın Tepesine Biniyorlar

Yalnızca son iki ayda yapılan akaryakıt zamlar nedeniyle temel gıda ürünleri başta olmak üzere bütün ürünlere yapılan zamların kaynağını araştırmak istiyorsa kendi yanlış politikalarına bakmalıdır. İktidar fiyat artışı yaptıran fırsatçılara göz açtırmayacak ve tepelerine binecekse önce aynaya bakmalıdır. Fiyat artışı yapanların tepesine bineceğini söyleyen iktidar art arda yapılan zamlarla milletın tepesine binmiştir. 24 Eylül'den bu yana – başka bir deyişle yalnızca son iki ay içerisinde akaryakıt ürünlerine pompa fiyatlarına yansıyacak şekilde tam 20 defa zam gelmiştir.

İki Ayda Bir Deponun Maliyeti 155 Lira Arttı

İktidar ortalama her 3 günde bir zam yaptığı akaryakıtta vatandaşın belini bükmüştür. İktidarın yanlış ekonomi politikaları nedeniyle Türk Lirası'nda değer kaybının sürmesi durumunda yeni yılın ilk çeyreğinde akaryakıt istasyonlarının 4 haneli tabela hazırlığı önümüzdeki bir iki hafta içinde hayata geçecektir.

LPG'de Son İki Ayda Yaşanan Artış Tam Yüzde 60,6 Oldu

LPG otogaza son iki ay içinde tam 8 defa zam yapılırken, litre fiyatı 3 lira 11 kuruş artarak 8 lira 24 kuruşa çıktı. LPG'de son iki ayda yaşanan artış tam yüzde 60,6 oldu. Bir depo LPG'nin maliyeti ise son iki ayda 155 lira 50 kuruş arttı.

Motorine Son İki Ayda 5 Defa Zam Yapıldı

Motorinin litre fiyatı 2 lira 43 kuruş artarak 9 lira 83 kuruşa çıktı. Motorinde son iki ayda yaşanan artış tam yüzde 32,8 oldu. Bir depo motorinin maliyeti son iki ayda 121 lira 50 kuruş yükseldi.

Benzine 7 Defa Zam Yapıldı

Benzinin litre fiyatı 2 lira 97 kuruş artarak 9 lira 75 kuruşa çıkmıştır. Benzinde son iki ayda yaşanan artış tam yüzde 44,01 oldu. Bir depo benzinin maliyeti son iki ayda 148 lira 50 kuruş arttı.

BÜYÜMEDE YAKIT EMEKÇİNİN FAKİRLİĞİ

Türkiye üçüncü çeyrekte yüzde 7,4 büyüdü. Ancak büyüme, maaşlı çalışanlar tarafından hissedilmedi çünkü iş gücü ödemelerinin büyüme pastasından aldığı pay önceki çeyreğe göre 2,9 puan azalarak yüzde 29,8'e düştü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), yılın üçüncü çeyreğine ilişkin büyüme rakamlarını açıkladı. Verilere göre ülke ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,4 büyüdü. Bir önceki çeyreğe göre büyüme yüzde 2,7 olarak kaydedildi.

Ana kalemlere bakıldığında en hızlı büyümenin ihracat ve kamu harcamalarından geldiği izlendi. Buna göre ihracat 3'üncü çeyrekte yıllık yüzde 25,6 arttı. Kamu harcamalarındaki büyüme ise yüzde 9,4 oldu. Sektörel olarak bakıldığında tarım ve inşaattaki daralma dikkat çekti. Sanayide büyüme yüzde 10 olurken, hizmetler sektöründe ise yüzde 20,7 olarak gerçekleşti.

Ekonomi yönetiminin övünerek bahsettiği büyüme rakamlarının detaylarına birlikte bakalım. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) tahmini, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 35,5 artarak 1 trilyon 915 milyar 467 milyon TL oldu. GSYH'nin üçüncü çeyrek değeri ABD doları cinsinden 225 milyar 497 milyon olarak gerçekleşti. Böylece üçüncü çeyrek dolar kurunun ortalama 8,49 olarak hesaplandığı açığa çıkıyor. Faiz indirimleriyle başlayan ve kasım ayında rekor üstüne rekor kırarak 13 lirayı aşan dolar/TL'nin etkisi son çeyrekte ortaya çıkacak.

Tüketim Arttı

Üçüncü çeyrek verilerine göre yerleşik hane halklarının tüketim harcamaları, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,1 arttı. Devletin nihai tüketim harcamaları ise yüzde 9,6 artarken gayrisafi sabit sermaye oluşumu yüzde 2,4 azaldı. Mal ve hizmet ihracatı, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 25,6 artarken ithalatı yüzde 8,3 azaldı.

Tarım Sektörü Daraldı

Büyüme verilerinde ekonominin temel sektörlerine bakıldığında tarımdaki daralma dikkat çekti. Verilere göre tarım sektöründe bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,9'luk daralma yaşandı. İnşaat sektörü de iki çeyrek sonra yıllık daralmaya geçti. İnşaatta üçüncü çeyrekteki daralma yüzde 6,7 oldu.

Sanayide büyüme yüzde 10 olurken, hizmetler sektöründe ise yüzde 20,7 olarak gerçekleşti. İşgücü ödemeleri, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 36,3, net işletme artışı/karma gelir ise yüzde 38,6 arttı.

İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı geçen yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 30,1 iken bu oran 2021 yılında yüzde 29,8 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 54,4'ten yüzde 54,6'ya yükseldi. Bir başka ifadeyle emekçinin payı sermaye kesimine transfer edildi.

İhracatla saadet olmuyor

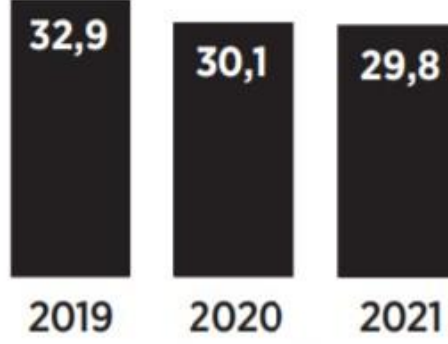
Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu, büyüme rakamlarına ilişkin değerlendirmede bulundu. "Ülkenin üretim kapasitesi yurtdışı talep için seferber ediliyor" diyen Kozanoğlu şu ifadeleri kullandı:

Ortalama yurttaşımız bir kez daha kendi yaşamına yansımayan büyümeyi şaşkınlıkla karşıladı. Ülkemizde büyük bir gelir ve servet dağılımı bozukluğu olduğu için pasta büyüse de bunun nimetleri geniş halk kesimlerine yansımıyor. Özellikle Avrupa'dan gelen güçlü talep nedeniyle ihracat artıyor. Yüzde 7,4 büyümenin, yüzde 5 artan ihracat, yüzde 18 daralan ithalat nedeniyle yüzde 6,8'i net ihracattan geliyor. Diğer bir ifadeyle ihracat ile saadet olmuyor. Ülkenin üretim kapasitesi yurtdışı talep için seferber ediliyor. Yatırımların yüzde 2,4 daralması da önümüzdeki dönemde büyüme performansı için olumsuz bir işaret anlamına geliyor. İnşaat sektöründeki yüzde 6,7'lik küçülme, 2020'deki düşük faiz furcasının yarattığı canlanmanın sönmesinin sonucu. Tarımdaki üretim düşüşü hem kuraklığın hem de tarımdaki yapısal sorunların yansıması. Gıda enflasyonunun yüksek seyrettiği bir ilkimde haliyle moral bozucu bir gelişme. Stok değişimi büyümeyi yüzde 5,4 olumsuz etkilemiş. Muhtemelen tedarik zincirlerinde sorun yaşanan bir süreçte mevcut talep, üretim yerine stoklardan karşılanmış. Bugün içinden geçtiğimiz döviz krizi koşullarında stokları yenilemenin iyice zorlaşacağı göz önüne alınırsa bu da geleceğe yönelik kötü bir alamet. Katma değer içerisinde işgücü ödemelerinin payı 2020'nin ilk çeyreğinde yüzde 29 iken, 2021'in aynı döneminde yüzde 35,5' bu çeyrekte ise yüzde 29,8'e düştü. Bu vahim gelişme de emekçilerin büyümeyi niye hissetmediğini kanıtlıyor. Sermaye kesiminin yüzünü güldüren bir büyüme hikâyesi ile karşı karşıyayız.

Topluma yansımıyor

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, yüzde 7.4 olarak gerçekleşen 2021 yılı üçüncü çeyrek büyüme rakamlarına ilişkin değerlendirmede bulundu. Dış talep ve kamu harcamasına dayalı büyüme performansının ön plana çıktığını belirten Özdebir, "Son 5 çeyrektir büyümemize rağmen büyümenin topluma yeteri kadar yansımaması önemli bir konu. Yılı çift haneli bir büyüme ile bitireceğiz ama büyümenin topluma yansımaları daha önemli. Sağlıklı büyüme; üretim odaklı, yüksek katma değer yaratan ve ithalata bağımlı olmayan bir üretim modeli ile gerçekleşir" dedi.

EMEĞİN BÜYÜMEDEN ALDIĞI PAY (%):

*İlgili yılların üçüncü çeyreği

BU ÇIKIŞIN İNİŞİ YOK

Ekonomi iflasın eşiğine gelirken Erdoğan'dan "Kur dediğin bugün artar, yarın düşer. Enflasyon bugün artar, yarın düşer" çıkışı geldi. Ancak veriler her yıl istikrarlı şekilde ekonominin kötüye gittiğini gösteriyor.

2021 yılının sonbaharı ülke tarihine geçecek bir krizle karşı karşıya. Açlık, yoksulluk, pahalılık gün be gün derinleşirken AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan yol açtığı yıkımdan kendisi hariç toplumun her kesimini sorumlu tutmaya devam ediyor. Her konuşması krizi daha da derinleştiren Erdoğan'ın "faiz sebep enflasyon sonuç" söyleminin faturası ağırlaşıyor. 'Yeni ekonomik model' olarak adlandırdığı bu dönemde üreticiden tüketiciye herkes panik halinde.

Erdoğan'ın belirttiği bu yeni politikaya göre faizler düşürülecek, böylelikle yatırımlar artacak, üretim de artınca hem istihdam artacak hem de ihracattaki artışla cari açık kapanacak ve bunların sonucunda kur ve enflasyon kendiliğinden düşecek. Bu politikayla serbest düşüşe bırakılan Türk Lirası tarihin en değersiz dönemini yaşıyor.

Erdoğan önceki gece konuşmaya başlarken dolar 13,27 seviyesindeyken konuşmanın sonunda 13,95'e yükseldi. Dün sabah saatlerinde de devam eden oynaklık nedeniyle Merkez Bankası (TCMB), 7 yıl sonra döviz kurlarına doğrudan satış yönetimiyle müdahale etti. Bu müdahalenin ardından bir miktar çekilen dolar/TL yeniden 13 liranın üstünden işlem görmeye başladı.

Çıkıyor Ama Bir Daha İnmiyor

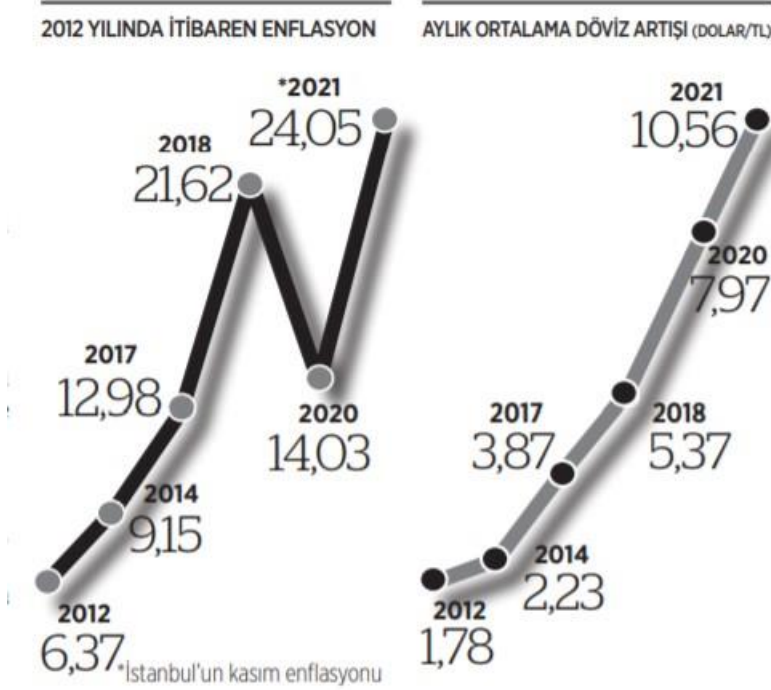
Erdoğan faizlerin indirilmesindeki ısrarını sürdürürken dün yaptığı konuşmada bu tutumunu şu sözlerle savundu: "Belki siyaseten en riskli ama ülkemiz için en doğru planı yaptık, yapıyoruz. Çıksın birisi siz faizi düşürerek yanlış yapıyorsunuz. Diyemez. Çünkü doğrusu bizim yaptığımızdır. Tüm sektörlerden yeni yatırımlarla kesintisiz bir kapasite büyüme yarışındayız. Ülkemizi fırsatını bulduğunda kaçıp gidecek sıcak paranın cenneti yapmak yerine kalıcı yatırımların mücadelesini veriyoruz. Asıl zenginliğin ülkenin üretim gücüyle olduğunu biliyoruz. Faiz düştüğünde paradan para kazanan dışında kimsenin kaybı olmaz. Kur dediğin bugün artar, yarın düşer. Enflasyon dediğin bugün artar, yarın düşer." Ancak kur ve enflasyon Erdoğan'ın dediği gibi bir inip bir çıkmıyor. Gelirler her yıl artan enflasyon karşısında eriyor. Kur kurundaki artış ise alım gücünü yok ediyor. Erdoğan'ın tezine göre ülke ekonomisinin ne zaman düze çıkacağı belirsiz.

Ülkede hâkim olan tedirginlik ve öngörülemezlik hali her sektörü adeta kilitledi. Enflasyon ise artmaya devam ediyor. Artan maliyetler karşısında zararını fiyatlara yansıtamayan üreticiler toplumun tepkisini toplamaktan çekiniyor. Art arda ve küçük miktarlarda gelen zamlar bile bomba gibi düşüyor. Undan meyve sebze, sanayi üretiminden konfeksiyona kadar tıkanan ekonomide çıkış yolu bulamayan üreticiler halkla karşı karşıya.

İstanbul'un Enflasyonu Son 18 Yılın Zirvesinde

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), kasım ayına ilişkin tüketici fiyat endeksi verilerini cuma günü yayımlayacak. Buna göre ekimde yüzde 19,89 olarak açıklanan enflasyonun kaç olacağı merak konusu. TÜİK öncesi öncü veri niteliği taşıyan İstanbul'un enflasyonu dikkat çekici. İstanbul Ticaret Odası (İTO) tarafından yayımlanan kasım ayı perakende ve toptan fiyat endeksine göre İstanbul'un enflasyonu son 18 yılın zirvesine çıktı. İstanbul'da perakende fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,05 artış kaydetti.

Üretici fiyatları açısından öncü göstergelerden biri olan toptan eşya fiyat endeksi ise kasımda yıllık yüzde 34,08 arttı. Aylık bazda artış ise yüzde 6,77 olarak kaydedildi.

Zamların Günah Keçisi Üretici Mi?

AKP iktidarı yaşanan fiyat artışlarına yönelik polisiye önlemlerle mücadele edip ekonomik krizin sorumlusu olarak üretici ve satıcıları hedef gösteriyor. Üretici ve tüketici fiyatları arasındaki makas giderek daha fazla açılırken Erdoğan, yine 'fahiş fiyat' açıklamasında bulundu. "Kimi ürünlerde yaşanan fahiş fiyat artışlarının mantıklı bir izahının bulunmadığını görüyoruz" diyen Erdoğan, "Stokçulara bu ülkeyi mezar edeceğiz" ifadelerini kullandı.

"Malını iki kat, üç kat satmaya çalışanların sonu hüsrana olacaktır" diye konuşan Erdoğan sözlerini, "Stokçuluk bizim dinimizde haramdır, bunu yapamazsınız. Yapanlar varsa bunun bedelini ödeyeceklerdir. Osmanlı bunun bedelini ağır ödetti, biz de ödeyeceğiz. Birinci derecede Ticaret Bakanlığı olmak üzere bunların üzerine gideceğiz" diye sürdürdü.

Erdoğan'ın bu açıklamaları maliyetler altında ezilen üreticilerin, maliyetlerini fiyata yansıtmasını engelliyor. İstanbul Un-İş Esnaf Sanatkarlar Odası Başkanı Şaban Özdemir'in açıklamaları dikkat çekici. Zira Özdemir, simide yapılan yüzde 40'lık zammı hammaddelere gelen yüzde 300'lük zamla bağladı ve yapılan fiyat artışının bile esnafı kurtarmayacağını belirtiyor. Ancak İstanbul'da simide gelen zammın ardından bir simitçinin verdiği tepki de zam tepkisinin doğrudan satıcıya geldiğini gösteriyor. Zam ile birlikte 2 buçuk lira olan simit 3 buçuk liraya çıktı. Ancak çok fazla tepki aldığını söyleyen Mecidiyeköy meydanında simit satan bir esnaf "3 liraya satıyorum. Millet bana patlıyor" diyor.

BORÇ KAPİYİ KIRDI

Son bir haftada bankalara olan tüketici kredisi borcu 788 milyon TL arttı. Yılbaşından beri kredi ve kredi kartı borcu 127,8 milyar TL yükseldi. Halkın bankalara ve TOKİ'ye olan borcu 1 trilyon 37 milyar TL'ye ulaştı.

Döviz kurundaki yüksek artış, varlık yönetim şirketlerine satılan borçlar, kötü ekonomik gidişat nedeniyle artan kredi ve kredi kartı kullanımı, vatandaşlara altından kalkamayacakları borçlar yüklüyor. Yılbaşından bu yana borçlar on milyarca lira arttı.

AKP'nin kötü ekonomi yönetimi nedeniyle geçinemeyen vatandaşlar, çareyi borçlanmada arıyor. Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu 19 Kasım tarihi itibarıyla 979,1 milyar TL oldu. Bu borcun 23 milyar TL'si, takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluştu. Bankalara ve finansman şirketlerine olan borcun 783 milyar TL'si bireysel kredilerinden, 196,1 milyar TL'si de kredi kartlarından kaynaklandı. Son hafta tüketici kredilerinde 788 milyon TL'lik artış yaşandı. Kamu bankalarında Merkez Bankası'nın faiz indirimi kararının ardından konut kredilerinden indirimine gidilse de halkın en çok talep ettiği ihtiyaç kredilerinde faiz oranları hâlâ yüksek. Merkez Bankası'nın verilerine göre tüketicisi kredilerinde ortalama faiz oranı yüzde 21,9'larda. Buna rağmen artan pahalılık karşısında temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanan geniş halk kesimlerinin ihtiyaç kredisi talebi her geçen gün artıyor.

11 Ayda 127 Milyar TL

Pandemi ile artmaya başlayan borç yükü 2021'de daha da ağırlaştı. Yılbaşından bu yana 81 milyar TL'si tüketici kredilerinden, 45,5 milyar TL'si de kredi kartlarından olmak üzere toplam 127,8 milyar TL'lik yeni borçlanma rakamları ortaya çıktı.

23 Milyar TL'lik Takip

Günden güne yoksullaşan milyonlar, borçlarından ötürü yasal takibe düşmeye başladı. Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alınan borçların 17,3 milyar TL'si tüketici kredilerinden, 5,7 milyar TL'si de kredi kartlarından olmak üzere toplam 23 milyar TL düzeyine erişti.

Bankalara olan borcun dışında, TOKİ'ye olan borçlarda da her geçen gün artış yaşanıyor. 22 Kasım itibarıyla TOKİ'ye olan borç miktarı, 27 milyar TL olarak kayıtlara geçti.

Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan toplam borcu ise 1 trilyon 37 milyar Türk Lirası olarak hesaplandı.

Kara Liste Büyüyor

Son beş yıl içerisinde bankalar tarafından icraya verildiği halde borcunu henüz ödeyememiş olanların sayısı, yıl içerisinde 221 bin 577 kişi arttı. Böylece kara listedeki vatandaş sayısı, 3 milyon 693 bin 71 kişi oldu.

Ödenemeyen borçlar, vatandaşların mallarının satışı ile tahsiline gidilmesi yöntemini de beraberinde getiriyor. Ulusal Yargı Ağı verilerine göre, 1 Ocak ile 26 Kasım tarihleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 985 bin yeni dosya geldi. Dosya sayısında geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 392 bin adet artış yaşandı. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl öncesine göre 95 bin artarak 26 Kasım itibarıyla 23 milyon 71 bin oldu.

ASGARİ ÜCRETİNİN KAYIPLARI

Asgari ücret'liler lütuf değil, başekonomist Erdoğan'ın kendilerinden aldıklarını geri istiyor

Asgari ücretlinin sofrasından eksilen her bir dilim lokmanın birinci dereceden sorumlusu, baş ekonomist Erdoğan'dır. Asgari ücretli sadece bu yıl içerisinde; Sofrasından en az 65 adet ekmek, 109 paket makarna, 80 Kg domates ve 40 Kg biber kaybetmiş durumda. Barınma maliyetleri ise yüzde 50 ile yüzde 82 arasında arttı.

Türkiye asgari ücrette sadece Avrupa ülkeleri arasında son sırada yer almamaktadır aynı zamanda dünyanın en büyük ucuz iş gücü olma yolunda da ilerlemektedir. Asgari ücret son dolar kuru artışı ile 210 dolara kadar gerilemiştir. Hükümet bu yılda asgari ücrette toplumu memnun edecek ve işçileri enflasyona ezdirmeyeceğini dile getiriyor. Öncelikle işçiler bu yılda hangi enflasyona ezdirilmeyeceğini merak ediyor? TÜİK'İN makyajlı yüzde 20'lik enflasyonuna mı yoksa manavda, kasapta, markette yüzde 50'yi bulan gerçek enflasyona mı ezdirilmeyecek? Hep birlikte göreceğiz

Ocak ayından bugüne asgari ücretli sofrasından 65 adet ekmek kaybetti.

TÜİK'İN makyajlı ve adrese teslim verilerinde dahi 2021 yılında asgari ücretlinin mutfaktaki kaybını gölgeleyemedi.

TÜİK verilerine göre; Asgari ücretli Ocak 2021'de maaşının tamamına 397 adet ekmek alabilirken, ekim ayında bu alabileceği ekmek sayısı 65 adet azaldı ve 332 ekmeğe düştü.

Yine asgari ücretlinin alım gücü yine bu yılın ocak ayında ekim ayına;

Makarnada 109 paket, tavuk etinde 44 Kg, Bulgurda 74 Kg, Biberde 40Kg, Domateste 80 Kg, Nohutta 77 Kg, Margarinde 47 Paket, Sıvı yağda 35 Litre, Peynirde 19 Kg ve Zeytinde ise 12 kg kayba uğradı.

Asgari ücretlinin ısınma maliyeti yüzde 80 oranına kadar arttı.

2021 Ocak ayından Ekim ayına asgari ücretlinin hanesindeki ısınma masrafları yüzde 80 oranına kadar arttı. 2021 Ocak ayından Ekim ayına; Kömürün fiyatı yüzde 80, Odunun fiyatı yüzde 47, Sobanın fiyatı yüzde 46 ve doğalgaz birim fiyatı ise yine TÜİK verilerine göre yüzde 18 arttı.

Asgari ücretlinin barınma maliyeti yüzde 82'ye kadar arttı.

Açlık sınırı altında olan asgari ücret, haliyle barınma masraflarını karşılamıyor. Sadece bazı büyükşehirlerde bu yıl içinde yaşanan kira artışları yüzde 82 ile yüzde 50 arasında değişti.

Ocak ayından Ekim ayına; İstanbul'da ev kiralari yüzde 82, İzmir'de ev kiralari yüzde 64, Ankara'da ev kiralari yüzde 56, Diyarbakır'da ev kiralari yüzde 55, Samsun'da yüzde 53, Adana'da ev kiralari yüzde 50 oranında artmış durumda.

Asgari ücret yılbaşından bu yana 174 dolar değer kaybetti.

Bu yılbaşında asgari ücret ortalama 384 dolara denk gelirken, 30 Kasım itibariyle asgari ücret 210dolara kadar geriledi. Asgari ücretin dolar karşısındaki toplam kaybı 11 ayın sonunda 174 dolar oldu. Bu süre içerisinde asgari ücretin Gram altın karşısındaki kaybı da 2 gram altın oldu.

Asgari ücret, ucuz iş gücünde Çin'i geride bıraktı.

Türkiye brüt asgari ücret sıralamasında Arnavutluk'tan sonra son sıraya yerleşirken, Euro bazında son 10 yılda Asgari ücretin en çok değer kaybettiği Avrupa ülkesi oldu. Türkiye 'deki asgari ücretliler sadece Avrupa'da değil dünyanın da en büyük ucuz iş gücü olma yolunda hızla ilerliyor.

Dünya'nın en büyük ucuz iş gücü ülkesi olan Çin'de asgari ücret ortalama 2480 yuan yani 389 dolara denk gelirken, Filipinler'de Asgari Ücret 328 dolara denk gelmektedir. Türkiye'de asgari ücret ise 30 Kasım 2021 tarihi itibariyle 210 dolara kadar gerilemiştir.

Bizi kıskanan Fransa ve Almanya'da asgari ücretlinin alım gücü bizden kat be kat fazla.

Bizi kıskanan Avrupa ülkelerinden Fransa'da bir asgari ücretle aylık 237 Kg tavuk, Almanya'da bir asgari ücretle aylık 226 Kg tavuk alınabiliyor. Türkiye'de bir asgari ücretle aylık sadece 141 kg tavuk alınabiliyor. Fransa'da bir asgari ücretle 1673 Kg Patates, Almanya'da bir asgari ücretle aylık 1980 Kg Patates alınabiliyorken, bizde ise sadece 807 Kg. Patates alınabiliyor. Fransa bir asgari ücretle aylık 733 Litre, Almanya'da bir asgari ücretle aylık 546 Litre sıvı yağ alabilirken, Türkiye'de bir asgari ücretli ise sadece 141 Litre sıvı yağ alabiliyor.

ASGARİ ÜCRET, 2003'TE 25 ALTIN İKN 2021'DE 7 ALTIN!

DİSK-AR'ın 2022 yılı asgari ücret raporunda, "Merkez Bankası'nın yıllık ortalama Cumhuriyet altını fiyatlarına göre 2003 yılında asgari ücretin yıllık tutarı ile 25 altın alınabilirken 2021'de yıllık net asgari ücretle sadece 10,4 ve güncel fiyatlara göre ise 7 Cumhuriyet altını alınabilmektedir" tespiti dikkat çekti.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR), 2022 yılı asgari ücret raporunu yayımladı.

DİSK-AR, “Asgari ücretin hızla ortalama ücrete dönüşmesi ve bu ücretin asgari geçim için oldukça yetersiz kalması nedeniyle asgari ücrete dönük beklentiler yükseliyor” dedi.

“TL’nin hızla değer kaybetmesi nedeniyle 2021’de Türkiye, Arnavutluk’tan sonra Avrupa’da en düşük asgari ücretine sahip ikinci ülkedir” tespitinin yer aldığı raporda, Türkiye’de 10 milyon işçinin asgari ücret civarında ücretlerle çalıştığı ve bunun yanı sıra asgari ücrete dahi erişemeyen milyonlarca emekçinin olduğu vurgulandı.

Kadın işçilerin dörtte birinin asgari ücret alamadığını kaydeden DİSK-AR, asgari ücretin 25 Cumhuriyet altınından 7 altına gerilediğini vurguladı. Raporda, “Merkez Bankası’nın yıllık ortalama Cumhuriyet altını fiyatlarına göre 2003 yılında asgari ücretin yıllık tutarı ile 25 altın alınabilirken 2021’de yıllık net asgari ücretle sadece 10,4 ve güncel fiyatlara göre ise 7 Cumhuriyet altını alınabilmektedir” ifadeleri kullanıldı.

DİSK-AR’ın “Asgari Ücret Gerçeği Raporu 2022” başlıklı raporu şöyle:

“Türkiye, AB’de En Düşük Asgari Ücrete Sahip Ülkelerden Biri”

2022 yılı asgari ücreti aralık ayında belirlenecek. Asgari ücretin hızla ortalama ücrete dönüşmesi ve bu ücretin asgari geçim için oldukça yetersiz kalması nedeniyle asgari ücrete dönük beklentiler yükseliyor. Asgari ücret tüm çalışanları ve onların ailelerinin yaşam koşullarını ilgilendiriyor. Pahalılık ve art arda gelen zamlar nedeniyle alım gücü kaybı karşısında asgari ücret oldukça yetersiz kalıyor, insan onuruna yaraşır bir yaşam daha da imkânsız hale geliyor.

TL’nin hızla değer kaybetmesi nedeniyle 2021’de Türkiye, Arnavutluk’tan sonra Avrupa’da en düşük asgari ücretine sahip ikinci ülkedir. Türkiye, Avrupa Birliği’nde en düşük asgari ücrete sahip ülkelerden biri olmasının yanı sıra, asgari ücretle çalışan oranının en yüksek olduğu ülkedir. TL’nin değer kaybetmesini rekabet gücünün artması ve yabancı sermayenin Türkiye’de yatırım yapacak olması üzerinden açıklayanlar hızla asgari ücretliler toplumuna dönüşen Türkiye’de emekçi sınıfların her geçen gün ücretlerinin azalması ve günden güne yoksullaşması karşısında susuyorlar.

Türkiye, hızla asgari ücretliler toplumuna dönüşüyor. Ülke çapında asgari ücretlileşme süreci hızlanıyor. Asgari ücret ile ortalama ücretler arasındaki makas kapanıyor. Milyonlarca işçi yasal hakları olmasına rağmen asgari ücretin altında, hatta yarısının bile altında çalışıyor. Asgari Ücret Gerçeği 2022, geçmiş yıllarda yayımlanan araştırmalarda yer alan veriler güncellenerek, asgari ücretin kapsamı konusundaki veriler daha detaylandırılarak Konfederasyonumuz Araştırma Merkezi DİSK-AR tarafından hazırlandı. Asgari Ücret Gerçeği 2022 raporunun özet bilgileri aşağıda yer almaktadır:

1. Türkiye’de asgari ücret ortalama ücret haline geliyor!

Türkiye’de milyonlarca işçi asgari geçim için yetersiz olan asgari ücretle geçinmeye çalışırken, milyonlarca işçi de asgari ücrete erişemiyor, asgari ücret dahi alamıyor. Giderek artan bir biçimde daha çok emekçi asgari ücrete yakın ücretlerle çalışır hale geliyor. Türkiye hızla bir asgari ücretliler ülkesine dönüşüyor.

2. Asgari ücret ile diğer emek gelirleri arasındaki makas kapanıyor:

Asgari ücretteki artışın diğer emek gelirlerine yansımaması hem özel sektörde hem kamuda maaş ile ücret artışlarının en fazla resmi enflasyon oranında artırılması asgari ücreti ortalama ücret haline getiriyor. Türkiye’de emek gelirleri artışının sınırlı bırakılması asgari ücret ile diğer ücretlerin arasındaki makasın kapanmasına ve asgari ücret civarı bir ücretle çalışanların oranının artmasına sebep oluyor.

3. Asgari ücrete erişemeyen milyonlarca işçi var:

3,4 milyon işçi (bütün ücretli çalışanların yüzde 18’i) asgari ücretin altında bir ücretle çalışıyor. 1.500 TL’den daha az ücretle çalışan işçi sayısı 1,7 milyon. Asgari ücret ve altında bir ücretle yaşamını sürdürmek zorunda olan işçilerin sayısı 6,3 milyon (bütün ücretli çalışanların yüzde 33,8’i) civarındadır.

4. Türkiye’de 10 milyon civarında işçi asgari ücretli:

Asgari ücretin yüzde 20 fazlası ve altında ücret alan işçilerin sayısı 9,7 milyondur. Bütün ücretli çalışanların yüzde 50’ye yakını bu kapsamdadır. Tüm ücretli çalışanların yüzde 64’ü ise (12,5 milyon işçi) asgari ücretin altı ile asgari ücretin bir buçuk katı arasında bir ücret elde ediyor.

5. Özel sektör işçilerinin yüzde 70’i asgari ücretli:

Özel sektör işçilerinin yüzde 21,8’i asgari ücrete erişemiyor. Özel sektörde asgari ücret ve altında ücretle çalışanların oranı yüzde 44 ve asgari ücret civarında çalışanların oranı yüzde 69’dur. 8,4 milyonu aşkın özel sektör işçisi asgari ücretin yüzde 20’si ve altında ücretlerle çalışıyor.

6. Kadınların dörtte biri asgari ücret dahi alamıyor:

Asgari ücrete erişemeyenlerin oranı genelde yüzde 18 iken kadınlarda bu oran yüzde 25'i aşıyor. Asgari ücret düzeyinde ve daha düşük ücret alanların oranı genelde yüzde 34 iken, kadınlarda yüzde 43'e yükseliyor. Asgari ücret civarında bir ücret ile çalışan kadınların oranı yüzde 60!

7. Asgari değil ortalama ücret:

Ücretler asgari ücret düzeyine geriliyor. 2005 yılında aylık ortalama ücret ve maaş geliri asgari ücretin 2,2 katı iken, 2019'da asgari ücretin 1,7 katına geriledi.

8. Kadınların ücret ortalaması asgari ücrete daha yakın:

2005'te kadınların aylık ortalama ücret ve maaş geliri asgari ücretin 2 katı düzeyinde iken 2019'da asgari ücretin 1,5 katı düzeyine geriledi. Buna karşılık erkeklerin aylık ortalama ücret ve maaş gelirleri kadınlarınkinden daha yüksektir. 2005'te erkeklerin aylık ortalama ücret ve maaş geliri asgari ücretin 2,2 katı iken, 2019'da 1,8 kata gerilemiştir.

9. Asgari ücretin kişi başına milli gelire oranı 26 puan azaldı:

1974'te kişi başına milli gelirin yüzde 80,6'sı düzeyinde olan asgari ücret, 2021 yılında milli gelirin yüzde 54,5'ine geriledi. Asgari ücret kişi başına gelire paralel olarak artsaydı brüt asgari ücretin 2021 yılında 2.577 TL değil, 5.645 TL olması gerekirdi.

10. Brüt asgari ücretin 1.195 TL'si doğrudan ve dolaylı vergiler ile diğer kesintilere gitmektedir:

Brüt asgari ücretin dolaylı-dolaysız vergi ve kesintilerini dikkate aldığımızda yüzde 33,4'ü (1.194,9 TL) vergi ve kesintilere gidiyor. İşçinin eline (Asgari Geçim İndirimi-AGİ dahil) brüt asgari ücretin sadece yüzde 66,6'sı net harcanabilir gelir olarak geçiyor. İşçi 365 günün 122 günü vergi ve kesintiler için çalışıyor.

11. Asgari ücretlinin vergi yükü artıyor:

Asgari ücretle çalışan işçilerden alınan vergi miktarı ilk vergi dilimi tarifesi düşük tutularak artırıldı. 2002 ve 2003 yıllarında ilk vergi dilimi tarifesi asgari ücretin 15-16 katı idi. AKP iktidarında vergi dilimi tarifeleri asgari ücretten ve enflasyondan daha az artırıldı. Böylece 2021 yılında ilk vergi dilimi asgari ücretin 6,7 katına geriledi.

12. Dolar cinsinden asgari ücret en düşük seviyesinde:

2008'de 371 ABD doları olan asgari ücret 2016'da 430 dolara yükseldi. Sonra ekonomik ve siyasal istikrarsızlığa bağlı olarak asgari ücret dolar cinsinden gerilemeye başladı. 2021 yılı ortalama kuruna göre asgari ücret 336 ABD doları iken, Kasım 2021 güncel kurlarına göre 270 dolara düştü. Böylece Türkiye'de asgari ücret Çin asgari ücretinin altında kaldı.

13. Asgari ücret 25 Cumhuriyet altınından 7 altına geriledi:

Merkez Bankası'nın yıllık ortalama Cumhuriyet altını fiyatlarına göre 2003 yılında asgari ücretin yıllık tutarı ile 25 altın alınabilirken 2021'de yıllık net asgari ücretle sadece 10,4 ve güncel fiyatlara göre ise 7 Cumhuriyet altını alınabilmektedir.

ASGARİ ÜCRET BİR AYDA 835 TL ERİDİ, ERİYEME DEVAM EDİYOR...

Bir ay önce net asgari ücret 254 Euro'ya denk gelirken kurdaki artış yüzünden bu rakam 196 Euro'ya geriledi.

Türk Lirası döviz kurları karşısında hızla değer kaybederken, bu durumdan en çok etkilenen de asgari ücretle maaş alan dar gelirli vatandaş oldu. Döviz kurlarındaki hızlı yükseliş sonrası asgari ücretteki değer kaybı günden güne artıyor. Bu yılın başında Türkiye'de 392 Euro olan brüt asgari ücret (3.577 TL), son kur artışlarıyla günümüzde 248 Euro'ya kadar geriledi. 1 ay önce ise bu rakam 321 Euro'ydu. Böylece yılbaşından bu yana brüt asgari ücretteki değer kaybı yüzde 37, son 1 aydaki kayıp da yüzde 23'e ulaştı. Türkiye 248 Euro'luk asgari ücretle, 312 Euro maaş veren Bulgaristan'ın da oldukça gerisine düştü. 30 Ekim 2021'de net asgari ücret (2.825) ile 254 Euro alınabilirken, bu rakam dün 196 Euro'ya geriledi. Böylece asgari ücret alan bir çalışanın maaşı son 1 ayda 58 Euro, yani dünkü kurla 835 TL eridi.

Enflasyonun Üzerinde

Asgari ücretteki kayıp, resmi enflasyonun üzerinde gerçekleşti. TÜİK verilerine göre yıllık enflasyon yüzde 19.9 olurken, asgari ücretteki kayıp hem yıllık hem de aylık olarak karşılaştırıldığında bu rakamın oldukça önünde yer aldı. Önümüzdeki dönemde Türk Lirası'ndaki değer kaybının süreceği beklentileri ile asgari ücretteki erimenin de artması bekleniyor.

Avrupa'nın Dibindeyiz

Brüt asgari ücretlere bakıldığında Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin en dibinde yer aldı. AB'nin ekonomik yönden en zayıf ülkesi olarak gösterilen Bulgaristan'da brüt asgari ücret 312 Euro olurken, Türkiye'de bu rakam 248 Euro oldu. Brüt asgari ücret Yunanistan'da 758 Euro, Polonya'da 611 Euro, Romanya'da 466 Euro seviyelerinde.

SİMİT-ÇAY HESABIYLA GELİP HALKI ÇEYREK SİMİDE MUHTAÇ ETTİLER

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın defalarca 'ekonomik kurtuluş savaşı' ilan etti. Trump'ın 'Akıllı ol ekonomini çökertirim' tehdidine çıtı çıkmayanlar, kanla-canla kazanılan ulusal kurtuluş savaşımızın, ekonomik bağımsızlığımızın da içini boşaltıp önüne geleni mandacılıkla itham ediyor.

AK Parti, simit-çay hesabıyla, yoksulluğu, işsizliği, yolsuzluğu bitireceği vaadiyle 2002'de iktidara geldikten 20 yıl sonra halkı simitçi tezgâhında yarım-çeyrek simide muhtaç hale getirdi. Şimdi ekranlara çıkıp, yüzleri kızarmadan ekonomik kurtuluş savaşı, dış güçler yalanına sarılıyorlar. 2013'ten bu yana, 2017, 2018, 2020 ve şimdi 2021'de beşinci kez aynı yalan! Kurtuluş savaşımızı zaferle sonuçlandırıp ekonomik bağımsızlıkla taçlandırılanların, yokluk içinde hem Osmanlı'nın borçlarını ödeyip hem de ülkenin dört yanını, şeker, çimento, tekstil, kundura, tank, uçak, kâğıt fabrikalarıyla, tersanelerle, demiryollarıyla donatanların mirasına ve anısına

saygısızlık ediyorlar. Kurtuluş savaşının ve ekonomik bağımsızlığın anlamını bilmeyenler, bu yüce kavramların da içini boşaltıyor.

Milleti faize ezdirmeyeceklerini söyleyenler 20 yıldır bu ülkenin bütçesinde en büyük payı faize-faizcilere tahsis ettiler. Yalancının mumu yatsıya kadar yandığı için 240 milyarı faize ayırarak ayısını 2022 bütçesinde de yapmaya mecbur kaldılar. İktidar ülkeyi borca batırıp faize ezdirdiği yetmezmiş gibi, ülkenin varını yoğunu satıp, yolları, köprüleri, hastaneleri, havaalanlarını dolara bağlayarak katmerli şekilde dövize ezdiriyor. Çiftçi, sanayici, ihracatçı, imalatçı, saat başı değişen kurlarla eziliyor, kan ağlıyor.

Bugüne kadar hiçbir cumhurbaşkanının diploması bu ülkede tartışılmadı ama ülke ekonomisini enkaza çeviren ekonomist Cumhurbaşkanı hâlâ ekonomi diplomasını halktan saklıyor, kimseye göstermiyor. Üste çıkmak için de hesap-kitap bilmediğini, yanlış yaptığını, ülkeyi felakete sürüklediğini söyleyenleri 'mandacılıkla' itham ediyor. Asıl mandacı bu ülkenin en değerli varlıklarını Katar Emirine, BAE Şeyhine birkaç milyar dolar için altın tepsiyle sunanlardır. Asıl mandacı, Trump'ın bir telefon talimatıyla bağımsız yargıyı yok sayıp bertaraf eden, 'akıllı ol, ekonomini çökertirim' tehditlerine ses çıkaramayanlardır. Asıl mandacı, Rus uçağını düşürüp 'emri ben verdim gerekirse yine yaparız' dedikten üç ay sonra, Putin'e özür mektubu yazanlardır. Asıl mandacı, 'darbe finansörü' dediklerini devlet töreniyle karşılayıp, Türk askerini karşısında esas duruşa geçirenlerdir.

Asgari ücret pazarlığı başlarken, saatlik ücretin 1 doların altına inmesiyle, en ucuz emeğin Türkiye'de olmasıyla övünüp, Bangladeş, Çin, Hindistan karşısında 'rekabet avantajı' yakalandığını savunmak mandacılık değil mi? Ekonomik Kurtuluş Savaşı hangi işgal gücüne karşı verilecek? Cumhurbaşkanı açıklasın, düşmanı gösterecek hep birlikte karşı çıkıp mücadele edelim. Halka taneyle sebze, gramla et almayı, 6 ay soğan-ekmek yemeyi tavsiye eden iktidar vekilleri, ekonomik kurtuluş savaşı-dış güçler yalanını yineleyen AK Parti Lideri, diğer yandan 'itibardan tasarruf olmaz' deyip saraylarda Lale Devri yaşayarak halktan ne kadar koştuklarını, simit-çay hesabını artık unuttuklarını sergiliyor. Halk her şeyi hafıza defterine yazıp, asıl kendisi mandacı bu zihniyetle sandıkta hesaplaşacağı güne hazırlanıyor.

SİMİT HESABIDA ŞAŞTI!

Simit ve Pastane Ürünlerine de Zam

Kısa süre önce 2.5 TL'ye çıkan ekmek fiyatlarında yeni zam baskısı sürerken, 100 gram simit yüzde 30 zamlandı ve 3.5 TL oldu. Simit üreticisi ise maliyet artışları sürerse beş ay sonra fiyatların 5 TL'yi bulacağını söylüyor.

İstanbul Un-İş Esnaf Sanaatkarlar Odası, dün itibarıyla simit ve pastane ürünlerine zam yaptı. Zam kararını alan İstanbul Un-İş Esnaf Sanaatkârlar Odası Başkanı Şaban Özdemir, esnafın mevcut şartlarla en fazla 5 ay daha dayanabileceğini belirtti.

Gıda maliyetlerinin dolara endeksli ancak dolardan daha fazla arttığını söyleyen Özdemir, "Dolar yüzde 30 artınca gıda fiyatları yüzde 300 artıyor, bunu görmemiz lazım" dedi.

Unun fabrika çıkış fiyatının zammın yapıldığı gün 448 TL olduğunu söyleyen Özdemir, sadece simit değil poğaçaya gibi pastane ürünlerine de zam geldiğini belirterek şunları söyledi:

"Biz iki yıldır simiti 2.5 TL'den satıyoruz, Bu sürede elektrikten doğalgaza, undan susama zam gelmeyen hiçbir şey kalmadı. Böyle giderse poğaçaya, açma, simit 5 TL'ye koşacak. Yağ, susam, pekmez, şeker, doğalgaz, elektrik, akaryakıt, peynir. Peynir tenekesi geçen yıl 170 TL'ydi, şu an 480 lira oldu. 10 kg katı margarin yağını 130 TL'ye alıyorduk, şu an 300 TL. Biz nasıl dayanalım?"

Un ve Susam Fiyatı Uçuşta

Özdemir, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin fabrikalara ucuz un verdiği iddialarını da değerlendirerek "Bu fiyatlar piyasaya yansımıyor demek ki arada bir rant var. Devlet el atsın, denetlesin bunları" dedi.

Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı Halil İbrahim Balcı ise ekmekte de esnafın talebinin karşılanmadığını söyledi ve zam taleplerini tekrarladı. Geçen ay alınan kararla 230 gram ekmeğin 2.50 TL'ye satıldığını hatırlatan Balcı, "Ekmeğin kilosu şu an 12 TL civarında, ama esnafı kurtarması için 14 TL olmalı" dedi.

Un ve susam gibi ana gider kalemlerinde fiyatların iki saat arayla değiştiğine şahit olduğunu söyleyen bir simit satıcısı ise "315 TL'den fiyat aldığımız un aynı gün içinde iki saat sonra 360 TL'ye geldi. Stokçuluk başladı piyasada, artık bu fiyat artışına bir şekilde denetim gelmeli. 150 çuval un istedik elimizde o kadar yok 25 çuvalını gönderelim kalanı iki gün sonra dediler. iki gün sonra gelen 125 çuvalda toplam 6 bin TL fiyat farkı ödedik" yorumunu yaptı.

Simit almaya gelen bir vatandaşın tepkisi ise şöyle oldu: “Artık asgari ücrette simit - çay hesabı da yapamazlar bu fiyatlarla.”

ENGELLİYE ŞİMDİ DE DÖVİZ KURU DARBESİ

TL döviz karşısında her geçen gün daha da fazla erirken engellilerin kullanmak zorunda olduğu işitme cihazı ve protezlerin fiyatları da son bir yılda ikiye katlandı. Engelli yurttaşlar bozulan protezlerini tamir dahi ettiremiyor.

Türk Lirası her geçen gün döviz karşısında eriyerek değer kaybediyor. Yurttaşlar yoksullukla boğuşurken ekonomik krizin etkileri de hayatın her alanında etkisini gösteriyor. Bugün 3 Aralık Dünya Engelliler Günü ama engelli yurttaşların ihtiyacı olan cihaz ve protezlerin fiyatı son bir yılda neredeyse ikiye katlandı. Engelli yurttaşlar ihtiyaçları olan cihazları alamıyor. Protez ve ortez kullanan engelli yurttaşlar ise bozulan, kırılan cihazlarını tamir dahi ettiremiyor.

İşitme engellilerin kullanmak zorunda olduğu işitme cihazlarının, parçaları ve pilleri yurtdışında getiriliyor. Engellilerin kullanmak zorunda protez ve ortezler ise Türkiyede üretilmiyor. Yurttaşın parası değer kaybederken kur farkı nedeniyle cihazlara ve protezlere her geçen gün bir zam daha geliyor.

Vekillere Ayrıcalık

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) da ortalama 8-10 bin TL'ye satılan işitme cihazlarını satın almak zorunda olan yurttaşlara desteği yok denecek kadar az. SGK, 18 yaş üstü çalışanların işitme cihazı ücretlerinin sadece 891 TL'sini ve emeklilerin ise bin 113 TL'sini karşılıyor. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) milletvekillerinin ve vekil yakınlarının aldığı işitme cihazlarının yaklaşık dört katını, yani 4 bin 340 TL'sini karşılıyor.

VEKİLLERE 4 KATI DAHA FAZLA DESTEK

10 bin TL
İŞİTME CİHAZLARININ
ORTALAMA SATIŞ FİYATI

891 TL
SGK'NİN 18 YAŞ ÜSTÜ
ÇALIŞANLARA CİHAZ DESTEĞİ

1.113 TL
SGK'NİN EMEKLİLER
İÇİN CİHAZ DESTEĞİ

4.340 TL
TBMM'NİN MİLLETVEKİLİ VE
YAKINLARINA CİHAZ DESTEĞİ

Yüzde 85'e Yakın Zam

İstanbul İşitme Cihazları Satıcıları Derneği (İŞİTMER) Başkanı ve işitme cihazları satış ve uygulama merkezi sahibi E. Arslan Arslan, işitme cihazlarının, parçalarının ve pillerinin dahi kur farkı nedeniyle son bir yılda yaklaşık yüzde 85 oranında zamlandığını vurguladı.

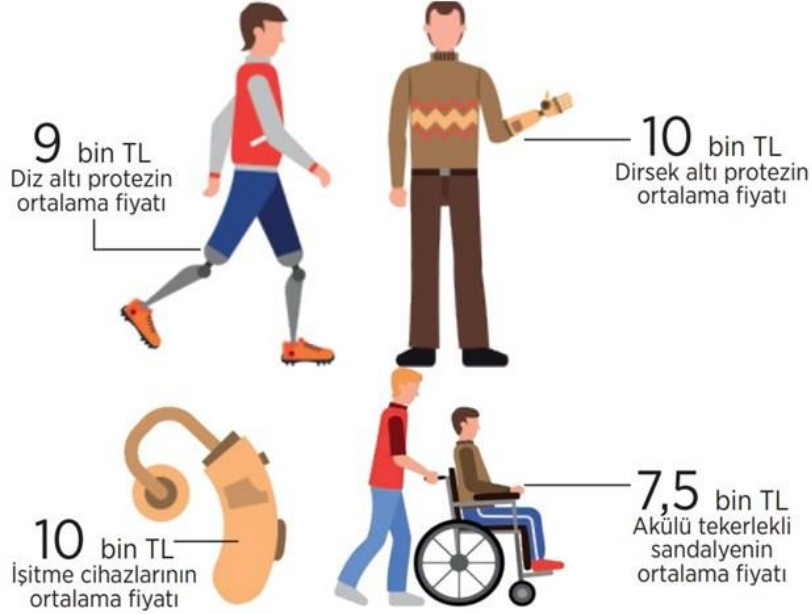
SGK'nin acil olarak cihaz ödeme bedellerini arttırması gerektiğini belirten Arslan, “2008 yılında SGK, cihaz başına 18 yaş üstü çalışanlar için 800 TL ödüyordu ve bu da o günkü döviz kuruna göre 462 Euro'ya karşılık geliyordu. Bu yıl ise StaGK 18 yaş üstü çalışanların işitme cihazı bedellerinin sadece bin 113,75 TL'sini ödüyor. Ancak bu tutar güncel kurla yaklaşık 77 Euro'ya karşılık geliyor” dedi.

Bir Cihaz 10 Bin TL

“Ortalama bir işitme cihazının fiyatı 10 bin TL. Emekli bir yurttaş veya asgari ücretli çalışan bu fiyatlarla nasıl işitme cihazı alacaktır? Bazı yurttaşlarımızın iki kulağında da işitme kaybı olabiliyor ve onların iki cihaz

kullanması gerekiyor. Yani bu da iki ayrı cihaza para ödemeleri anlamına geliyor” diyen Arslan sözlerini şöyle tamamladı:

“TBMM işitme cihazı için milletvekili ve yakınlarına 4 bin 340 TL öderken SGK’nin vatandaşa bin 113 TL ödemesi eşitlik ilkesine de aykırıdır. Ayrıca, yapılan bir araştırmaya göre, işitme kaybı olan yurttaşların cihaz kullanılmaması demans ve alzheimer gibi hastalıkları tetikliyor. Çocuklar, öğrenciler ve her yaş grubu mağdur. SGK, özellikle okuyan ve öğrenme çağındaki çocukların cihaz ücretlerinin tamamı ödenmeli. Bu grupların cihaz erişimi oldukça önemli. Ülkede bin 800 civarında işitme cihazları satış ve uygulama merkezi var ve 200, 300 merkezinde bu şartlar altında batacağını düşünüyorum.”

Ödüm Kopuyor

İki kulağı için de işitme cihazı kullanmak zorunda olan 86 yaşındaki Bora Damalı isimli bir yurttaş ise “Pandemide eve kapandım. Gözlerim de az görüyor be benim ses duymaya ihtiyacım var. Cihazlarıma gözüm gibi bakıyorum ama cihazlarıma birşey olacak diye ödüm kopuyor. Yeni işitme cihazı almak istiyorum ama fiyatları 10-15 bin TL’ye kadar yükselmiş” ifadelerini kullandı.

Tüm Cihazlar İthal

“Tüm işitme cihazları ve piller ithal olup euro ile getirilmektedir” diyen İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği’nin Başkan Yardımcısı Onur Cantimur da şunları söyledi: “Bunun sonucu olarak da devamlı zam gelmekte ve derneğimizi arayarak veya Whatsapp hattımıza yazarak işitme cihazı isteyen vatandaşların sayısında belirgin artış gözlemlemekteyiz. O kadar ki bir işitme cihazı firması ile birlikte ihtiyaçlılara işitme cihazı bağışı yapacak büyük bir yerli firma yaşanan kur dengesizliklerinden, ekonomik belirsizliklerden dolayı derneğimizle birlikte yapacağı sosyal sorumluluk projesinden vazgeçmiştir. Dernek olarak bizleri de zor duruma düşürmüştür. Bizleri firmalarla muhatap ettirmeyecek, ödemelerle uğraştırmayacak tam ve güçlü sosyal devlet talep ediyoruz.”

Engelli yurttaşların kullanmak zorunda olduğu protez ve ortez fiyatları da son bir yılda ikiye katlandı. Ancak, SGK protez ve ortezler için ödediği ücreti yaklaşık 10 yıldır değiştirmede. Bu nedenle ortaya çıkan binlerce liralık farkı kendi cebinden ödeyemeyen engelli yurttaşlar ya kırık ve bozuk protezlerini kullanmak zorunda kalıyor ya da evlerinden çıkamıyor.

Ankara’nın Cebeci semtindeki bir protez ve ortez uygulama merkezinin sahibi olan Cem Bölükbaşı, “SGK, diz altı protezlerin ortalama 3 bin 300 TL’sini karşılıyor. Biz ise bir diz altı protezini şu an 9 bin TL’ye yapıyoruz. Bu yılın başında ise 4 bin 500 TL’ye yapabiliyorduk. Ekonomik durum ve kur farkı nedeniyle fiyatlar ikiye katlandı. SGK, dirsek altı kol protezlerinin de sadece yaklaşık 2 bin TL’sini karşılıyor. Biz ise bu protezi 10 bin TL’ye yapabiliyoruz. Yılbaşında ise 4 bin 600 TL’ye yapabiliyorduk” dedi.

Tornacıda Protez Tamiri

“Engelliler 1900’lü yıllarda tahta bacaklar kullanırdı. 21’inci yüzyılda sanırım yeniden böyle olacak” diyen Bölükbaşı şunları da söyledi: “Yurttaşlar yeni protez yaptırmayı bırakın bozulan protezlerini dahi tamir ettiremiyor. Yurttaşlar protezlerini sanayide, tornacıda tamir ettiriyor.”

Arabasını Sattı

Diz üstü protez kullanmak zorunda olan 21 yaşında üniversite öğrencisi de altı ay önce 165 bin TL’ye yaptırdığı protezin şu an 315 bin TL’ye yapıldığını ifade ederek, “165 bin TL’ye protez yaptırmak zorunda kaldığımda SGK bunun sadece 45 bin TL’sini ödedi. Geri kalanı için de babam arabasını satmak zorunda kaldı” dedi.

ET KRİZİ KAPIDA

Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı Fazlı Yalçındağ, “Kesilen hayvanının yerine hayvan konamayacak, et krizi yaşanmasına muhatap olacağız. Böyle bir sıkıntının içerisindeyiz. Türkiye’de neyin fiyatına zam gelmiyor ki, etin fiyatına zam gelmesin” dedi.

Ekonomik krizle birlikte artan fiyatların ardından yurttaşın alım gücü de git gide düştü. Öte yandan, Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı Fazlı Yalçındağ, et krizinin kapıda olduğuna dikkat çekti.

Yalçındağ, “Beyaz et, kırmızı etle yarışır durumda. Sorgulanması gereken, kasaplardaki etiketler değil, vatandaşın satın alma gücü olmalı. Et alınabilirliği ile konuşulmalı. 2 yıl önce 1 liraya alınan yem şimdi 3-4 lira ise, bu da kaçınılmaz bir şekilde et fiyatlarına yansımaya başlayacak. Kesilen hayvanının yerine hayvan konamayacak, et krizi yaşanması ile muhatap olacağız. Böyle bir sıkıntının içerisindeyiz. Türkiye’de neyin fiyatına zam gelmiyor ki, etin fiyatına zam gelmesin” dedi

Yalçındağ şunları söyledi:

“TÜİK’e göre 1 milyon 200 bin tona yakın bir et üretimimiz görünüyor ama bu sağlıklı bir rakam değil. Kurban bayramında 900 bin kadar büyükbaş hayvan, 3 milyon civarında da küçükbaş hayvanı kurban ediyoruz. Bunların toplam et üretimi noktasındaki ifadesi, 300 bin ton civarındadır. Ayda 150 bin ton et tüketildiği noktaya geliyoruz. Türkiye’de sorgulanması gereken, vatandaşın gelirinin satın alma gücüdür.

Hayvan kendisine de bakıyor, yavrusuna da bakıyor, sahibine de bakıyor ama bizim memleketimizde bir yerden dana alıyorsunuz, bir yerden yem alıyorsunuz. İkisini birleştirip et üretmeye çalışıyorsunuz. Yem hammaddesinin yüzde 70’i dövizle ithal ediliyor. 2 yıl önce 1 liraya aldığı yem, şimdi 3-4 liraya çıktı bu da kaçınılmaz bir şekilde et fiyatlarına yansımaya başlayacaktır. Bizim için önemli olan vatandaşın alabilmesi ama aynı zaman üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması için, üreticimizin de yaptığı işten para kazanması lazım.

Ondan sonrada meslekte isteksizlik ortaya çıkacak. Kesilen hayvanının yerine hayvan koyamayacak, giderek yeniden et krizi yaşanması ile muhatap olacağız. Böyle bir sıkıntının içerisindeyiz yani, Türkiye’de neyin fiyatına zam gelmiyor ki, etin fiyatına zam gelmesin. Çiğ süt fiyatları 4.70 TL olarak açıklandı ama geç kalındı. Bir sürü inek kesildi süt para etmediği için. İneği besliyor karşılığında aldığı sütü sattığında, verdiği yemin parasına alamıyor, bu sefer bir tek çare var götürüp mezbahaya kestiriyor. Şimdi süt para etmezse, inek beslenmez. İnek beslenmezse, dana olmaz. Dana olmazsa da et olmaz. Siz de et problemi yaşarsınız.”

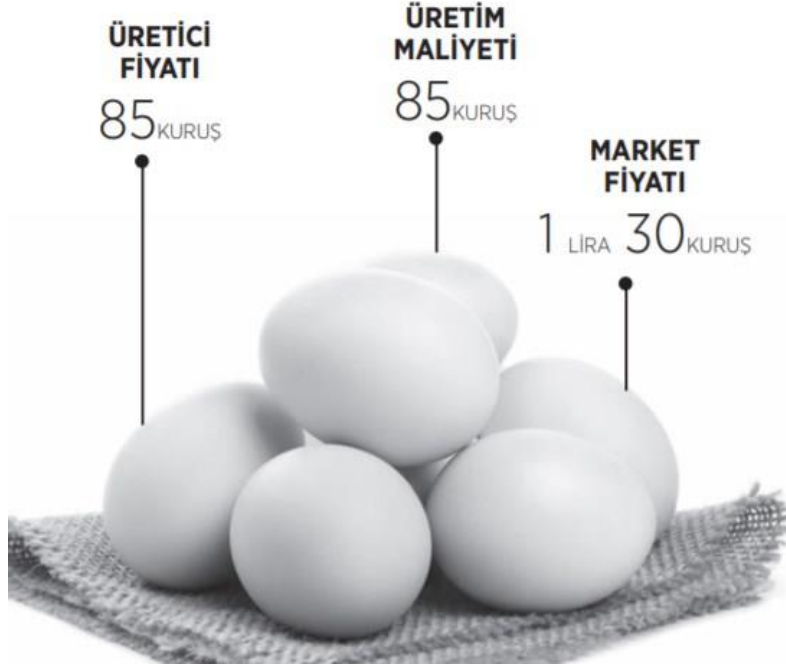
YUMURTADA MALİYET KATLANIYOR

Artan maliyetler, üreticiyi mağdur etmeye, yurttaşla da zam olarak yansımaya devam ediyor. Son dönemlerde meyve sebzedden süt ve süt ürünlerine neredeyse her şeyde fiyat artışları yaşanıyor. Birer birer sofradan eksilen ürünler arasında fiyat artışıyla dikkat çeken bir diğer ürün de yumurta.

Maliyeti 80-85 kuruşu bulan yumurtayı üretici yine aynı fiyattan satsa da markette neredeyse 2 lira. Yumurta üreticileri artan maliyetler sebebiyle iş yerlerine kapatma noktasına geldiklerini belirterek kanatlı üreticileri için destek çalışması yapılması gerektiğini vurguluyor. Bu maliyetlerle üreticinin ayakta kalmakta zorlandığının altını çizen Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (Yum-Bir) Başkanı İbrahim Afyon, “Fiyat yükselmelerinde anormal bir durum yok. Maliyetleri korumak adına artan maliyetlerin yansıması. Maliyet fiyatı 85 kuruşa dayandı” dedi.

Fiyatlara Yansıtıyoruz

Afyon, “Üretici kazanamıyor. Maliyetler bizi sıkıştırıyor. Ama biz maliyetleri ürüne yansıtıyoruz. Bu maliyetlerle üreticinin satış fiyatı 1 TL olmalı. Bu nedenler artan maliyetlere ilişkin çalışmalar yapılarak üretici desteklenmeli. Öte yandan marketlerin de kar marjları gözden geçirilmeli” diye konuştu.

ÜRETİCİ-MARKET FARKI 9 KATA ÇIKTI

Üretici ve market arasındaki fiyat değişimlerini açıklayan Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, “Kasım ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkı 9 kata yaklaştı” dedi. Bu sene kuraklığın etkisiyle küçülen tarım sektöründe, önümüzdeki yıl kuraklığın yanında yetersiz gübre kullanımının da büyük bir risk olarak görüldüğünü vurgulayan Bayraktar, Rusya’nın domates ithalatındaki kota uygulamasından sonra çeşitli tarım ürünlerinin girişini de ‘kalıntı’ sebebiyle yasakladığını, üzüm, biber, erik, nar ve kabak gibi ürünlere girişte analiz şartı getirildiğini bildirdi.

TZOB Genel Başkanı Bayraktar, kasım ayında üretici ile market arasındaki farkın 9 kata yaklaştığını açıkladı. Ayrıca kasımda markette 28, üreticide 19 üründe fiyat artışı, markette 10, üreticide 7 üründe fiyat düşüşü oldu. Markette fiyatı değişmeyen ürün olmazken, üreticide ise 4 üründe fiyat değişmedi. En fazla artan ürün markette ve üreticide patlıcan, fiyatı en fazla düşen ürün ise limon oldu.

Üretimi artırmaktan başka çaremiz yok

Buğday, arpa ve mercimek başta olmak üzere kışlık ekimlerin yapıldığı bu aylarda gübre kullanımı yoğunlaştığına dikkat çeken Bayraktar, şu ifadeleri kullandı: “Bu dönemde artan talep dolayısıyla gübre fiyatlarında yaşanan artışın yanı sıra, yurtdışı fiyat ve kur artışından dolayı oluşan yükseliş, üreticilerimizin gübre kullanmadan ekim yapmalarına neden oluyor. Bu durumun yarattığı verim düşüklüğü ve bitkisel üretimin azalmasına bağlı olarak tarım ve gıda ürünlerinde yaşanacak fiyat artışlarından tüketicilerimiz de etkileniyor.

Bu sene kuraklığın etkisiyle küçülen tarım sektöründe, önümüzdeki yıl kuraklığın yanında yetersiz gübre kullanımı da büyük bir risk olarak görülmektedir. Son bir yılda, amonyum sülfat gübresi yüzde 441, üre gübresi yüzde 394, amonyum nitrat gübresi yüzde 373, DAP gübresi yüzde 259 ve 20.20.0 kompoze gübresinde yüzde 236’lık bir artış yaşandı. Bu dönemde mazot fiyatı yüzde 38, besi yemi yüzde 51,4, süt yemi yüzde 60, elektrik fiyatları ise yüzde 56 oranında arttı. Tarımsal sulamada kullanılan elektrikte fonların kaldırılması yerinde bir karar olurken, vergilerin de en kısa zamanda kaldırılması gerekmektedir.

Gübre fiyatlarının anormal artışı karşısında destekler artırılmalı mazotta olduğu gibi gübre fiyatının yüzde 50’si destek olarak verilmeli, destek verilmeyen karma yem ve bitki koruma ürünlerine de destek getirilmelidir. Ülkemizde ithal enflasyonun ve stokçuluğun panzehiri üretimdir. Üretimi artırmaktan başka çaremiz yoktur.”

	Üretici	Market	Market/Üretici
Ürünler	Fiyatı (TL/Kg)	Fiyatı (TL/Kg)	Fiyat Farkı (Yüzde)
KURU SOĞAN	0,59	2,42	309,42
ISPANAK	1,89	6,31	233,42
HAVUÇ	2	6,49	224,72
KABAK	2,5	7,94	217,67
PIRASA	2,54	7,11	180,46
DOMATES	2,91	7,99	174,39
1 LT SÜT	3,02	8,1	168,21
KARNABAHAAR	2,91	7,05	142,48
PATLICAN	3,44	8,06	134,57
PATATES	2,56	3,64	42,14

SAHTE GIDAYA ÜRKÜTEN İLGI

Gıda fiyatlarındaki yükseliş, taklit ürünlerde de artışı beraberinde getirdi. Gıda Mühendisleri Odası Başkanı Üzümcü, “Gıda en temel hak, devlet çözmeli” dedi.

Artan gıda fiyatları, yurttışı ucuz gıdaya yönlendirdi. Et, balık gibi protein bakımından zengin ürünlerin yerini makarna, patates gibi karbonhidrat ağırlıklı gıdalar almaya başladı. Sütün kilosu 12, yoğurdun kilosu 20, tam yağlı peynirin kilosu da neredeyse 75 liraya dayanınca, market rafları taklit ve tağışış ürünlerle doldu. 30 liraya peynir, 25 liraya tereyağı bularak sevinen alıcı, aslında ne aldığıının farkında değil.

Giderek Artan Gıda Fiyatlarının Sonucu

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 1 yıldan fazla süredir taklit ve tağışış yapan firmaları açıklamadığını hatırlatan TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar Üzümcü, yeterli denetimlerin de yapılmadığını söyledi. “Kayısı meyve suyu alıyorum derken aslında sadece kayısı aromalı su alıyor olabilirsiniz” diyen Üzümcü, görüşlerini şöyle dile getirdi: “Dar gelirli artan fiyatlara karşı ucuz gıdaya yöneliyor. Ya, ucuz ama enerji ve protein değeri düşük ürünlere yöneliyor. Et süt ürünü yerine makarna, bulgur, patates gibi nişasta ve karbonhidratı fazla olan nispeten ucuz gıdaları tüketmeye başlıyor ya da kalitesi düşük taklit ve tağışış ürünleri tercih etmek zorunda kalıyor.”

Artan taklit ve tağışış ürünlerin toplum sağlığı açısından büyük bir risk oluşturduğunu vurgulayan Üzümcü, “Çocukların fiziksel ve mental gelişiminden protein çok önemli. Örneğin bir sucuk 100 TL'den ucuz olamaz. Ama mecburen siğir etine farklı şeyler karıştırılarak yapılan ucuz ürünü alıyor. Peynir, tereyağı, kaşarda da yaşıyor. Oysa “Gıda temel haktır.” Gıdaya ulaşım bir endişe kaydı olmaktan çıkarılmalı. Bu da hükümetin en temel görevi” dedi.

Gıda Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Şehmus Alparslan ise şunları söyledi: “Daha önce sağlıklı, besleyici, nitelikli gıda talebi bugün gıdanın bulunması talebi seviyesine indi. Gıdanın, herkes için kolayca, yeterince ve sürdürülebilir şekilde erişilebilecek duruma getirilmesi birinci önceliğimiz olmalı.”

GIDA ARZI VE GIDA GÜVENLİĞİ

Gıda sektörü tüm dünyada olduğu gibi Türkiye içinde geleceğimiz açısından yaşamsal ve stratejik öneme sahiptir.

Gıda fiyatlarındaki artışları önlemek ve bu artışların olumsuz etkilerini azaltacak politikalar geliştirmek ülkemizde uzun süreli kalıcı fiyat istikrarının sağlanması için büyük önem taşımakta olup yaşadığımız COVID-19 salgını Tarım sektörü, gıda ve gıda güvenliğinin önemi bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

Bir ekonomik yapıda girdilerin fiyatlarında meydana gelen artışlar, üretim zincirinden dolayı er veya geç ürünün fiyatına, dolayısıyla da tüketici enflasyonuna yol açacaktır.

Tarım ve gıda ürünleri fiyatlarındaki istikrarsızlıkların ve son 10 yılın en yüksek seviyelerine çıkmasının sebeplerini incelediğimizde küresel ısınmanın neden olduğu kuraklık nedeniyle ürün arzındaki kısıtlamalar, petrol fiyatlarındaki yükseliş nedeniyle üretim ve nakliye maliyetlerindeki artışları gösterebiliriz.

Ancak Türkiye’de yurtiçi gıda fiyatlarındaki artışların önemli bir kısmı, gıda imalatında kullanılan tarımsal hammaddelerin ithalat fiyatındaki artıştan kaynaklanmaktadır.

Marketlerde, raflarda fahiş fiyat artışı olduğunu Cumhurbaşkanı da kabul etmektedir. Ancak AKP, üretim yerine ithalata bağımlılığı, gıda sistemini zincir marketlere teslim ediyor.

Üretim arzı daraldıkça daha çok ithalat yapılmakta, ülkemiz adeta ithalat sarmalına girmektedir.

Eğer çiftçinin üretim yapmasını engellerseniz, tarımsal dönüşümü sağlamaz, kırsaldan göçü engelleyemez, kırsal refahı arttıracak üretim planlaması yapamazsanız dış ticaret politikanızı ithalata bağımlı kılarırsanız yüksek fiyatlar kaçınılmaz olur, gıda fiyatlarına kendi elinizle kendi imzanızı atmış olursunuz.

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın 2021 Temmuz ayı verilerine bakıldığında çiftçinin kullandığı en önemli girdilerden gübrede,

Amonyum sülfat (gübre) ’nin tonu 2019 yılında ortalama 1.219 TL iken, 2021 Temmuz ayında 2 .650 liraya yükselmiş, bir yıllık fiyat değişimi % 120,28

DAP gübresinin tonu 2020 da 2.440 TL ’den 2021 Temmuz da 6.060 TL.’ ye çıkmış, bir yıllık fiyat artışı % 148,36

ÜRE de ise 2020 yılında fiyat 2.062 TL’ den 4.569 TL ’ ye yükselmiş olup % 121,58 oranında yıllık fiyat artışı olmuştur.

MAZOT VE GÜBRE FİYATLARI

Girdi/Yıllar		2019	2020	2020 Temmuz	2021 Haziran	2021 Temmuz	Haziran/Temmuz 2021 Değişim (%)	2020/2021 Temmuz Değişim (%)
MAZOT (TL/t)	Türkiye	6,43	6,07	6,01	7,32	7,33	0,14	21,96
	AB	8,44	9,60	9,19	13,92	13,57	-2,51	47,66
	ABD	4,58	4,64	4,39	7,49	7,59	1,34	72,89
GÜBRE (TL/ton)	A. Sülfat %21	1.219	1.282	1.203	2.383	2.650	11,20	120,28
	A. Nitrat %26	1.222	1.435	1.349	2.308	2.508	8,67	85,92
	ÜRE	2.018	2.171	2.062	4.016	4.569	13,77	121,58
	DAP	2.654	2.625	2.440	5.341	6.060	13,46	148,36
	20.20.0	1.892	2.020	1.890	3.377	3.860	14,30	104,23

Kaynak: Gübre fiyatları BÜGEM, Mazot fiyatları TÜİK’den alınmıştır.

Güncellenme Tarihi: 08.08.2021

Sonraki Güncellenme Tarihi: 08.09.2021

Gıda fiyatlarındaki artışlar özellikle düşük gelir düzeyine sahip hanelerde olumsuz etkilenmekte, tüketiciler yönünden de gıda fiyatlarındaki artışlar doğrudan beslenme maliyetini artırmaktadır.

Önerilerimiz

Toprağın ve arazinin korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı sağlanmalı,

Agroekoloji temelinde gıda tedarik zincirinin oluşturulması, mevcut tedarik ağlarının kısaltılması, kent tarımının yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmalıdır.

Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenmeli Kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması hedeflenmelidir.

AKP EKONOMİDE UMUDU KESTİ

Bu ülkenin toptan bir yenilenmeye ihtiyacı bulunduğunu düşünüp, ekonomik taleplerle yetinmeyen, topyekün bir mücadeleden, köklü bir değişim talebinden başka çare görmüyor.

Merkez Bankası, 23 Kasım günü skandal bir açıklamaya imza atarak, “bankanın kur seviyesine ilişkin bir taahhüdü olmadığını, sadece oynaklığa müdahale ettiğini” beyan etti. Ancak söz konusu günde dolar kuru 13.50

liraya kadar yükselmişti. Eylül ayı başında Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun "çekirdek enflasyonu" işaret etmesinden başlayarak, dolar 8.30 liradan çıkışa geçmiş, oynaklık aşırı derecede artmıştı. Hatırlayalım Naci Ağbal'ın Mart 2021'de görevden alınmasının ardından başkanlık koltuğuna oturan, "faiz sebep enflasyon netice" tezinin savunucularından Kavcıoğlu, enflasyonun üzerinde faiz verecekleri teminatını sürekli yineleyerek o tarihe kadar liranın aşırı değer kaybını önlemişti. Birdenbire çekirdek enflasyona gönderme yapması ise, faizleri indireceklerinin emaresi sayılmış, bir anlamda baraj kapıları açılmış, döviz artışının önündeki tüm engeller kalkmıştı.

Nitekim eylül'den başlayarak üç ay arka arkaya 100, 200, 100 puanlık indirimlerle MB 1 haftalık repo faizi yüzde 15'e kadar çekilmiş, böylelikle mevduat faizlerinin resmi rakamlara göre bile yüzde 20 civarında seyreden enflasyonun iyice altında kalacağı anlaşılmıştı. Artık tasarruf sahiplerinin dövize yönelmesi önünde hiçbir engel kalmamıştı. Belki bundan daha önemlisi, başta Tayyip Erdoğan ve AKP sözcülerinin liranın değer kaybından rahatsızlık duymadıklarını, böylece ihracatın artarak cari fazlaya geçilmesini umduklarını beyan etmeleri, kura müdahale edilmeyeceğinin güvencesi sayılmış, bu da döviz spekülasyonunu körüklemişti.

TCMB'nin Oynaklık Vurgusu Yanlış mı?

Bir paranın değer kaybından öte, tahteravalli gibi bir aşağı bir yukarı savrulması gerçekten daha tehlikelidir. MB geçmişte sürekli bu vurguyu yapar, oynaklığı azaltma doğrultusunda gerekli operasyonlara da girişirdi. Çünkü oynaklık koşullarında belirsizlik artar, geleceği görmek zorlaşır, ekonomideki aktörlerin karar alması imkânsızlaşır. Yatırımlar ise zaten durur. Tam da bugünlerde yaşanan benzer biçimde, ticarete fiyatlandırma güçleştiği için kimse malını elinden çıkarmak istemez. Tedarik zincirleri tıkanır. Böyle çalkantılı süreçlerde döviz spekülasyonu marifetiyle büyük vurgunlar vuranlar çıktığı gibi, keskin zararlara uğrayanlar, iflasa sürüklenenlere de rastlanır.

1994, 2001, 2018 döviz krizlerinde TL'nin aşırı değer kaybının ardından, başlangıç noktasına gelmezse dahi zararlarının önemli bir kısmını hep telafi ettiğine tanık olduk. Bu aşırı savrulmalar literatürde "overshooting" diye adlandırılıyor. Genellikle de trene son vagonun atlayan amatörlerin cezalandırılmasıyla sonuçlanıyor. İşte bu nedenlerle MB'nin aşırı oynaklığa izin vermemesi gerekiyor.

Ama ne gezer! Salı günü açıklama sonrası liranın hızlı iniş çıkışları devam etti ve bir müdahale yapıldığına dair hiçbir işaret göremedik. Burada iki olasılık akla geliyor. Ya MB iyice aciz, çabaları sonuç vermiyor, ya da beyanlarının aksine kılını kıpırdatmıyor, kamuoyunu yanıltıyor. Takdir edersiniz ki ikisi de birbirinden vahim durumlara işaret ediyor. Öncelikle sade yurttaşlarımızın bu dönemde dövizden uzak durmalarında yarar var. Ortalıkta "milli para" ne kadar değer yitirirse ülkenin o kadar yararına olacağı, Çin benzeri dünyaya parmak ısırtan bir kalkışa geçeceğimiz yolunda zırva metinler dolaşılıyor. Daha da vahimi Saray'ın bu tezlere itibar ettiği, buradan bir çıkış umduğu anlaşılıyor. Ama ortada ekonominin bünyesini bozan bir durumla karşı karşıya bulunduğumuz gerçeği var. Adeta hepimizin geleceğini tehlikeye atan bir kumar oynanıyor. O nedenle bilinçli yurttaşımızın bu kadere rıza göstermeyip sokaklarda, sosyal medyada tepkilerini dile getirmeleri, itirazlarını yükseltmeleri çok doğru ve anlamlı.

Cari Fazla Verme Hedefi Gerçekçi mi?

Öncelikle bir ekonomide cari fazla vermek bir ülkenin tasarruflarından daha az yatırım yapması anlamını taşır. Birincisi, Çin gibi tasarruf oranı yüzde 45'lerde seyrettiği için daha az yatırım yapan veya Almanya gibi tasarrufları yüzde 27'de bulursa da o ölçüde yatırım fırsatı bulunmayan ülkelerin cari fazla vermeleri doğal kabul edilebilir. Türkiye benzeri yüksek büyüme hızı hedefleyen, dolayısıyla yatırımlara ivme kazandırması beklenen, ancak tasarruf oranı Orta Vadeli Program'da yüzde 27 olarak tahmin edilen gelişmekte olan bir ülkenin cari fazla vermesi, büyüme ve kalkınma sevdasından vazgeçmesi anlamına gelir.

İkincisi, faizleri enflasyonun iyice altına çekmeye çalışan bir ekonomide tasarrufların caydırılması söz konusudur. Evet, bir ülke Türkiye'nin 60'ları, 70'leri gibi sürekli enflasyonun altında faiz oranları ile hızlı bir büyüme temposu yakalayabilir, sanayileşme yolunda aşama kaydedebilir. Gelgelelim sermaye akımlarının serbest olduğu bir ortamda insanların şimdi olduğu gibi dövize, altına, borsaya, kripto paralara yönelmesini engelleyemediğiniz koşullarda, böyle zorlamalar paranızın değer kaybıyla sonuçlanır.

Üçüncüsü, reel döviz kurunun düşmesiyle birlikte ihracatta ancak sınırlı bir artış sağlayabilirsiniz. Sattığınız eteğe, pantolona, buzdolabına kimse daha fazla dolar-euro ödemez. Aksine fiyat kırmanızı, aynı ürünü daha ucuza satmanızı isteyebilir. Dış ticaret istatistikleri tam da bu noktaya işaret ediyor; ihracat miktar endeksi hızla artarken, birim endeksi daha yavaş bir tempoda düşüyor. Türkiye daha az katma değerle mallarını yurtdışına satıyor ve ancak sınırlı bir döviz artışı sağlıyor.

Dördüncüsü, bu kurlarla yeni yatırım yapılması, kapasite yaratmak için gereken makine ve ekipmanın ithal edilmesi olanaksızdır. Sakız gibi ağızlarda sürekli çiğnenen, yüksek teknoloji, yüksek katma değerli üretim hedefi hayal olmaya mahkûmdur. Sadece ucuz işçiliğe dayalı, emek yoğun, düşük katma değerli üretimle bir miktar ihracat artışı gerçekleştirilebilir. Bu sektörler de işlenmiş gıda, mobilya, tekstil ve hazır giyim benzerleridir.

Beşincisi, AKP rejiminin yıllardır ülkeyi mahkûm ettiği yüksek cari açık-biriken dış yükümlülükler kısır döngüsü sonucu cari dengeyi sadece dış ticaret belirlemiyor. Bu yıl yurt dışına faiz, kar transferi, ücret ödemelerinin tutarı 11.2 milyar dolara ulaşıyor. Bu da ya dış borçları yapılandırma-erteleme gibi radikal bir adım atmaktan, ya da "makul" cari açıkları kabullenmekten başka seçenek bırakmıyor.

Faiz İndirmek Çözüm mü?

Merkez Bankası'nın politika faizlerini 3 kez indirmesi, muhtemelen de bu sürecin devam edecek olması, finansman maliyetini aşağı çekmeye tek başına yeterli değil. Önemli olan, fiilen uygulanan faizlerin gönül rızasıyla düşüp düşmediği.

Piyasada en düşük risk taşıdığı varsayılan, bu nedenle de en az maliyetle borçlanması beklenen Hazine'nin tahvillerinde bile faiz oranları yüzde 21'in üzerine çıkmış durumda. Eğer hükümetten baskı gelirse, bankaların yüzde 18 ile ticari kredi vermek yerine devlet iç borçlanma senetlerini alıp keyfine bakması beklenir. Piyasadaki çek ve senet vade farklarının da, MB faiz indirimiyle düşmek bir yana yüzde 20'nin üzerine çıktığı biliniyor. Yani yüzde 15 faiz oranı gerçeklerle örtüşmüyor.

Ayrıca olayın bir de sınıfsal boyutu var. Şirketlere açılan kredilerin düşürülmesi, özellikle inşaat sektörünün ucuza fonlanması istenirken; daha çok düşük ve orta gelirli insanların başvurduğu ihtiyaç kredileri ve kredi kartı bakiyelerinde "makro ihtiyatı" önlemler adı altında, aksine borçlanma zorlaştırılıyor. Bankaların temel fon kaynağı mevduat faizlerinin düşük tutulması isteği de, döviz ikamesini yani dolara, euroya dönmeyi teşvik ediyor. Şimdiden toplam mevduatlar içerisinde yabancı para ile olanların ağırlığı yüzde 60'a dayanmış durumda.

Enflasyonu Tutana Aşk Olsun!

Enflasyona gelince; hatırlanırsa 2018 yazında tanık olduğumuz döviz krizinde Üretici Fiyat Endeksinin (ÜFE) yüzde 50'ye dayanması birkaç ay gecikmeli biçimde tüketici fiyatlarını yüzde 20 bandının üzerine çekmiş, yıl içinde tekrar tek haneli rakamlara dönmüştü. Ancak o dönemde MB'nin faizleri yüzde 24'e yükseltmesiyle kurların geri çekildiğini görmüştük. Ne var ki bu kez kurlarda bir sakinleşme görülmediği, MB bu yönde adımlar atmadığı gibi, ekonomi yönetimi de bu durumdan şikâyetçi görünmüyor.

Ayrıca dünyada zaten bir enflasyon dalgası yaşanıyor, özellikle gıda, enerji ve navlun fiyatları yüksek seyrediyor. TL'nin şu ana kadar ki değer kaybının önümüzdeki 3-6 ay içerisinde geçirgenlik etkisiyle enflasyonu 8-10 puan yukarı çekmesi beklenmeli. Böylelikle zaten inandırıcılığı kalmayan TÜİK'in resmi enflasyon rakamları dahi yüzde 30'un üzerine çıkar. Halkın da canı daha fazla yanmasın diye zorunlu ihtiyaç ve gıda maddelerini etiketleri değişmeden kredi kartlarına abanarak çok miktarda satın alma refleksi göstereceğini düşünüyorum. Bu da haliyle talep enflasyonu yaratacak, cirolarda yapay bir sıçrama meydana getirecek. Buna karşın, aynen pandeminin ilk zamanlarında olduğu gibi başta lokanta ve kafeler, spor ve kuaför salonları gibi hizmet sektöründe talebin aniden kesilmesine tanık olacağız. Bu kez 2020'den farklı olarak dayanıklı tüketim mallarında da çok hızlı talep düşüşleri gerçekleşecek. Sadece yurttaş en büyük darbeyi ise elektrik ve doğal gaz faturalarından yiyecek. Sonunda en büyük zararı, alım gücü giderek zayıflayan, yaşam standartları gerileyen halk görecek.

Bir de madalyonun öteki yüzü var. Gerçek kişilerin şu anda sadece bankacılık sistemi içerisindeki mevduatları 145 milyar dolar. Demek ki Eylül'den bu yana, doların TL karşısında 4 lira değerlenmesi göz önüne alınırsa bu kesimin serveti tam 580 milyar lira artmış durumda. Yani Erdoğan, bir yandan döviz tutanlara yönelik "terörist"e varan ifadeler kullanırken, bir yandan da uyguladığı yanlış politikalar dolarcılarının servetine servet katıyor. Zaten en kötü dönemlerde bile ekonomide talebin tam düşmemesi, döviz vurguncusu kesimlerin "zenginleşiyorum" hissiyle harcamalarını arttırmalarından kaynaklanıyor.

Türkiye'nin Çoklu Krizi

Türkiye'de sadece ekonomik bir kriz yaşanmıyor. Başkanlık sisteminin işlememesiyle, artan baskı ve tehditlerle kendini gösteren siyasi bir krizden de geçiyoruz. En son Kavala duruşmasında görüldüğü gibi hukuk sistemi de meşruiyetini kaybetmiş, adalet hissi tamamen kaybolmuş durumda. Farklı toplum kesimleri arasında iletişimin koptuğu, ortak yurttaşlık bilincinin kaybolduğu toplumsal bir krizle de karşı karşıyayız. O nedenle sadece uygun bir ekonomik programla, asgari ücretin yükseltilmesiyle düze çıkamayız. Bu ülkenin toptan bir yenilenmeye ihtiyacı bulunduğunu düşünüp, sadece ekonomik taleplerle yetinmeyen, topyekün bir mücadeleden, köklü bir değişim talebinden başka çare görünmüyor.

Zaten bir rejimin sözcüleri “porsiyonları küçült, eti azalt, domatesi mevsiminde yersin, soğan ekmeğe talim ederiz” demeye başlamışsa, onlar bile kendilerinden umudu kesmişler, verecek bir vaatleri kalmamış, yolun sonuna gelmişler demektir.

TEKLİF DE TEK KAZANAN DA

AKP’li Giresun Belediyesi, 668 bin liralık kömür alımı ihalesini AKP İl Başkanlığı’nda aktif siyaset yapan Ekrem Civelekoğlu’na verdi. İhaleye sadece Civelekoğlu’nun şirketi katıldı ve tek teklifte ihaleyi kaptı.

AKP iktidarları döneminde partili isimlere rant aktarma aracı olarak kullanılan kamu ihalelerine bir yenisi daha eklendi. AKP’li Giresun Belediyesi, belediye birimlerinde kullanılması amacıyla aldığı 668 bin 500 TL’lik kömür için AKP Yerel Yönetimler Başkanı Ekrem Civelekoğlu’nun şirketini tercih etti.

Kamu ihalelerinin, ‘doğal afet, hastalık, salgın, işin özelliği’ gibi istisnalardan yararlanılarak belli şirketlere verildiği uygulamaların bir yenisi daha gün yüzüne çıktı. AKP’li Giresun Belediyesi’nin pazarlık yöntemiyle gerçekleştirdiği kömür alım ihalesi, AKP çatısı altında aktif siyaset yapan ismin şirketine gitti. Giresun Belediyesi, belediye birimlerinde kullanacağı kömürler için 8 Kasım’da ihale açtı. Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce gerçekleştirilen ihalede pazarlık yöntemi tercih edildi.

Sadece Bir Şirket Girdi ve Tek Teklif Alındı

Pazarlık yönteminin getirdiği özel şartlar ile katılımın kısıtlandığı ihale için yalnızca bir şirket ihale dokümanı satın aldı. İhaleye teklif verme süresi olarak belirlenen 17 Kasım’a kadar yalnızca bir teklif alındı. Giresun merkezli KFC Gıda Temizlik isimli şirket ihaleye teklif veren tek şirket olurken 18 Kasım’da şirket ile AKP’li idare arasında 668 bin 500 liralık sözleşme imzalandı. AKP’li belediye ile kömür anlaşması yapan şirketin yönetim kurulundan ise tanıdık bir isim çıktı. Giresunlu şirketin yönetim kurulunda ismi yazan Ekrem Faruk Civelekoğlu’nun aynı zamanda AKP’de aktif siyaset yaptığı anlaşıldı.

Civelekoğlu’nun, Mart 2021’de gerçekleştirilen AKP 7’nci Olağan İl Kongresi’nde il başkanı olarak seçilen Kenan Tatlı’nın listesinden yönetime girdiği öğrenildi. AKP’li belediyeden ihale alan Civelekoğlu Giresun İl Teşkilatı’nda Yerel Yönetimler Başkanı olarak görev yapıyor.

İhaleler Sayıştay raporlarında

AKP döneminde kamu ihalelerinde oynanan oyunlar, Sayıştay’ın denetim raporlarında da anlatıldı. Raporlarda kamu idarelerinin ihalelerde saydamlığı, rekabeti, kamuoyu denetimini ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu tutulduğu belirtildi.

SATMAYA DOYAMADILAR

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı özelleştirme politikasına son sürat devam ediyor. Bodrum, Didim, Çeşme, İstanbul, Mersin ve İzmir’in de aralarında bulunduğu 18 ilde 128 kamu arazisi satılacak.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın İstanbul, İzmir, Mersin, Eskişehir, Diyarbakır, Muğla Bodrum ve Aydın Didim’in de aralarında bulunduğu 18 ilde 128 kamu arazisini satışa çıkaracağı belirtildi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 18 ilde 128 arsayı açık artırma ile satacağını duyurdu. Arsa gelirlerinin kentsel dönüşüm hesabına aktarılacağı belirtildi.

Bakanlık, Antep’in Şahinbey ilçesinde bir konut alanını ve Şehit Kamil ilçesinde 10’u plansız, 4’ü küçük sanayi sitesi, biri sosyal tesis alanı, biri konut alanı olmak üzere toplamda 17 alanı müzayede yolu ile satışa sunacak.

Aydın Didim’de 5’i küçük sanayi alanı, biri ticaret alanı, biri konut alanı ve biri plansız olmak üzere toplamda 8 alanı, müzayede ile satışa çıkaracak.

Muğla’nın Bodrum ilçesinde 5 konut alanı ve Fethiye ilçesinde 5 konut alanı ve bir plansız alan satışa çıkacak.

İzmir Çeşme’de 5’i konut, biri makilik ve ikisi turizm tesis alanı, İzmir Gazimir’de 3 konut alanı, Bayındır ilçesinde ise bir sanayi alanı düzenlenecek müzayedede alıcılara sunulacak.

Diyarbakır Bağlar ve Bismil ilçelerinde toplam 16 alanı; Bağlar’da toplam 12 depolama alanı, bir akaryakıt servis istasyonu, bir tır, kamyon makine parkı alanı, bir ticaret alanı ve Bismil ilçesinde bir küçük sanayi alanı satışa çıkacak.

Eskişehir Odunpazarı'nda tamamı konut alanı olmak üzere toplam 9 alanı, Mersin'in Erdemli ilçesinde 3 turizm tesis alanı ve hem Erdemli hem de Yenişehir ilçelerinde olmak üzere toplamda 7 konut alanı satışa çıkacak.

KDV'den muaf, tapu masrafı yok

KDV'den muaf ve tapu masrafı olmadan çoğunluğunu konut alanlarının oluşturduğu 18 ildeki 128 arsa 14 Aralık 2021 Salı günü satışa çıkacak. KDV'den muaf ve tapu masrafı olmadan satışa çıkacak arsalarda %25'i peşin ve 24 ay vade ile ipotekli tapu verilecek.

Açık artırma toplantısı 14 Aralık Salı günü saat 10.30'da Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanlığı Konferans Salonu ile TOKİ İstanbul Hizmet Binası Konferans Salonunda gerçekleşecek.

5'Lİ ÇETE HER YERDE!

Ambulans bile 5'li çeteden

'5'li çete' üyesi Kolin İnşaat'ın Sağlık Bakanlığı'na ambulans sattığı ortaya çıktı. Bakanlık kasasından Kolin ve 'AC Arge'ye tam 110 milyon TL'lik ödeme yapıldı.

Milyarlarca liralık kamu ihalelerini yandaşlara dağıtan iktidarın, ambulansı bile 'beşli çete' üyesi Kolin İnşaat'tan aldığı açığa çıktı. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Sağlık Bakanlığı'na bağlı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 19 Ekim 2018'de 1200 adet ambulans alımı için ihaleye çıktı. Sağlık Bakanlığı'nın ihtiyacı olan ambulansların 800 adetlik bölümünü ise AC Arge Endüstriyel Üretim Şirketi ile Kolin İnşaat'tan alındığı ortaya çıktı. Bakanlık kasasından Kolin ve AC Arge Endüstriyel Üretim Şirketi'ne 110 milyon 695 bin TL ödendi.

Kamudan 28 Milyar TL

Sağlık Bakanlığı'na ambulans satan iş ortaklığı içerisinde yer alan Kolin İnşaat, 'beşli çete' olarak nitelendirilen şirketler arasında yer alıyor. Kolin İnşaat, kamudan aldığı milyarlarca liralık ihaleler ile AKP döneminde hızla büyüdü. Kolin, 2011 ile 2021 yıllarını kapsayan son 11 yılda kamuda 52 devasa bütçeli ihale aldı. Bu ihalelerin toplam bedeli ise 28 milyar 155 milyon TL'yi buluyor.

Kolin, 10 yıllık dönemde en çok Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nden ihale aldı. Şirket ile müdürlük arasında sekiz ihale kapsamında toplam 9,9 milyar TL'lik anlaşma sağlandı. Kolin'in TCDD'den aldığı sekiz ihalenin bedeli 3,9 milyar TL, Karayolları'ndan aldığı sekiz ihalenin bedeli ise 3,1 milyar TL olarak gerçekleşti. BOTAŞ, İBB ve TOKİ; Kolin'in yüksek maliyetli sözleşmelere imza attığı diğer idareler olarak sıralandı.

Kolin, Dünyada Beşinci

Dünya Bankası'nın "Altyapı Yatırımlarına Özel Sektör Katılımı Veri Tabanı"nda 1990-2020 yılları arasında en çok ihale alan şirketler listesinde Türkiye'den 5 şirket ilk 10'da yer alıyor. Limak, dünyada en çok altyapı yatırımı ihalesi alan 2'nci şirket olurken, Cengiz 4, Kolin 5, Kalyon 6, MNG ise 7'nci sırada bulunuyor.

AFAD ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ SINAVINDA LIYAKAT SINIFTA KALDI

AFAD Başkanlığı şube müdürlüğü için yapılan yazılı sınavında birinci, ikinci, altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu olan adayların düşük sözlü puanları ile elendiğini ortaya çıkardı. AFAD şube müdürlüğü sınavında liyakat yine sınıfta kaldı. Yazılıdan yüksek puan alanlar elenirken yazılıda 521, 515, 511, 506 ve 505. olan adaylar yüksek sözlü puanlarıyla şube müdürü oldu.

AKP iktidarında yaşanan liyakatsiz atamaların bir örneği de AFAD'da oldu. AFAD Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sözlü Sınav sonuçları liyakatsizliği, kayırmacılığı yine ortaya çıkardı. Yazılı sınavdan 42 kişiden fazla 90 üzeri alan aday varken, bu adayların sadece 21'i başarılı sayıldı.

Sözlü Sınav İptal Edilmeli

Yazılı sınav sıralamasında 1.,2.,6.,7.,8.,9. olan adaylar elenirken, yazılı sıralaması 521, 515, 511, 506, 505 olan adaylar yüksek sözlü notları ile başarılı sayıldı. Bunun bir açıklaması olamaz, derhal sözlü sınavın iptal edilmesi gerekmektedir.

DANIŞMANIN GELİNİNE DE KADRO

Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) kişiye özel ilana getirdiği sınırlamaya rağmen bu durum hâlâ devam ediyor. Eski Rektör Hüseyin Bağ'ın eşine özel kadro açması nedeniyle görevden alındığı Pamukkale Üniversitesi'nde (PAÜ) yeni rektör Prof. Dr. Ahmet Kutluhan döneminde de değişen bir şey olmadı. Bu kez rektör danışmanının gelinine kadro açıldı. Kutluhan'ın danışmanı Prof. Mehmet Akgün'ün gelini A.A. kişiye özel ilanla kadroya yerleşti.

Denizli Haber'de yer alan habere yüksekokullarına öğretim görevlisi alımıyla ilgili ilan yayımlandı. Bu ilanın Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'na alınacak öğretim görevlisiyle ilgili bölümde yer verilen şartlar tek kişiyi işaret etti.

İlanda, Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nun Tıbbi Hizmetler ve Tekniker Bölümü Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Programında açılan kadro için başvuru yapacaklarda aranan özel şarta da yer verildi. O şart ise "tıbbi laboratuvar ve periodontoloji ile ilgili bilimsel çalışmaları ve doktora derecesine sahip olmak" şeklindeydi.

Söz konusu için başvurular 17 Eylül-1 Ekim tarihleri arasında alındı. 14 Ekim'de yapılan sınava girmeye hak kazanan tek isim Kutluhan'ın danışmanı Prof. Dr. Mehmet Akgün'ün gelini A.A. oldu.

HAVADAN ÇİFT MAAŞ

EPDK Başkanı Yılmaz'ın, başkanlık maaşının yanı sıra THY Teknik A.Ş'den de aylık 6 bin 500 TL net ücret aldığı öğrenildi. Duruma tepki gösteren CHP'li Bakırlioğlu, "Saray çevresinde mutlu bir azınlık oluştu" dedi.

2014 yılından bu yana Enerji Piyasası Denetleme Kurulu (EPDK) Başkanlığı yapan Mustafa Yılmaz'ın, EPDK'deki maaşının yanında, yönetim kurulu üyesi olduğu Türk Hava Yolları Teknik A.Ş'den de aylık 6 bin 500 TL huzur hakkı aldığı ortaya çıktı.

Mart 2020'de üçüncü kez EPDK başkanlığına atanan ve ismini "AKP'nin vazgeçilmez bürokratları" arasına yazdıran Mustafa Yılmaz'ın kamudaki ikinci görevinden aldığı ücret belli oldu. THY Teknik A.Ş'nin Genel Kurul tutanaklarına göre, Yönetim Kurulu Başkanı'na aylık 7 bin 500 TL, yönetim kurulu üyelerine ise aylık 6 bin 500 TL net ücret ödenmesi kararlaştırıldı.

Tutanaklara Yansıdı

Kamuda birden fazla görevde bulunan ve "Çoklu görevleri" nedeniyle çifter maaş alan bürokratlar, AKP iktidarlarında olağan hale geldi. Farklı yerlerden maaş alan bürokratlar ve eski siyasetçilere yönelik soru önergeleri ise "Ticari sır" denilerek geri çevrildi. AKP'nin çift maaşlı bürokratlarından EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz'ın ikinci maaşı ise THY Teknik A.Ş'nin genel kurul tutanakları ile ortaya konuldu.

THY Teknik A.Ş'nin yönetim kuruluna ödeyeceği ücretlerin belirlendiği Genel Kurul, 2 Nisan 2020'de toplandı. Yönetim Kurulu Başkanı'na aylık net 7 bin 500 TL, üyelere ise aylık net 6 bin 500 TL ücret ödenmesi kararı alınırken ücretlerin Covid-19 salgını nedeniyle Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında ödenmemesi konusunda anlaşmaya varıldı. Kalan aylarda ise belirlenen ücret doğrultusunda üyelere ödeme yapıldı.

Saray'a bağlı bürokratların, bürokrat eşlerinin ve bakanlıkların üst kurullarında görevli bürokratların çifter maaşlarla zenginleştiğini belirten CHP Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu, "Şahsım hükümetinin birden fazla maaş alan ballı bürokratları sık sık gündeme gelmektedir" dedi. Devletin kurumları ve şirketlerinin, "AKP'nin arpalığı haline geldiğini" savunan Bakırlioğlu, "Saray ve çevresinde mutlu azınlık oluştu" diye konuştu.

Evet Diyorlar

EPDK Başkanı ve THY Teknik A.Ş'nin Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Yılmaz'ın, "Elektrik zamlarıyla milleti inim inim inlettğini" söyleyen Bakırlioğlu, şunları kaydetti: "Üçüncü defa EPDK başkanlığına atanan Mustafa Yılmaz kurumdan aldığı maaşın yanında yönetim kurulu üyesi olduğu şirketten de huzur hakkı alıyor. Aslında AKP, bürokratları, eski milletvekillerini, bakanları yanlarında tutmak için kamu şirketlerinden maaşa bağlıyor. AKP'li bürokratlarda aldıklarını maaşın hakkını vermek için hükümetin her dediğine evet diyorlar."

Yılmaz Tek Değil

Kamudaki çift maaşlı bürokratlar listesi son yıllarda giderek kabardı. İki ya da ikiden fazla yerden maaş alan bazı bürokratlar şöyle:

Nadir Alpaslan: Kültür ve Turizm Bakan Yardımcılığı görevinden 27 bin 717 TL alıyor. Kuveyt Türk Bank Yönetim Kurulu üyeliği ve kâr payı ile birlikte aylık geliri 176 bin TL'ye yükseliyor.

Salim Ermut: Türkiye Varlık Fonu Genel Müdürü ve Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi Ermut, iki görevinden aylık 66 bin 917 TL gelir elde ediyor.

Şakir Gül: Maliye Bakan Yardımcısı ve Sun Express Yönetim Kurulu Üyesi olan Gül, Eximbank Yönetim Kurulu Başkanlığı da yapıyor. Gül'ün aylık toplam gelirinin 81 bin TL olduğu biliniyor.

KAMUDA LİYAKAT ENKAZ ALTINDA

Liyakat bu kez de AFAD'da enkaz altında kaldı. Yazılı sınavda birinci ve ikinci de dahil olmak üzere derece yapan çok sayıda aday mülakatla elendi. 505, 506, 511 ve 521'inci adaylar başarılı sayılarak şube müdürü oldu.

Kamuya personel alımlarında, 'istenmeyi eleme aracı' olarak kullanıldığı gerekçesiyle eleştirilen ve "Hayatın olağan akışına aykırı" değerlendirmesiyle çok defa yargıya takılan mülakat sistemi bu kez de AFAD'da liyakati sınıfta bıraktı. Yazılı sınavda birinci ve ikinci olanlar da dahil olmak üzere ilk 10'a giren altı aday elenirken sıralamada arka sıralardaki adaylar mülakat puanıyla şube müdürü oldu.

Eleştiriler Haklı Çıktı

Yargının, "Hayatın olağan akışına aykırı" değerlendirmesiyle iptal kararları aldığı yazılı sınavı yüksek puanlı kişilerin sözlü sınavda saf dışı bırakıldığı uygulamalara bir yenisi daha eklendi. AFAD Başkanlığı'nın yazılı sınavında derece yapan adayların büyük bölümü düşük mülakat puanıyla elendi.

AFAD Başkanlığı, şube müdürlüğü için yazılı sınav gerçekleştirdi. Sınavda, başkanlıkça belirlenen baraj puanını geçen adaylar sözlü sınava çağırıldı. Sözlü sınav sonuçları, "AKP iktidarında sözlü sınavlar, kamu alımlarında istenmeyi eleme aracı olarak kullanılıyor" eleştirilerini adeta haklı çıkardı. Sözlü sınavın ardından "başarılı" sayılan adaylar arasında yazılı sınavda ilk 10'a giren adayların büyük bir bölümünün olmadığı anlaşıldı. Yazılı sınavda birinci ve ikinci olan adaylar sözlü sınavda elenirken altı, yedi, sekiz ve dokuzuncu sıradaki adaylar da sözlü sınavda "başarılı" olan adaylar arasına yazılmadı. AFAD'ın, "Şube Müdürü Unvanlı Kadro için Yazılı ve Sözlü Sınav Sonuçları" listesine göre, yazılı sınavda 521, 515, 511, 506 ve 505'inci olan adaylar yüksek sözlü puanlarıyla şube müdürü olmaya hak kazandı.

İptal Edilmeli

AKP iktidarında yaşanan liyakatsiz atamaların bir örneğinin de AFAD'da yaşandığını belirten CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, "Yazılı sınavdan 42 kişiden fazla 90 üzeri alan aday varken bu adayların sadece 21'i başarılı sayıldı" dedi. Sözlü sınavın iptal edilmesi gerektiğini savunan İlgezdi, "Yazılı sıralaması 500'lerde olan adaylar yüksek sözlü notları ile başarılı sayıldı. Bunun bir açıklaması olamaz" diye konuştu.

Beğenmediklerini elediler

AKP iktidarında yaşanan ve "Bu kadarı da olmaz" dedirten mülakat skandallarından bazıları şöyle sıralandı:

- İddiaya göre KPSS'de 96 puan alan ve Sağlık Bakanlığı'nın açtığı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon uzmanlığı kadrosuna başvuran sağlıkçı A.D'ye mülakatta, Yozgat'taki köyünün Alevi mi Sünni mi olduğu soruldu. Alevi olduğunu söyleyen A.D. mülakatta elendi.
- KPSS'den 81 alarak Türkiye 60'ıncısı olan kişi, mülakatta başarısız olduğu gerekçesiyle elendi. Yerine ise KPSS'den 61, 65, 66 puan alan adayların atandığı ortaya çıktı.
- Demiryollarındaki görevde yükselme sınavında yüksek puan alan Birleşik Taşımacılık Sendikası üyelerinin tamamına yakını, mülakatta elendi. Hükümete yakın sendika üyeleri listeyi doldurdu.
- İçişleri Bakanlığı'nın sözleşmeli pozisyonlarına personel alımı için açtığı kadroya birinci olarak başvuruda bulunan M.Y., mülakatta düşük not verilerek dışarıda bırakıldı.

HER YERDE YANDAŞLAR

Kışlalara enerjiyi yandaş verecek

Jandarma'nın düzenlediği kışlalar ve komutanlık binaları için elektrik enerjisi alımı ihalesinin 131 milyon TL'lik dilimini Cengiz aldı. 91 milyon TL'lik kısmı ise 'Erdoğan'ın prensi' Tivnikli'nin holdingi Eksim'e gitti.

Yurttaşlar yoksullukla mücadele ederken kamu ihaleleriyle yandaşların, cemaatlerin ve beşli çetenin kasası dolduruluyor. Her gün kamu kurumlarının milyonlarca liralık birçok ihalesi yandaşlara gidiyor.

Jandarma Genel Komutanlığı'nın düzenlediği elektrik enerjisi ihalesiyle yandaşların kasasına milyonlarca lira girecek. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma Genel Komutanlığı, 13 Eylül tarihinde 2022 yılı için "serbest piyasadaki elektrik enerjisi alımı" ihalesi düzenledi. Ülke genelindeki kışlaların ve il, ilçe komutanlık binalarının elektrik ihtiyacı için düzenlenen ihalenin tam 131 milyon 55 bin TL'lik en büyük dilimini Cengiz Holding'e bağlı Cengiz Elektrik Şirketi aldı.

İhalenin 91 milyon 141 bin TL'lik kısmını Eksim Holding'e bağlı Dicle Elektrik Şirketi ve 11 milyon TL'lik kısmını ise Limak Holding'e bağlı Limak Uludağ Elektrik Şirketi'nin aldığı açıklandı.

Mega Projelerin Sahibi

Jandarma'nın milyonlarca liralık ihalesini alan Cengiz Elektrik Şirketi'nin bağlı olduğu Cengiz Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz, 17-25 Aralık operasyonuna karışan isimler arasında yer alıyor. Ayrıca, kamuoyunun yakından tanıdığı Cengiz'in AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yakın olduğu da biliniyor. Çevre katliamı projeleriyle de hafızalara kazınan Cengiz Holding'e bağlı şirketler özellikle AKP iktidarı döneminde kamudan milyarlarca liralık ihaleler aldı. Tüm "mega projeleri" tek başına ya da konsorsiyum içinde yer alarak üstlenen Cengiz'in yaptığı işlerden bazıları şöyle: İstanbul 3'üncü Havalimanı, Hasankeyf Ilısu Barajı, Kuzey Marmara Otoyolu, Yusufeli Barajı ve HES ve Akkuyu Nükleer Santral Limanı.

Erdoğan'ın Prensi

İhale pastasının 91 milyon TL'lik kısmını alan Dicle Elektrik Şirketi, İsmail Fahreddin Tivnikli ve Abdullah Tivnikli tarafından kurulan Eksim Holding'e bağlı. Holdingin şu an yönetim kurulu başkanı, Abdullah Tivnikli'nin oğlu Ebubekir Tivnikli. 2018 yılında yaşamını yitiren holding kurucularından Abdullah Tivnikli'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yakın ilişkileri olduğu biliniyordu. "Erdoğan'ın prensi" ve "Becerikli Abdullah" isimleriyle tanınan Abdullah Tivnikli'nin adı 17-25 Aralık operasyonlarında da geçiyordu. O dönem mallarına el konulma kararı çıkarılan isimlerden biri olan Tivnikli hakkında aynı zamanda yakalama kararı da verilmişti.

AKP'yle yakın ilişki içinde olan Tivnikli, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın kızına da burs vermesiyle gündeme gelmişti. Türk Telekom'dan enerji sektörüne, inşaat yatırıma kadar birçok alanda iş yapan Tivnikli'nin, Meclis'te görüşülen bir yasayı, AKP'li bir ismi arayarak değiştirttiği iddia edilmişti.

Devasa Projeler Onda

Jandarma Genel Komutanlığı'nın ihalesi pastasından diğer şirketlere daha az tutarlı da olsa yine de kendine yer bulan Limak Uludağ Enerji Şirketi Limak Holding tarafından kuruldu. Türkiye Futbol Federasyonu'nun da başkanı olan ve uzun yıllardır iktidarla yakın ilişkiler içerisinde olan Nihat Özdemir'in sahibi olduğu Limak Holding, kamuoyunda beşli çete olarak bilinen şirketlerden biri. Ayrıca, Nihat Özdemir'in adı 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasındaki 41 kişilik yakalama listesinde geçiyor.

Limak Holding'in baraj ve barajlar üzerine kurduğu HES'ler, doğa tahribatına, tarihi dokunun zedelenmesine ve yok olmasına sebep olmuş, bu durum büyük tepkilere neden olmuştu. Holding'in aldığı ihaleler arasında ise köprü-otoyol, baraj-HES, havalimanı yapımı ve işletme hakkı, yüksek hızlı tren, çimento fabrikası, stadyum, metro bağlantısı yapımı, çeşitli altyapı inşaatları, otoyol boru hattı ve teknopark inşaatı bulunuyor.

Limak'ın yüksek bütçeli kamu ihalelerinden bazıları şunlar: İstanbul Havalimanı, Çanakkale Köprüsü ve Çanakkale otoyolu, Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı, Çetin Barajı ve Hidroelektrik Santrali ve Sabiha Gökçen Havalimanı.

Jandarma'nın kışlalar ve komutanlık binaları için elektrik enerjisi alımı ihalesinin sahibi şirketler:

131 milyon 55 bin TL

Cengiz Holding'e bağlı
Cengiz Elektrik Şirketi

91 milyon 141 bin TL

Eksim Holding'e bağlı
Dicle Elektrik Şirketi

11 milyon TL

Limak Holding'e bağlı
Limak Uludağ Elektrik Şirketi

RÜŞVET SKANDALI!

AKP'li vekilin oğlu memura rüşvet vermiş!

AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın Akçakale Gümrük Müdürlüğü yetkilisi Mustafa Ataman'a rüşvet verdiği tespit edildi. Rüşvet vererek iki aracın Suriye'ye kaçak geçişini sağladığı belgelenen Hasan Akay, rüşvet suçundan yargılanıyor. Kaçak geçişi sağlanan araçlarda ne taşındığı ise bilinmiyor.

AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın kamu görevlisine rüşvet vermek suçundan yargılandığı ortaya çıktı.

Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı, Ahmet Yılmaz ve İsmail Akdemir isimli şahısların "Tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığı suçunu" işlediğini belirterek bir soruşturma başlattı. Yürütülen soruşturma, AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'a kadar uzandı.

Başsavcılık, Hasan Akay'ın da aralarında yer aldığı birçok şahsın defalarca Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olan Mustafa Ataman'a rüşvet vererek kaçak olarak birçok aracın Suriye'ye geçişini sağladığı belirlendi.

Hazırlanan iddianamede, yürütülen soruşturma kapsamında AKP Urfa Milletvekili Ahmet Akay'ın oğlu Hasan Akay'ın da Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olan Mustafa Ataman'a 5 Aralık 2020 tarihinde rüşvet verdiği belirtildi. Ataman'ın odasına yerleştirilen kamera ile rüşvet anı ve zanlıların rüşvet alışverişi esnasındaki konuşmaları belgelendi.

Rüşvet Anı Belgelendi

Hazırlanan iddianamede, rüşvet anının görüntüleriyle birlikte şu ifadelere yer verildi:

"Elde edilen görüntü değerlendirildiğinde, Hasan Akay isimli şahsın pandemi sebebiyle hafta sonları uygulanan sokağa çıkma yasağı gününde, kendisi ve beraberinde bulunan şahısların gümrük kapısından usulsüz olarak geçmesi karşılığında Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Mustafa Ataman isimli şahsa para vererek rüşvet verme suçunu işlendiği tarafımızca değerlendirilmiştir."

Ne Taşındığı Bilinmiyor

Hasan Akay'ın rüşvet vererek iki aracın sınırdan Suriye'ye geçişini sağladığı belirtilen iddianamede, "5 Aralık 2020 günü, Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı Mustafa Ataman'ın makam odasında Hasan Akay isimli şahsın, Ataman isimli şahsın sol tarafına yaklaşarak pantolonunun sol cebinden çıkararak saydığı ve miktarı belli olmayan parayı masanın alt tarafından Mustafa Ataman isimli şahsa verdiği anlaşılmıştır" denildi. Sınırdan kaçak olarak geçişine izin verilen araçlarda ne taşındığı ilişkin de bir bilgiye yer verilmedi.

Rüşveti Hatırlamıyormuş

Mustafa Ataman, ifadesinde ise "Hasan Akay'ın kendisine para verip vermediğini hatırlamadığını" söyledi.

Kaymakamı Buraya Sokma Demiş

İddianamede yer alan ve Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı Mustafa Ataman'ın makam odasına yerleştirilen gizli kamera ile 5 Aralık 2020 tarihinde sanıklar Ataman, Hasan Akay ve Ahmet Ayan arasında şu skandal konuşmalar kaydedildi:

-Mustafa Ataman: İlla Kaymakama beni görevden aldıracaksınız.

-Hasan Akay: Biz senin arkadayız kim seni görevden alabilir ya?

Ahmet Ayan: Sayfan tertemiz müdürüm.

-Hasan Akay: Bir de Karadenizlisin müdürüm. Direkt Erdoğan'ın hemşerisisin. Kim sana bir şey yapabilir?... Müdürüm kaymakamın sahada ne işi var? Aramada ne işi var?

-Mustafa Ataman: Bakıyor, geliyor işte...

-Hasan Akay: Bir daha kaymakamı buraya sokarsan ben ahbaplığımı keserim ha.

-Mustafa Ataman: Dört aydır... Dört aydır gidip geliyor.

AKP'li Vekile Göre Haber Değeri Yok!

BirGün'ün ulaştığı yargılanmasının bir "haber değeri taşımadığını" iddia ederek, "Oğlumun suçu varsa mahkeme cezasını verir" dedi.

2.1 Milyon TL'lik Akaryakıt Vurgunu Skandalı

AKP Milletvekili Akay, Urfa'daki AKP'li Akçakale Belediyesi'ne milyonlarca liralık akaryakıt satarak bir skandala da imza atmıştı. AKP'li Akay'ın aile şirketi olan Akay Petrol, 1 Eylül 2020 tarihinde Akçakale Belediyesi'ne 400 ton motorin ve 10 ton kurşunsuz benzin sattı. Belediyenin kasasından Akay'ın şirketi tam 2 milyon 171 bin TL ödendi.

AKP'li Akçakale Belediye Başkanı Mehmet Yalçınkaya ise AKP'li Ahmet Akay'ın belediyeye 2.1 milyon TL'lik akaryakıt sattığını doğrulayarak, bu satıştan yaklaşık 36 asgari ücretlinin bir aylık maaşına denk gelen "100 bin TL kâr" ettiğini açıklayıp bunun da normal olduğunu ima etmişti.

YANDAŞ OL KOLTUĞU KAP!

Yandaş sendika üyesi PTT'de koltuğu kapıyor

PTT'de iktidara yakın Memur-Sen'e üye olan isimlerin başmüdürlük görevine atanmasına KESK Haber-Sen Genel Sekreteri Damatoğlu tepki gösterdi.

PTT A.Ş.'de liyakatsiz atamalar son sürat devam ediyor. AKP'ye yakın Memur-Sen'e bağlı Birlik Haber-Sen'in Genel Başkan Yardımcısı Memur Mevlüt Burgaç, Gaziantep PTT Başmüdürlüğüne atandı. Türk Haber-Sen Genel Başkan Yardımcısı Memur İlhan Yaman Manisa PTT Başmüdür Yardımcısı olarak atandı. Kocaeli Birlik Haber-Sen şube başkanı Tacettin Mazlum Kocaeli Başmüdür Yardımcısı atandı. Bu isimlerin yanı sıra birçok Birlik Haber-Sen üyesinin PTT'de üst düzey olarak atandığı dikkat çekti.

Önümüze Set Örüyorlar

PTT'de sendikal ayrımcılığın had safhaya geldiğini belirten KESK Haber-Sen Genel Sekreteri İbrahim Damatoğlu, "Yandaş diye tabir edilen sendikaların yöneticilerini hiç çekinmeden, memur olmalarına rağmen en üste konumlara, başmüdürlüklere atıyorlar. Türkiye'nin birçok yerinde müdür, şef, gibi yerlere bu isimleri yerleştirdiler. Bizim sendikamızın önüne adeta set örüyorlar. Kurumda sendikal çalışma yapmamız da zorlaşıyor. Liyakatsiz atamaların birçok kurumda olduğunu biliyoruz. Ama özellikle PTT'de son dönemde iyice arttı. İstanbul'da görev yapan baş dağıtıcı, yandaş sendikaya üye ve aynı zamanda AKP'den milletvekili aday adayı olmuş. Daha sonra Ege'deki bir PTT kurumuna başmüdür olarak atandı. Bu kadar pervasızca davranıyorlar. PTT'de hem iş barışını bozuyorlar hem de yandaş sendika hariç diğer sendikaya yaşam hakkı tanımıyorlar. Ayrıca sendika üyesi birçok arkadaşımız ve yöneticimiz kurum tarafından sürgün ediliyor" dedi.

Söz konusu atamaların iptali için devamlı dava açtıklarını belirten Damatoğlu, “Ancak PTT, bu davaların ardından yönetmeliğini değiştiriyor. Ardından yeni dava açmak zorunda kalıyoruz. Bu böyle sürüp gidiyor” ifadelerini kullandı.

Parçalı İstihdam

PTT’deki bir diğer sıkıntının da idari hizmet sözleşmeli personel alımı olduğuna değinen Damatoğlu, şunları söyledi: “Bu sistem aynı zamanda güvencesizliği getiriyor. İş yeri kapanırsa veya amirler çalışanlar hakkında olumsuz rapor düzenlerse, o kişi işten atılıyor. PTT’de parçalı bir istihdam söz konusu. 399’lu sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kadrolu olan personel var, taşeron çalıştırılanlar var, idari hizmet sözleşmeli personel var. Bunların yanında Varlık Fonu içerisinde olduğu için PTT’nin 30’a yakın iştiraki var. Burada da personel istihdam ediliyor. Bunların ne kadar maaş aldığı bilinmiyor. PTT’de personel eksikliği söz konusuysen, böyle liyakatsiz atamalar ve kadrolaşma kurumun itibarının sarsılmasına neden oluyor.”

YANDAŞIN PIŞKINLIĞI

Kayseri Şehir Hastanesi’ni inşa eden YDA’ya yapılan fazla ödemeler nedeniyle tahkim süreci başlatmak yerine şirketle anlaşma yoluna gidildi. Şirket, bu anlaşmaya da uymayarak fazla ödemeleri bakanlığa iade etmedi.

Sağlık Bakanlığı ile şehir hastanelerini inşa eden iktidara yakın şirketler arasında yaşananlar kamu yararını gözetme, etik kurallara uyma zorunlulukları ayaklar altına alınarak sürüyor. Şirketleri kollayan sözleşmeler, ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda İngiltere Tahkim Mahkemesi’nin yetkili kılınması garabetlerinin de ötesine geçen uygulamalar bir bir ortaya çıkıyor. Kayseri Şehir Hastanesi’nin yapımını üstlenen YDA ile bakanlık arasında çıkan uyuşmazlıkta tahkime gitmek yerine, uzlaşmaya varıldığı, ancak şirketin buna karşın dövize endeksli olarak aldığı fazla ödemeleri bakanlığa iade etmediği öğrenildi.

2011 yılında temeli atılan Kayseri Şehir Hastanesi’nin üç yıl olan inşa süresi, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ın talebi üzerine tören sırasında “el sıkışılarak” 2,5 yıla indirildi. AKP iktidarı döneminde aralarında havalimanları, hastaneler, hizmet binaları, altyapı yatırımlarının da yer aldığı çok sayıda kamu ihalesini alarak büyüyen YDA’nın hastaneyi yapım süreci arazinin bataklık olması, ortaya çıkan hukuki sorunlar nedeniyle yedi yılda tamamlandı.

Bitmeden ‘Bitti’ Dendi

Yılan hikâyesine dönen yapım süreci sonunda bakanlıkla her dönem Erdoğan’ın yakın çevresinde bulunan AKP Milletvekili Mücahit Arslan’ın akrabalarının sahip olduğu şirket arasında tamamlama sürecine ilişkin görüş ayrılığı çıktı. Bakanlık, şirketin, testlerin sürdüğü dönemde inşaatın bittiği iddialarını destekleyen bilirkişi raporuna itiraz etmeyerek, dövize endeksli olan kullanım ve hizmet bedelini faiziyle birlikte ödedi. Sayıştay o dönemde, hastanenin testler sürerken tamamlandığını kabul etmenin mümkün olmadığı, bu nedenle fazla ödeme yapılmaması, yapılacak olası ödemelerde de döviz kuru yerine TEFE-ÜFE oranının dikkate alınması gerektiği, tahkime gidilmesi uyarılarında bulundu.

Aralarında Çözümler

Sayıştay’ın bu usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması uyarılarına karşın yapılan dövize endeksli ödemeler geri alınmadığı gibi tahkime de gidilmeyerek şirketle anlaşıldığı ortaya çıktı. Bakanlık ile şirket arasında 22 Temmuz 2020 tarihinde tahkim süreci başlatılmaması için mutabakat metni imzalandı. Metinde, faiz ödemelerinin şirketten tahsil edilmesinde anlaşıldı ancak fazla ödenen hizmet bedelleri ile ilgili bir düzenleme yapılmadı. Dolayısıyla bakanlık, sözleşme hükümlerine aykırı olarak bilirkişi raporu doğrultusunda fiili tamamlama tarihini 9 Mayıs 2018 olarak kabul etti ve tahkim yolunu da kapadı.

Bakan Oluru Yetti

Raporda bu süreç şöyle anlatıldı: “Kamu idaresi, uyuşmazlığın çözümlenmesi amacıyla idarenin ve şirketin üst düzey yöneticileri arasında karşılıklı mutabakata varıldığı ve bu çerçevede uyuşmazlık sürecinin ‘Bakan oluru’ ile uzlaşma şeklinde çözümlendiği ifade etmiş olsa da bulgunun esasını, kullanım bedeli ödemeleri ile hizmet bedelleri farkının iadesi ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmaması hususu oluşturmaktadır. Zira, tamamlama kriterlerinin tümünün karşılanmadığı fiili durum tespit raporunda ve TÜRKA’ın yazısında sabit olmasına rağmen Kayseri Şehir Hastanesi 9 Mayıs 2018 tarihinde tamamlanmış kabul edilerek bu tarihten itibaren ödemeler yapılmış ancak mutabakat metninde söz konusu tutarların iadesine yönelik bir karar alınmadığı gibi tahkime gidilmemesi kararlaştırılmıştır.”

Sayıştay, fazla ödemenin yeniden hesaplanarak şirkete yapılacak ödemelerden mahsup edilmesi veya şirketin geri ödeme yapması için girişimde bulunulmasını istedi.

Alınan Karar Bir Yılda Değişti

Sağlık Bakanlığı, 2020’de şirketle anlaşarak tahkimden vazgeçmesine karşın, 2019 yılında Sayıştay’ın tespitlerine “Tahkim süreci ile ilgili çalışmalar sürüyor” denilmişti. Raporda, bakanlıktan Sayıştay’a gelen yanıt, şöyle aktarıldı: “Tahkim sonucuna kadar bilirkişi raporu sonucunun uygulanması tarafların yükümlülüğü altında olduğu, tahkim aşamasında aksi sonuç çıkması halinde yapılan ödemelerde mahsuplaşmaya gidileceği, bilirkişi raporuna itiraz edildiği ve tahkim süreci ile ilgili çalışmaların ise devam ettiği ifade edilmiştir.”

DOĞADA DEĞİL DOLARDA YEŞİLİ SEVENLER!

AKP doğayı değil parayı koruyor

Madencilik Sektörü Gelişim Raporu, AKP’nin doğayı koruma taahhütlerini yerine getirmeyeceğini ortaya çıkardı. Raporda maden şirketlerine verilen ceza sayısının düşürülmesi ve vergi indirimi konuları dikkat çekti.

İklim krizine karşı dünyada birçok ülke harekete geçti. Geçen haftalarda İskoçya’nın Glasgow kentinde düzenlenen ‘COP26 İklim Zirvesi’nde iklim krizine karşı ülkelerin nasıl mücadele edeceği konuşuldu, Türkiye de katılımcı ülkelerden biriydi. Bunun yanı sıra Türkiye, Paris İklim Anlaşması’nı onaylamasıyla da doğayı korumaya yönelik taahhütler verdi. Ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafınca hazırlanan “Türkiye Madencilik Sektörü Gelişim Raporu 2020” AKP hükümetinin doğayı korumaya yönelik verdiği taahhütleri yerine getirmedeğini hatta ilerleyen günlerde de getirmeyeceğini ortaya koyuyor.

Sermayeden Yana

Raporda hazırlanmakta olan yeni maden kanunundan da söz ediliyor. Buna göre idari para cezaları, faaliyet durdurma cezaları, ruhsat iptaline hükmeden cezalar gibi ceza sayılarının düşürülmesi planlanıyor. Devletin teşvik kapsamında belirlenen bölgelerde yapılacak yatırımlarda şirketlere yüzde 80 ile yüzde 90 arasında gelir veya kurumlar vergisi indirimi uygulanacağı belirtilirken, yine destek kapsamında hazine arsaları ve boş devlet binaları yatırım yeri olarak şirketlerce talep edilebiliyor. Ayrıca raporda Orman Genel Müdürlüğü’nün (OGM) gelirlerinin yüzde 90’ı madencilik sektöründen geldiği yazıyor.

Raporda çevreye zarar veren maden atıkları, maden şirketlerine verilen en yüksek cezalar kategorisinde yer alıyor. Yine çevreye zararlı olan emisyon miktarında yüzde 72’lik oran ile enerji sektörü başı çekiyor. Maden şirketlerinin çevre yönetimi ve faaliyetleri tablosunda Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’nün hiçbir çalışması bulunmuyor. Dünya kömürden kurtulmanın yollarını ararken, Türkiye 2020 yılında taşkömürü tüketiminde yüzde 50’lik orana sahip olduğu görülüyor.

Rapordaki madencilik sektörünün güçlü ve zayıf yönlerini gösteren tabloda, döviz kurunun yüksek olması dolayısıyla ortaya çıkan ucuz iş gücü, madencilik sektörünün güçlü yönü olarak gösterilirken, başka bir tabloda doğayı tahrip eden madencilik sektörüne karşı halkta negatif bir algı olması madencilik sektörü için tehdit olarak gösteriliyor. Bir diğer önemli husus ise maden şirketlerinin işletme için maden bölgesinde yaşayan yerel halktan onay alması. Oysa Türkiye’de bu onay neredeyse hiç alınmıyor. Soma faciası madencilik sektöründeki, iş güvenliğindeki yetersizliğin, denetimsizliğinin en büyük göstergelerinden biriydi. Yaşanan bu faciaya rağmen hâlâ yeterli önlemler alınmadığı raporda dikkat çeken başka bir konu. İş kazalarında 2010-2019 yılları arasında yüzde 45 artış yaşandığı belirtilirken her 100 çalışandan 10,72’si iş kazası geçiriyor. En çok kazanın yaşandığı maden türü ise kömür madenleri.

Raporda, 19 ilde üretime geçen altın madenleri tablosunda pek çok yandaş firmanın olduğu dikkat çekiyor. Bunlardan biri de “FETÖ/PDY soruşturması” kapsamında kayyum atanan, daha sonra da Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na (TMSF) verilen Koza Altın İşletmeleri. Buna göre işletme, beş ilde altın madeni işletiyor.

ÇED İzninde Yüzde 165’lik Artış

Raporda Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) izinlerinde yüzde 165’lik artışın meydana geldiği vurgulandı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından maden sektörü için 2010 yılında 57 olumlu ÇED olumlu raporu verilirken bu sayı 2019 yılında 151’e yükseldi. Bakanlık 2019’da petrol ve madencilik sektöründe toplam 152 ÇED olumlu kararı, bin 179 ÇED gerekli değildir kararı, bin 331 ÇED kararı, 59 ÇED gereklidir kararı verdi.

‘YÜKSEK HIZLI TREN’ GİTTİKÇE YAVAŞLIYOR

Dönemin Başbakanı Erdoğan'ın hizmete açtığı 2014 yılında, İstanbul-Ankara arasını 3 buçuk saate indirdiği, kısa sürede 3 saate indireceği açıklanan Yüksek Hızlı Tren'in giderek yavaşladığı anlaşıldı. 22 Ekim'de açıklanan son planda iki şehir arası 4 saat 59 dakika olarak öngörüldü.

123 milyon TL'ye yaptırdığı ileri teknoloji kumanda merkezinin kapısına kilit vurduğu SÖZCÜ tarafından ortaya çıkarılan TCDD'nin işlettiği yüksek hızlı treninin de her geçen yıl yavaşladığı anlaşıldı.

25 Temmuz 2014 günü Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da katıldığı açılış töreninde, Yüksek Hızlı Tren'in, İstanbul-Ankara arasını ilk etapta 3 buçuk saate, ilerleyen aşamalarda 3 saate indireceği açıklanmıştı. Aynı günlerde yapılan test sürüşlerinde Pendik-Ankara Garı arasında 3 saat 42 dakikada tamamlanmıştı.

Aradan geçen 7 yıla rağmen Yüksek Hızlı Tren'in hızlanmak yerine yavaşladığı ortaya çıktı.

Açıklanan son planda “Yüksek Hızlı Tren”in İstanbul-Ankara arasındaki yolculuk süresinin 4 saat 59 dakikaya kadar çıktığı görüldü.

22 Ekim 2021'den itibaren geçerli 4+2 treni kapsayan YHT Hareket Saatleri çizelgesinde Ankara-İstanbul arası süre en kısa 4 saat 20 dakika, en uzun 4 saat 59 dakika olarak öngörülüyor.

Yolcular planlamada öngörülen bu sürenin de üzerine çıkıldığı ve sürenin her seferde daha da uzadığından şikayetçi.

Ortalama Saatte 100 Km Hız

“Yüksek Hızlı Tren”, basit hesapla İstanbul Ankara arasındaki yaklaşık 500 kilometrelik demiryolunu ortalama saatte 100 kilometre hızla tamamlıyor.

YHT HAREKET SAATLERİ (40 + 2 TREN)														
(22.10.2021 tarihinden itibaren geçerlidir.)														
Ankara-İstanbul														
	Tren No	Ankara Kalkış	Erymn	Polatlı	Eşkşhr	Bzyük	Bilecik	Arifiye	İzmit	Gebze	Pendik	Bstncı	S.çşme Varış	Süre
1	81041	06:00	→	→	07:26	→	→	→	→	→	09:53	→	10:20	4:20
2	81031	07:30	07:48	08:11	09:01	09:17	09:39	10:16	10:42	11:15	11:38	11:58	12:09	4:39
3	81047	09:35	09:53	10:16	11:06	11:22	11:44	12:20	12:43	13:17	13:47	14:06	14:15	4:40 (*)
4	81035	10:10	10:28	10:51	11:41	11:57	12:19	12:55	13:18	13:51	14:14	14:33	14:47	4:37
5	81045	11:10	11:28	11:51	12:41	12:57	13:19	13:55	14:18	14:52	15:22	15:48	15:57	4:47
6	81039	12:35	12:53	13:16	14:06	14:22	14:46	15:28	15:51	16:25	16:47	17:10	17:19	4:44
7	81043	15:00	15:18	15:41	16:31	16:47	17:09	17:48	18:11	18:47	19:10	19:30	19:41	4:41
8	81033	16:45	17:03	17:26	18:16	18:32	18:54	19:34	19:57	20:30	20:52	21:12	21:21	4:36
9	81037	18:50	19:08	19:31	20:22	20:40	21:04	21:40	22:03	22:36	22:59	23:26	23:36	4:46
İstanbul-Ankara														
	Tren No	S.çşme Kalkış	Bstncı	Pendik	Gebze	İzmit	Arifiye	Bilecik	Bzyük	Eşkşhr	Polatlı	Erymn	Ankara Varış	Süre
1	81042	06:00	→	06:31	→	→	→	→	→	09:02	→	→	10:26	4:26
2	81044	07:25	07:37	07:57	08:17	08:50	09:12	09:52	10:16	10:36	11:24	11:49	12:05	4:40
3	81032	10:21	10:32	10:51	11:12	11:45	12:07	12:43	13:07	13:27	14:18	14:43	14:59	4:38
4	81036	12:40	12:52	13:13	13:36	14:09	14:38	15:15	15:39	15:59	16:47	17:12	17:28	4:48
5	81040	15:00	15:12	15:33	15:54	16:29	16:51	17:31	17:55	18:15	19:03	19:28	19:44	4:44
6	81048	15:25	15:36	16:03	16:39	17:12	17:34	18:11	18:35	18:55	19:43	20:08	20:24	4:59 (*)
7	81038	16:15	16:28	16:56	17:16	17:49	18:11	18:50	19:14	19:34	20:22	20:47	21:03	4:48
8	81046	17:25	17:36	17:55	18:15	18:48	19:18	19:54	20:18	20:38	21:26	21:51	22:07	4:42
9	81034	18:00	18:12	18:33	19:00	19:33	19:55	20:31	20:55	21:15	22:03	22:28	22:44	4:44

KONUTTA SATIŞLAR DURDU, FİYATLAR FIRLADI...

Konut satışları da durdu: 2 milyon TL'den aşağı ev bulunamayacak

Türk lirasında görülen tarihi değer kayıpları sonrası ev sahipleri de fiyatlama yapamadığı için ilanlarını geri çekti. Bazıları kur zammını hemen yansıtarak yeniden satışa çıkarırken, bazıları ise hâlâ piyasada istikrar sağlanmasını

bekliyor. Öte yandan, müteahhitlere göre gelecek sene ülke genelinde 2 milyon TL'den aşağı orta nitelikli bir daire bulunamayacak. Bu rakam İstanbul'da 3 milyon TL'yi bulacak.

Döviz kurunda yaşanan rekor artışlardan sonra fiyatlama yapılamadığı için satışları duran ürünlere satılık konutlar da eklendi.

Eva Gayrimenkul Değerleme Genel Müdürü Cansel Turgut Yazıcı, "Kurdaki rekor artışlar sonrası ciddi bir panik oluştu. Çoğu ev sahibi fiyat belirleyemediği için ve 'satsam yerine yenisini koyamam' düşüncesiyle satışlarını durdurdu" dedi.

Yazıcı, bazı ev sahiplerinin evlerine kur zammı yaparak yeniden satışa çıkardığını söylerken; Keller Williams Cadde Gayrimenkul Danışmanı Burçak Sencer Çoğör ise, "Müşterilerimden hâlâ hesaplama yapamayan, yeni fiyatı bildiremeyen insanlar var. Ne yapacaklarını bilmiyorlar. Süreç hâlâ devam ediyor" diye konuştu.

İnşaat Müteahhitleri Konfederasyonu (İMKON) Başkanı Tahir Telliöğlü ise, gelecek bir sene içinde satılık konut fiyatlarına yüzde 50-100 aralığında yeni bir zam geleceğini, orta nitelikli bir konutun ülke genelinde 2 milyon TL'ye, İstanbul'da ise 3 milyon TL'ye çıkacağını söyledi.

Kur Zammı Hemen Yansıdı

Burçak Sencer Çoğör, geçen hafta Türk lirasındaki tarihi değer kayıplarının ardından satılık ev fiyatlarında fiyatlamama yapılamamasıyla birlikte gayrimenkul piyasasında ciddi bir kriz hali oluştuğunu, 'piyasanın kitlendiğine' dikkat çekti.

Çoğör, "Konut fiyatları zaten stokların erimesi ve maliyetlerin yükselmesiyle artmıştı. Bunun üzerine bir de TL'deki sert değer kayıpları eklenince ciddi bir krize yol açtı. Ev sahipleri şu an 'ilanları çekelim, bir iki hafta bakalım, önce bir istikrar sağlansın' diye düşünüyor" dedi.

Kur zammının bazı ev fiyatlarına da hemen yansıdığına işaret eden Çoğör, "Konut fiyatlarına kurdaki artışın en az 3'te 2'si kadar artış yapıldı. 4 Kasım'dan bu yana ev fiyatlarını yüzde 30-35 artıran ev sahipleri oldu" diye konuştu.

'Orta Nitelikli Evler 3 Milyon Lirayı Bulur'

İMKON Başkanı Telliöğlü ise demir, çimento, cam, elektrik kabloları vb. gibi inşaat maliyetlerin son bir yıl içinde ortalama yüzde 200 arttığını söyleyerek, bunun konut fiyatlarına yansımalarının kaçınılmaz olduğuna dikkat çekti.

Telliöğlü, "Son bir yılda konut fiyatları en az yüzde 50 artmıştı. Maliyetlerdeki ciddi artışlar nedeniyle önümüzdeki bir yıl içerisinde de yüzde 50-100 aralığında yeni zamlar gelecektir" dedi.

Buna göre, gelecek yıl orta nitelikli, sıfır bir dairenin ülke genelinde 2 milyon TL'ye, İstanbul'da ise 3 milyon TL'ye çıkacağına işaret eden Telliöğlü, şu değerlendirmeyi yaptı:

"150 metrekare bir konuta 50 metrekare de ek müstemat ekleyin. Bunu kat karşılığı arsa payıyla yaptığınızda 400 metrekareye çıkar. Şu an birim fiyatlara göre ortalama konut maliyetleri 4 bin TL. 400 metrekare ile çarparsanız 1.6 milyon TL eder. Dolayısıyla orta nitelikli bir konutun gelecek sene 2 milyon liradan aşağı olmayacağını söyleyebilirim. Bu fiyat İstanbul'da 3 milyon lirayı bulur."

Telliöğlü, hükümetten acil çözüm istediklerini belirterek, malzemede KDV'nin yüzde 8'e indirilmesini ve 150 metrekare altı konutlarda tapu harcının kaldırılmasını talep etti.

'Konut Krizi Daha da Büyüyecek'

Cansel Turgut Yazıcı ise, Türkiye'de ev sahibi olmanın giderek daha da zorlaşacağını, konutta yaşanan krizin derinleşeceğini vurguladı.

Yazıcı, "Gayrimenkul fiyatlarını durdurmak önümüzdeki dönemde mümkün değil. Hatta gayrimenkul önümüzdeki dönemde güvenli bir araç haline gelebilir. Fiyat artışlarının duracağını sanmıyorum. Erişilebilir fiyattan konut üretimi de yok. Konut ediniminin daha zorlaşacağını, konut krizinin de daha büyüyeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

HEKİM MAAŞI 55'DEN 8 ÇEYREK ALTINA DÜŞTÜ

Sağlık çalışanlarından "Geçinemiyoruz" feryadı geldi. 2004'te 55 çeyrek altına karşılık gelen ortalama hekim maaşı bugün sadece 8 çeyrek altın ediyor.

Birbiri ardına gelen zamlara hekim maaşları da yetişemez oldu. Genel Sağlık-İş Başkanı Dr. Derya Uğur yüksek enflasyon ve sürekli artan döviz kuru yüzünden sağlık çalışanlarının maaşlarının eriyip alım güçlerinin düştüğünü belirterek, "Geçinemiyoruz" dedi.

Dr. Uğur, ortalama bir hekim maaşıyla 2004 yılında 55 çeyrek altın alınırken bugün pandeminin ağır şartlarında hekimlerin 8 çeyrek altına bir ay çalıştırıldığını söyledi. Dr. Uğur'un yaptığı hesaba göre, 2004 yılında 18 çeyrek altına karşılık gelen hemşire maaşı bugün 2.7 çeyrek altına, 29 çeyrek altın olan sağlık teknikeri maaşı 5 çeyrek altına, 24 çeyrek altın olan sağlık memuru maaşı da 3.3 çeyrek altına düştü.

Başkan Derya Uğur, sağlık çalışanlarının resmi bordrolarının yaşanan dramı bütün açıklığıyla gözler önüne serdiğini, örneğin kayıtlı hasta sayısı binin altında olan bir aile hekiminin bordrosundaki net maaşının 3 bin 968 lira, hemşirenin de 3 bin 300 lira olduğunu söyledi.

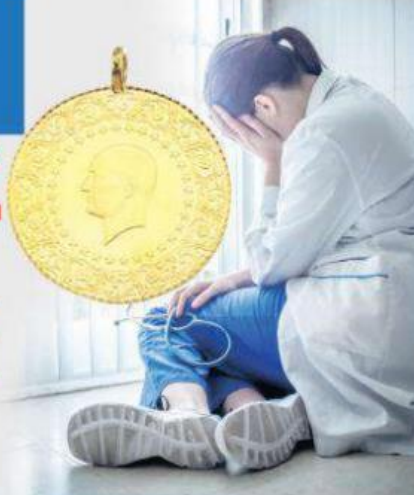
Maaşlar Arasında Uçurum Var

Bordroları tek tek gösteren Dr. Uğur, "Aile hekimleri arasında 18 bin lira maaş alan da 4 bin liranın altında maaş alan da var. Hastanelerdeki hekimler de dahil ortalama hekim maaşı 10 bin lira civarında. Ancak aile sağlığı merkezlerindeki kayıtlı hasta nüfusa göre yapılan ücretlendirme sistemi olağanüstü maaş uçurumlarına yol açıyor. Sağlık çalışanları ek ödeme değil, maaşa da yansıyan tek ödeme talep etmektedir" dedi.

Başkan Uğur, pandemi boyunca 'sağlık çalışanlarının haklarını ödeyemeyiz' denildiğini, bordrolara bakınca haklarının gerçekten ödenmediğinin görüldüğünü söyledi.

Sağlık çalışanlarının maaşı böyle eridi				
Sağlık çalışanları	2004 maaşı (TL)	Çeyrek altın karşılığı	2021 maaşı (TL)	Çeyrek altın karşılığı
Hekim	1.800	54.5	10.000	8.1
Hemşire	600	18.2	3.300	2.7
Sağlık teknikeri	960	29	6.160	5
Sağlık memuru	782	23.7	4.076	3.3

Not: 1 Aralık 2004 tarihinde çeyrek altın satış fiyatı 33 TL, 1 Aralık 2021 tarihinde çeyrek altın satış fiyatı bin 230 TL'dir.

Maaşlar O Kadar Düşük Ki...

Başkan Derya Uğur, kamuda görevli personellerin aylık gelirlerinin diğer kurumlarda çalışan emsal memurlardan düşük olması durumunda aylık mahsuplaşma sisteminin devreye girdiğine dikkat çekti. Dr. Uğur, "Sağlık çalışanlarının maaşları o kadar düşük ki, bu sistem ne yazık ki pek çok sağlık personeli için devreye girmektedir. Sağlık çalışanlarının aldıkları maaşın ne derece az olduğunun açık bir göstergesi olan mahsuplaşma kamuda en az maaşı alan memurun sağlık çalışanı olduğunun da bir göstergesidir" dedi.

VARYANT YAYILIYOR, BAKANLIK İZLİYOR

Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre, koronavirüs salgını nedeniyle ülke genelinde yaklaşık 77 bin yurttaş yaşamını yitirdi. Her gün yaklaşık 200 yurttaşın yaşamını yitirirken salgının başından bu yana 8 milyon 350 binden fazla yurttaşın da Covid-19 testi pozitif çıktı.

Birçok ülkede ise endişe yaratan ve Afrika kıtasında ortaya çıkan Omicron adı verilen yeni Covid-19 varyantı görüldü. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) varyantı "endişe verici" olarak sınıflandırırken mevcut aşılardan etkili olup olmadığını tespit etmek için incelemeler başladı.

Uzmanlar ise Omicron varyantına karşı önemli uyarılarda bulunuyor. Toplum sadece yüzde 60'ının iki doz aşılı olduğunu vurgulayan uzmanlar, milyonlarca yurttaşın üçüncü doz aşısını olması gerektiğini belirterek kritik bir sürece girildiğini vurguluyor.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Türkiye’de Omicron varyantına rastlanmadığını iddia etse de Omicron varyantının tespit edildiği Belçikalı kadının, Mısır’dan Türkiye aktarmalı olarak ülkesine döndüğü açıklandı.

Önce Aramak Lazım

Türk Tabipleri Birliği (TTB) eski başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, Omicron varyantını değerlendirdi. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın "Türkiye’de Omicron varyantına rastlanmamıştır" açıklamasını da tepki gösteren Adıyaman, "Bir şey bulmak için önce aramak lazım. Aramazsanız bulamazsınız zaten. Bakan Koca, 'Delta varyantı yok' diye açıklama yapmıştı ama daha sonra ülkedeki vakaların yüzde 90’ının delta varyantı olduğu açıklandı. Zaten zayıf olan pandemiyle mücadele daha da zayıfladı. Filyasyon yapılmıyor. Okullarda testle yapılmıyor. Aşı yaptırmayan yurttaşların oranı çok yüksek ve yurttaşlar aşıya ikna edilmiyor. Sağlık Bakanlığı bununla uğraşmıyor bile" ifadelerini kullandı.

Bakan Koca İtiraf Etti

Toplumun ölümlerini kanıksadığı ve Sağlık Bakanlığı’nın bu atmosferi bilinçli olarak yarattığını da vurgulayan Prof. Dr. Adıyaman, "Yaşamını yitirenlerin büyük çoğunluğu aşısız. Etkili bir aşı kampanyası yürütülmeli. TTB, uzmanlık dernekleri ve yerel yönetimler ile işbirliği yapılmalı. Aylar önce ölüm sayılarının eksik açıklandığını söyledi. Bakan Koca da geçtiğimiz gülerde ölüm sayılarının eksik açıklandığı itiraf etti. Koca, bir an önce istifa etmeli. Böyle devam edilirse bu kış salgın açısından çok ağır geçecek" diye konuştu.

Birçok Ülkeye Yayıldı

Sağlık Bakanlığı’nın açıklamalarının güvenilir olmadığını ifade eden Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Kayıhan Pala ise "Varyantla ilgili bilgilerimiz çok sınırlı. Şuana kadarki veriler bu varyantla ilgili kapsamlı bir değerlendirme yapılabilecek ölçüde değil. Peki biz bu varyantı neden önemli bir biçimde izliyoruz? Çünkü çok sayıda mutasyonun varlığı ile oluşan bir mutasyon olduğu için daha hızlı yayılma ve mevcut aşılarından kaçabilme potansiyeli var. Daha önceki mutasyonları yaratan varyantların bir bölümü bu varyantta bu araya geldi. Biz bu varyantın varlığını ve ne kadar zamanda yayılacağını konuşurken şimdiden dünyanın birçok ülkesine hızla yayıldı" dedi.

Zor Günler Kapıda

Bu kışın, hatta bahar aylarıyla birlikte önümüzdeki 6-7 ayın zor geçeceğini belirten Prof. Dr. Pala, sözlerini şöyle tamamladı: "Pandemi ciddi bir şekilde sürüyor. Günde 200’ün üzerinde insanı kaybediyoruz ve bunlar önlenemez ölümler. Bir yandan yurttaş üstüne düşeni yapmalı bir taraftan da Sağlık Bakanlığı üstüne düşeni yapması için zorlanmalı."

AŞILAMA ORANI HÂLÂ ÇOK DÜŞÜK

76_{bin}446

**HAYATINI KAYBEDEN
YURTTAŞLARIN SAYISI**

8_{milyon}746_{bin}

**COVID-19'A YAKALANAN
YURTTAŞ SAYISI**

yüzde 60,22

**TOPLAM NÜFUSUN
İKİ DOZ AŞI ORANI**

*VERİLER 28 KASIM PAZAR GÜNÜNE AİTTİR

Ülkeler yeni tedbirler alıyor

Dünyanın gündemi Omicron varyantı:

- İngiltere’de yeni varyant sonrası üçüncü doz aşının hızlandırılması gündemde.
- Japonya yeni koronavirüs varyantı nedeniyle yabancı ziyaretçilere sınırlarını kapattı.
- İtalya’da koronavirüsün Omicron varyantı tespit edilen ilk kişi, aşı yaptırdığını ve hastalığı hafif semptomlarla geçirdiğini söyledi.
- Güney Afrika Cumhurbaşkanı Cyril Ramaphosa, Omicron varyantı nedeniyle ülkesine ve bazı Afrika ülkelerine uygulanan seyahat kısıtlamalarını kınadı.

HİBE ÇOK AMA POLİTİKALARI YOK

MEB, AB’den yaklaşık 741 milyon dolarlık hibe alsa da Suriyeli çocukların okullaşma oranı yalnızca yüzde 64. Geçen yıllara göre okullaşmada artış olsa da 425 bin Suriyeli çocuk eğitimin dışında.

2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş nedeniyle ailesiyle birlikte Türkiye’ye gelen ya da Türkiye’de doğan eğitim çağındaki çocukların sayısı 1 milyon 400 bine dayandı. Türkiye’nin plansız göç politikası nedeniyle 2020-2021 eğitim öğretim yılında 425 bin 666 Suriyeli çocuk okula kayıt olmadı. Suriyeli çocukların okullaşma oranı, ilk hesaplamaların yapıldığı 2016-2017 dönemine oranla 2020-2021 döneminde artsa da halen istenilen seviyeye ulaştırılmadı.

Yüzde 252’lik Artış

Türkiye’ye sığınan Suriyeli sayısı, 2012 yılından 2020 yılı sonuna kadar yüzde 252 arttı. Resmi verilere göre, 2019 yılı itibarıyla sayıları 3 milyon 603 bin 888’e ulaşan Suriyelilerin yüzde 30’unu okul çağındaki nüfus oluşturdu. 2017-2018 eğitim öğretim yılında yüzde 62,52 olan Suriyeli öğrencilerin okullaşma oranı, 2020-2021 eğitim öğretim yılında ise yüzde 64,4’e ulaştı. MEB’in verilerine göre, 425 bin 666 Suriyeli çocuk eğitimin dışında kalırken “Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi” kapsamında Avrupa Birliği’nden alınan toplam hibenin tutarı belli oldu. Suriyeli çocukların okullaşma oranını bir türlü hedeflenen seviyeye taşıyamayan MEB’in AB’den aldığı toplam fonun 740 milyon 920 bin dolar olduğu öğrenildi.

Suriye çocukların Türk eğitim sistemine uyumu için AB’den alınan 740,9 milyon dolarlık fon, “Türkiye’deki Mülteciler için Mali Yardım Programı (FRIT)” anlaşması çerçevesinde karşılandı. 3 Ekim 2016 tarihinde imzalanan anlaşma kapsamında ilk hibe 2016 yılının sonunda alındı. Kaynağı, AB FRIT 1 olarak açıklanan hibenin alındığı 2016-2017 eğitim öğretim yılında Suriyeli çocukların okullaşma oranı yüzde 60 olarak kaydedildi. Hibe tutarı ise kayıtlara, 340 milyon 920 bin dolar olarak geçti.

Projenin ikinci ayağı ise Aralık 2018’de başladı. Üç dönem AKP milletvekilliği yapan, Ziya Selçuk döneminde ise Milli Eğitim Bakan Yardımcılığı yapan Reha Denemeç’in koordinatörlüğünde yürütülen projenin ikinci ayağı için alınan kredi ise kayıtlara, 400 milyon dolar olarak yansıdı. 2017 itibarıyla alınan 740 milyon 920 bin dolarlık hibeye karşın Suriyeli öğrencilerin eğitim sistemine adaptasyonuna yönelik sorunlar bir türlü çözülemedi. MEB’in verilerine göre, eğitim çağındaki olan Suriyeli çocuklardan okula kayıt olabilenlerin oranı yüzde 64,4’te kaldı.

TÜRKİYE’NİN 10 YILLIK KADIN CİNAYETLERİ HARİTASI

2015 yılından bu yana yürütülen Medyaya Yansıyan Kadın Cinayetlerinin Haritalaması araştırması, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde son 10 yılın kadın cinayetlerini derledi.

Medyaya yansıyan kadın cinayetlerinin haritalama çalışması, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasını kapsayan 10 yılda işlenen kadın cinayetlerinin detaylı bir veri tabanını oluşturuyor. Kadincinayetleri.org adresi üzerinden yayınlanan interaktif haritalama çalışması, Türkiye’de 10 yılda en az 2 bin 534 kadının öldürüldüğünü ortaya koydu. Verilere göre;

- Kadın cinayetleri il bazında en çok İstanbul’da, ilçe bazında Seyhan’da (Adana) yaşandı.
- Kadın cinayetlerinin bir numaralı faili kocaydı. Türkiye’de 10 yılda öldürülen 2534 kadının 1113’ünün faili kocasıydı.
- Her 5 kadın cinayetinden 1’i boşanma/ayrılık aşamasında gerçekleşti.

- Öldürülen her 5 kadından 1'i şiddet/ taciz mağduruydu.
- Şiddet gören her 10 kadından 6'sı güvenlik amaçlı korunma başvurusunda bulunmuştu.
- Kadın cinayetleri en çok evde ve ateşli silahla işlendi.

Cinayetlerin Yarıısı 10 İilde

Çalışmaya göre kadın cinayetleri en fazla İstanbul (347), İzmir (176), Ankara (135), Adana (125) Antalya (110), Antep (105), Bursa (94), Mersin (79), Konya (76) ve Kocaeli'de (71) işlendi. Söz konusu 10 ilde 10 yılda en az 1318 kadın öldürüldü.

İstanbul'da en fazla kadın cinayeti tespit edilen ilk dört ilçe Bağcılar (22), Esenyurt (22), Fatih (21), Küçükçekmece ve Bağcılar (20) oldu. Ankara'da en fazla kadın cinayeti görülen ilçeler Keçiören (28), Mamak (24) ve Çankaya (19); İzmir'de ise Buca (24), Konak (22) ve Karabağlar (22) oldu.

İlçe Bazında En Fazla Cinayet Adana Seyhan'da

Türkiye çapında ilçe bazında en fazla kadın cinayeti ise Adana'nın Seyhan ilçesinde (52) yaşandı. Antep'in Şahinbey ilçesinde 49, Şehitkamil ilçesinde ise 36 kadın katledildi.

Cinayetlerin Bir Numaralı Faili: Koca

Türkiye'de 10 yılda 1113 kadın cinayetinde faili kocası, 285 kadın cinayetinde fail erkek arkadaş, 176 kadın cinayetinde eski koca, 82 kadın cinayetinde ise eski erkek arkadaş oldu.

Her 5 Kadın Cinayetinden Birini Aile İşliyor

Kadın cinayetlerinin failleri sıralamasında eski kocadan sonra, dördüncü sırada akraba geliyor. 10 yılda 169 kadın akrabası, 111 kadın babası, 104 kadın ise erkek kardeşi tarafından öldürüldü. Buna ek olarak 79 kadını oğlu, 64 kadını damadı, 12 kadını kayınpederi öldürdü. Bu, her 5 kadından birinin aile veya akrabası tarafından öldürüldüğü anlamına geliyor.

Buna ek olarak 10 yılda 231 kadını, iş veya komşuluk ilişkisi nedeniyle tanıdığı bir erkek, 89 kadını ise hiç tanımadığı bir erkek öldürdü.

Medyaya yansıyan kadın cinayetlerinin önemli bir bölümünde cinayet bahanesi belirsiz kaldı. En az 299 cinayette kadının ayrılma/ boşanma isteği; 205 cinayette aldatılma şüphesi bahane olarak sunuldu, 69 cinayette ise kadın, erkeğin barışma isteğini reddettiği için öldürüldü. Bu bahaneler, yakın ilişki cinayetlerinin yüzde 35'inde kullanıldı.

10 yılda en az 150 cinayette maddi kaynaklı anlaşmazlıklar, 126 cinayette ise namus/ töre kadınları öldürmenin bahanesi oldu. 105 kadın, erkeğin birincil hedefi olmamakla beraber olay yerindeki diğer kişileri de öldürdüğü vakalara referansla dolaylı bahaneyle öldürüldü. Bu üç bahane, aile ve akrabalar tarafından işlenen kadın cinayetlerinin yüzde 40'ında geçerliydi.

En az 127 kadın ise elbise almak, eve geç gelmek, telefonda konuşmak, küsmek ya da gülmek gibi gündelik hayata dair pratiklerin yanı sıra ev işlerini yapmamak, erkeğe iyi bakmamak, bakımlı olmamak, sabah erkeği uyandırmamak gibi ev içi toplumsal cinsiyet rollerini yerine getirmede için öldürüldü.

Şiddet Gören 10 Kadından 6'sı Korunma Başvurusu Yaptı

10 yılda işlenen her 5 kadın cinayetinden biri boşanma/ ayrılık aşamasında gerçekleşti. 517 kadın cinayetinde, yani her 10 kadın cinayetinden 2'sinde, cinayet öncesi şiddet, tehdit veya taciz vardı. Buna bağlı olarak, her 10 kadından en az 1'i öldürülmeden önce güvenlik amaçlı korunma başvurusunda bulunmuştu. Bu, şiddet geçmişi olan 517 kadın cinayetinde, kadınların yüzde 63 gibi önemli bir oranda korunma refleksi gösterdiğini, buna rağmen öldürüldüğünü ortaya koyuyor.

10 yılda 169 kadın ise ayrılık/ boşanma aşamasında olup şiddete maruz kalmasına ve koruma başvurusunda bulunmasına rağmen öldürüldü.

Cinayet Mahalli: Ev

10 yılda öldürülen 2534 kadından 1628'i, yani her 10 kadından 6'sı evde, 2'si park, kafe, okul, hastane vb kamuya açık alanda öldürüldü. Evde işlenen her 10 cinayetten 6'sında fail partner veya eski partnerdi.

Cinayet Aracı: Ateşli Silah

10 yılda işlenen her 10 kadın cinayetinin en az 5'inde ateşli silah, 3'ünde kesici alet kullanıldı. Ateşli silahla işlenen her 10 kadın cinayetinin 6'sında fail partner veya eski partnerdi.

"Kadın Cinayetleri Öngörülebilir Ve Önlenebilir"

Medyaya yansıyan kadın cinayetlerini 10 yıl gibi uzun vadeli bir süreç boyunca izlemek, kadınların ülke genelinde nasıl benzer biçimde, birbirini tekrar eden süreçler içinde ve artarak öldürüldüğünü görmeyi sağlıyor. Bu da bize kadın cinayetlerinin hiç de beklenmedik, ani ya da 'bir anlık sinir' sonucu yaşanmadığını, aksine öngörülebilir ve önlenebilir olduğunu bir kez daha gösteriyor. Kadın cinayetlerinin haritalandırmanın bir başka önemi, kadınların il ve ilçe bazında en fazla nerede öldürüldüklerini görmemizi sağlamasında. Bu anlamda harita, kadın cinayetlerini önleme amacıyla yürütülecek çalışmalarda lokasyon odaklı düşünmeyi kolaylaştıran veri temelli bir rehber niteliği taşıyor. Kadınların en fazla öldürüldüğü tespit edilen 10 ildeki cinayetlerin, toplam kadın cinayetlerin yarısını oluşturması ya da ülke çapında en fazla kadın cinayetinin ilçe bazında Seyhan'da görülmesi bunun bir örneği.

SAHTE KAHRAMANIN EKONOMİK ENKAZINDAN SORUMLUĞUNDAN KAÇIŞI!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kendisine bağlı Devlet Denetleme Kurulu'na 'dövizde manipülasyon' incelemesi talimatı vererek, yarattığı ekonomik enkazın sorumluluğunu atmaya çalışıyor!

Ekonomi tarihine 'Kara Salı' olarak geçen kur patlaması ve ekonomik yıkım kararları ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, kendisine bağlı Devlet Denetleme Kurulu'na 'dövizde manipülasyon' incelemesi talimatı verdi. Yarattığı ekonomik enkazın sorumluluğunu atmaya, toplumdaki yaşanan infialli bastırıp manipüle etmeye çalışıyor. Rekabet Kurulu'ndan marketlere 3 milyar TL ceza kestiren iktidar, yüzde 25 zam yapan fırıncıları tutuklatacak mı?

Tamamıyla kendi inadı, ısrarı ve talimatıyla **Merkez Bankası**'na (MB) aldırıldığı zoraki faiz indiriminin yarattığı bu ekonomik depremin sorumluluğunu üzerinden atmak, iktidara ve şahsına yönelik tepkileri bastırmak amaçlı bu talimat, göz boyamaktan öte bir şey değildir. Şayet **Cumhurbaşkanı Erdoğan** döviz piyasalarında yaşananların gerçek nedenlerini öğrenme konusunda samimiyse önce **Devlet Denetleme Kurulu**'na (DDK) '128 milyar dolarlık Merkez Bankası döviz rezervinin ve kamu bankalarındaki milyarlarca doların hangi düşük kurdan kimlere satıldığını, Merkez Bankası kasasının nasıl boşaltıldığını, bu operasyonla kimlere haksız kazanç ve servet aktarıldığını' soruşturmasını istesin.

İki ay önce fahiş fiyatla mücadele adı altında 5 market zincirine etiket teftişi başlattı. Kimseden talimat almaması, özerk olması gereken **Rekabet Kurulu** (RK) devreye girdi ve market zincirlerine 3 milyara yaklaşan para cezası kesti. Marketlerin hepsi cezanın haksız ve dayanaksız olduğunu öne sürüp yargıya gitti.

✓ Etiket teftişlerinden sonra enflasyon, fiyatlar düştü mü? Aksine her şey daha pahalandı. Fiyatlar katlandı. Şekere, una, ayçiçek ve zeytinyağına, deterjana kota geldi. Raflardaki ürünler kilit altında satılıyor.

✓ Ekmeğe 3 ayda 2 kez yüzde 20 ve 25 zam geldi, 1 liralık ekmeğe illere göre 2,25-2,5 TL'ye çıktı. Fırıncılar Odası 'olması gereken fiyat 3-4 TL' diyor.

Benzine, mazota, oto gaza haftada ikiye çıkan zamlar sonrası taksici esnafı yüzde 100 zam istiyor! Tekstil-konfeksiyon sektörü yılbaşından itibaren yüzde 50 zam yapacağını ilan ediyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan kendi yaptığı yanlışları sorgulayacağına devlet sopasıyla, emrindeki kurullara inceleme-soruşturma talimatı ve tehditlerle kurları, fiyatları, enflasyonu düşüreceğini, herkesin yatırım yapmaya koşacağını zannediyor.

✓ Olmayınca ne yapacak? Fırıncılar Odasına, Taksiciler ve Şoförler Federasyonuna, Tekstil-Konfeksiyon Birliklerine, Ayçiçek ve zeytinyağı, un-makarna üreticilerine, Ziraat Odalarına inceleme soruşturma açıp, başkanlarını mı tutuklatacak?

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı çıkmış, 'Biz iktidara gelmeden önce dağlarda aç gezenler vardı' diyerek yalanda sınır tanımadıklarını kanıtlıyor. Bu iktidardan önce Türkiye yontma taş mı yoksa cıvalı taş devrinde miydi? İnsanlar mağaralarda yaşayıp dağlarda avcılık-atıcılıkla mı karnını doyuruyordu?

Bu gidişle 'ateşi, tekerleği, karasabanı da biz bulduk, millete ineği koyunu evcilleştirip etinden-sütünden-yününden faydalanmayı biz öğrettik' diyecekler. Halk yarınından endişe eder halde ekonomik gerçeklerin yakıcılığıyla boğuşurken, iktidar mensupları en tepeden başlayarak hayal aleminde geziyor! **Çizgi roman kahramanları gibi ortada dolaşıp "sahte kurtarıcı" rolü oynuyorlar!**

SAVRULAN DIŞ POLİTİKA, YİTİRİLEN İTİBAR!

‘İHVAN EKSENİ’ DIŞ POLİTİKADAN ‘DOLAR EKSENİ’ DIŞ POLİTİKAYA GEÇİŞ YAPTI!

İktidar, ‘İhvan eksenli’ dış politikadan ‘dolar eksenli’ dış politikaya geçiş yaptı! BAE Abu Dabi Velihaht Prensi’nin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Ankara’ya davet edilmesiyle bu U dönüşü somutlaştı. Ortadoğu ve Körfez Bölgesinde değişen dengeler iktidarı geri adım atmaya zorluyor. Erdoğan’ın ‘fitnenin başı’ ilan ettiği BAE Prensi’ni Beştepe’de devlet töreniyle karşılamak zorunda kalması ülkeye yaşatılan ağır bir siyasi ve diplomatik bedel!

Birleşik Arap Emirlikleri’nin (BAE) fiili lideri, Devlet Başkanı konumundaki Abu Dabi Velihaht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed Al Nahyan, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın daveti üzerine Ankara’yı ziyaret etti. Bu ziyaret, Arap Baharı ayaklanmalarından sonra BAE’den Türkiye’ye yapılan ilk en üst düzey ziyaret. Arap Baharı sonrasında başta Mısır olmak üzere Tunus, Libya gibi ülkelerdeki iktidar değişiklikleriyle 20-30 yıldan bu yana bu ülkeleri yöneten dikta ya da otokrat yönetimlerin devrilmesi, Müslüman Kardeşler-İhvan çizgisindeki siyasal İslamcı hareketlerin etkin şekilde sahaya çıkarak, Mısır ve Tunus’ta seçimle yönetime gelmesi, Suudi Arabistan Krallığı ile Körfez Bölgesindeki statükocu emirlik ve şeyhliklerde endişelere yol açtı. Bu ülkeler İhvan’ı ‘terör örgütü’ ilan ederek yasaklarken Mısır’da, Sudan’da İhvan karşıtı darbeye destek sağlamanın yanı sıra, Libya’da da İhvan çizgisindeki Trablus yönetimine karşı Halife Hafter’e ve Tobruk yönetimine destek verdiler. O dönemdeki Başbakan, 2014’ten bu yana Cumhurbaşkanı Erdoğan, Arap Baharı ayaklanmalarında İhvan’ın yanında yer aldı. Başta BAE olmak üzere İhvan’a destek için ortak tutum takındığı Katar dışındaki Körfez ülkeleriyle ilişkiler sıkıntılı bir sürece girdi. İktidar; 2017’de İhvan ve IŞİD’e desteğinden ötürü Suudi Arabistan öncülüğündeki Körfez ülkelerinin, Mısır, Fas, Ürdün gibi Arap ülkelerinin Katar’a karşı başlattığı abluka ve ambargoda, Katar’ın yanında yer aldı. İpler tümüyle koptu.

15 Temmuz 2016’daki darbe teşebbüsünde iktidar ve sözcüleri en üst düzeyde BAE’yi itham ederek darbe teşebbüsünün arkasında olmak, destek vermek ve ‘darbenin finansörü’ olmakla suçladılar. Dışişleri Bakanı BAE’nin darbeye 3 milyar dolar kaynak aktardığını açıklarken, İçişleri Bakanı ‘15 Temmuz darbesinin arkasındaki failler ABD ve BAE’dir’ dedi.

✓ Suriye’de, Libya’da, Doğu Akdeniz’de, Kuzey Afrika’da, Türkiye karşıtı ittifakların öncüsü ya da üyesi konumundaki BAE, Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile yakın iş birliğine girmesinin yanı sıra İsrail ile Arap ülkeleri arasında başlayan **normalleşme sürecinin ve İbrahim Anlaşmalarının** da öncüsü.

ABD’deki yönetim değişikliği ardından bölgedeki dengeler ve değişim hızlandı. Biden yönetimi özellikle Çin ile rekabet ve Güneydoğu-Asya Pasifik Bölgesine yoğunlaşmak için başta Ortadoğu olmak üzere bölgesel krizlerin sonlandırılarak bertaraf edilmesini, diplomatik çözüm arayışlarına öncelik verilmesini, diplomasi ve müzakere kanallarının işletilmesini öngörüyor. İran ile nükleer anlaşma müzakerelerinin yeniden başlatılması, İsrail’e kayıtsız-şartsız destek politikasındaki değişim, Kaşıkçı Davası’nda Suudi yönetimini sorumlu tutan CIA Raporu’nun kamuoyuna açıklanması vb. adımları bu çerçevede görebiliriz. ABD’deki yönetim ve politika değişikliğine en hızlı ayak uyduran ülkelerin başında BAE geliyor. BAE yönetimi dış politikada ‘sıfır sorun, diplomasi ve diplomatik çözüm’ yöntemine geçildiğini ilan ederken, İran ile ilişkileri düzeltme, Suriye’yi Arap Birliği’ne dahil etme ve Esad’la normalleşme, İsrail ile ikili ticari ve siyasi ilişkileri ilerletme adımlarını peş peşe attı. Yunanistan ve Güney Kıbrıs üzerinden AB ile siyasi-ekonomik-askeri ilişkilere hız verilirken, Rusya ile de yakınlaşmaya yöneldiler.

BAE gibi küçük bir ülkenin bu adımlarının kendi başına atıldığını düşünmek yanlış olur. Küresel finansın merkezi konumundaki Londra-City Banka-Finans sektöründe BAE fonları ve sermayesi oldukça etkili. Pek çok İngiliz bankası, küresel ticaret ve sanayi şirketi bölgesel merkezlerini Dubai’ye taşımaya başladı. Hong Kong’un daha fazla Çin kontrolüne girmesi, Singapur’un yoğunluğu buralardaki pek çok küresel şirketi de BAE’ye, Dubai ve Abu Dabi’ye yönlendirdi. Yabancı sermayeye sınırsız güvence yanında İslami kuralları hemen hemen büyük ölçüde esneten, gelir vergisini yüzde 5 olarak uygulayan BAE’ye küresel finansın aktığını söylemek yanlış olmaz. BAE’yi aynı zamanda arkasında İngiltere, Suudi Arabistan, İsrail üçlüsüyle ortak olarak görmek gerekir.

✓ İktidarın İstanbul’u küresel finans merkezi yapma planları uygulanan yanlış ekonomi politikaları, hukuk ve yargı sisteminin işlememesi, siyasi ve antidemokratik baskıların artması, Merkez Bankası başta olmak üzere kurumlara ve serbest piyasaya müdahaleler sonrasında ağır hasar olarak çıktı. **Buna karşılık Dubai, bölgenin küresel finans merkezi olma yolunda hızla yükseliyor.**

Ayrıca BAE yönetimi ekonomide de orta ve uzun vadede sadece petrole bağımlı bir ekonomik yapıdan çıkmayı öngören bir ekonomik dönüşüm programını uygulamaya koydu.

Dubai'nin dünyanın finans ve ticaret merkezi olması yanında, turizm, sağlık, gıda, gayrimenkul, yüksek teknoloji, bankacılık, medya, yeşil ve yenilenebilir enerji, bilişim vb. alanlara yatırım ve önde olma adımlarını devreye soktular. Abu Dabi Kalkınma Fonu'ndaki yüz milyarlarca dolarlık kaynaklar bu çerçevede kullanılmaya başlandı. Hindistan ve İsrail ile dijitalleşme-yazılım-bilişim alanında kapsamlı anlaşmalar imzalandılar. BAE ve Bahreyn, İsrail ile ortak askeri tatbikatlar yaparak askeri ilişkileri de ilerletiyor.

Bölgedeki bu değişimin ve İhvan'ın giderek ABD tarafından da terör örgütü ilan edilmesinin gündeme alınmasının yansımaları iktidarın dış politikasında da gözleniyor. İktidar, İhvan'a desteğini çekmeye başlarken, Mısır ve BAE ile ardından da Suudi Arabistan ile normalleşme arayışına hız veriyor. Bu U dönüşünde bölgede, Doğu Akdeniz'de tamamıyla yalnızlaşmanın, tecrit ve dışlanmanın getirdiği sıkışmışlığın yanı sıra, bu dış politikanın ortaya koyduğu ağır ekonomik bedel en büyük etken olarak görülüyor.

BAE'nin yatırımlar üzerinden Türkiye'ye girmesi, 10 milyar dolarlık fon tahsisıyla yatırım vaat etmesi, bu ülkeye ekonomi üzerinde etkinlik ve nüfuz sağlayacak. Suriye'de, Mısır'da, Libya'da, Doğu Akdeniz'deki enerji çekişmesinde ve daha birçok konuda Türkiye ile BAE'nin karşıt konumda olduğu dikkate alındığında, BAE'nin elde edeceği bu ekonomik gücünü ve nüfuzunu kullanarak iktidarı bu alanlarda politika değişikliğine zorlaması ve iktidarın onay vermek zorunda kalması sürpriz olmaz.

Önümüzdeki süreçte İhvan'a endeksli dış politikanın yerini 'dolara endeksli dış politikanın' alacağı anlaşılıyor. Bu açıdan iktidarın BAE'ye yönelttiği 'darbenin destekçisi ve finansörü, bölgede fitnenin başı' suçlamasını yutup rafa kaldırması yanında, **izlenen dış politikanın da BAE'nin iletceği mesajlar ve masaya getirdiği talepler doğrultusunda değiştirildiğine dönük işaretleri** yakında göreceğimizi düşünüyorum!

BAE İLE BATAN GEMİNİN MALLARI SATIŞINDA KAVGADAN DOSTLUĞA

BAE-Türkiye Merkez Bankaları arasındaki iş birliği mutabakatı, yakında bir SWAP anlaşması yapılacağını gösteriyor!

Acil ekonomik beklentiler yanında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın BAE'den Mısır, Suriye, Suudi Arabistan, İsrail ile ilişkilerin normalleştirilmesi için 'ARACILIK' talep ettiğini öngörmekteyim! İmzalanan mutabakatlarla Erdoğan'a yakın müteahhitlerin BAE fonlarından beslenmesi hedefleniyor. BAE-Türkiye Merkez Bankaları arasındaki iş birliği mutabakatı yakında bir SWAP anlaşması yapılacağını gösteriyor!

Abu Dabi Kalkınma Holdingi (ADQ) Yönetim Kurulu Başkanı Mohamed Hassan Al Suwaidi'nin Türkiye-BAE arasında varılan mutabakatlar kapsamında 10 milyar dolarlık fon tahsis edildiğini açıklaması bunu teyit ediyor.

İki ülke arasında imzalanan 10 ayrı mutabakat enerji, petrokimya, teknoloji, ulaşım, altyapı, sağlık, finansal hizmetler, gıda, çevre, liman işletmeleri ve tarım alanlarını kapsıyor.

Mutabakatların büyük bölümünün Türkiye Varlık Fonu ile imzalanması, Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığındaki bütçe ve denetim dışı fonun çatısı altında toplanıp portföye alınan hazine arazileri, kamu bankaları, PTT, TPAO, ÇAYKUR, BOTAŞ, EÜAŞ, EİAŞ, ETİ Maden, TCDD, İstanbul Finans Merkezi, Borsa İstanbul vb. varlıkların, hisselerin ve **kamu iktisadi teşebbüslerinin** de (KİT) masada olduğunu gösteriyor.

Ayrıca Saray'daki Devlet Töreni'nde iktidar müteahhitlerinden İstanbul Havaalanı başta olmak üzere Kamu-Özel İş Birliği Projelerinden büyük pay alan Kalyon İnşaat ile enerji, ulaştırma, altyapı alanında, Bilkent ve Mersin Şehir Hastaneleri başta olmak üzere pek çok şehir hastanesinin müteahhidi, işletmecisi CCN Grup (IC Holding) ile sağlık alanında ortaklık ve iş birliği mutabakatları Cumhurbaşkanı Erdoğan referansıyla imzalandı.

✓ Bu da İktidar müteahhitleri ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yakın şirketlerin üstlendiği KÖİ projelerinin, köprü, otoyol, elektrik santrali, liman-havalimanı, şehir hastanelerinin BAE'nin ilgi alanına ve portföyüne girdiğini ortaya koyuyor.

Bir dönem Katar sermayesinin **Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun** (TMSF) elindeki medya kuruluşlarını satın alarak (Sabah-ATV, Digitürk, Star) iktidar medyasına dönüştürülmesine katkı sağlamasına benzer şekilde BAE'nin de bazı medya kuruluşlarıyla ilgilendiği, satın alacağı veya hisse alımıyla ortak olacağı dile getiriliyor.

Hatırlanacağı gibi; Katar Emiri 2017'deki körfez krizi sonrasında Türkiye'nin Katar'ın yanında yer alması üzerine Ankara'ya gelmiş 15 milyar dolarlık yatırım vaadinde bulunmuştu. Ancak bugüne kadar bu para gelmedi ve yatırım gerçekleşmedi. (Bazı hisse alımları dışında...)

BAE'nin 10 milyar dolarlık yatırım vaadi de iktidarın verdiği-vereceği tavizlere ve açıklanmayan taahhütlerin hayata geçirilip-geçirilmemesine göre zamana yayılabilir.

BAE yönetimi; öncelikle imzalanan belgelerin 'mutabakat zaptı' diğer deyişle 'niyet beyanı' olduğu göz önünde bulundurulduğunda bunların doğrudan yatırım ve sermaye girişine dönüşmesi için, iktidarın izleyeceği politikayı, gözleyecektir.

✓ Bu çerçevede iktidarın BAE'ye İhvan ile tüm bağları kopartma ve İhvan'ı tasfiye, Muhammed Dahlan hakkındaki kırmızı bülten başvurusunu geri çekme sözü vermiş olması kuvvetle muhtemeldir.

✓ Karşılığında iktidarın pek çok kirli-gizli organizasyonları ve bağlantıları iddialarını gündeme getiren, **BAE'deki organize suç örgütü Lideri'nin** pasifize edilerek susturulmasının istendiği, bu kişinin bulunduğu ikametinin internet ve telefon bağlantılarının ziyaretin hemen akabinde kesilmesinden anlaşılıyor.

BAE ziyaretinin dış politikada önümüzdeki günlerde bazı yeni gelişmeleri gündeme getirmesini beklemekteyim. İktidarın İsrail, Suriye, Mısır, Suudi Arabistan ile normalleşme girişimlerinin BAE üzerinden hızlanması ve bu ülkelerle ilişkilerde yeni dönüşümlerin gerçekleşmesi beklenmelidir.

✓ Bu çerçevede dış politikada doğrudan hayata geçirilecek sert U dönüşleri ve geri adımların kendisini içeride yıpratılabileceğini düşünen **iktidarın; BAE'den bu ülkelerle ilişkilerin normalleştirilmesine aracılık etmesini, ön ayak olmasını talep ettiğini, öngörmekteyiz.**

BAE emirinin Ankara ziyareti kamuoyuna ağırlıklı ekonomik alanlarda imzalanan mutabakatlara yansımış olsa da bu ziyaretin sadece bununla sınırlı kalmayacağını **iktidarın** tıpkı BAE gibi eskiden 'düşman, terör devleti, darbeci, katliamcı vb.' ilan ettiği **Suudi Arabistan, Mısır, İsrail ve hatta Suriye Devlet Başkanı Esad ile barışma adımları attığını görmemiz şartıca olmayacaktır.**

ORTADOĞU COĞRAFYASINDA İRAN DÖNEMECİ!

İran ile Trump döneminde iptal edilen nükleer anlaşma için bu hafta Viyana'da yapılacak görüşmeler tüm taraflar için kritik önem taşıyor. Şayet mutabakata varılırsa İran nükleer anlaşması yeniden yürürlüğe girecek ve yaptırımlar kalkacak. İran ve bölge rahatlayacak. Görüşmeler anlaşmazlıkla sonuçlanırsa 'sıcak savaş' ihtimali yükselecek. Viyana öncesi İsrail ordusu, İran nükleer tesislerinin bombalanmasına hazırlık için teyakkuza geçirildi!

ABD'de Biden yönetiminin göreve gelmesiyle İran ile yeniden başlatılması kararlaştırılan Nükleer Anlaşma konusunda bu hafta Viyana'da yapılacak müzakereler bölgemizde barışın tesisi, savaş olasılığının ortadan kalkması açısından hayati önemde. Eski Başkan Obama döneminde P5+1 olarak adlandırılan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin beş üyesi ve Almanya ile İran arasında yürütülen görüşmelerde anlaşma sağlanarak İran'ın nükleer faaliyetlerini sınırlandırılması, zenginleştirilmiş uranyum üretimini azaltması ve nükleer tesislerini Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı **Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun** (IAEA) denetimine açması kararlaştırılmıştı. Karşılığında ise ABD ve BM tarafından İran'a uygulanan yaptırımlar ve ambargonun aşamalı şekilde kaldırılması, İran'ın bloke edilen yaklaşık 200 milyar dolarlık petrol parasının peyderpey serbest bırakılması konusunda uzlaşmaya varıldı. Obama'dan sonra göreve gelen Başkan Trump, 2018'de ABD'nin çıkarlarını korumadığı ve İsrail'in güvenliğini garanti etmediği gerekçesiyle nükleer anlaşmadan ABD'nin imzasını çekti ve İran'a yaptırımları yeniden başlatacağını ilan etti.

Biden yönetimi İran ile nükleer anlaşmayı yeniden müzakere etmeyi kararlaştırdı ancak bu kez İran'da Ruhani yönetimi yerini yeni Cumhurbaşkanı Reisi'ye bıraktı. Reisi, ABD'nin anlaşmadan çekilmesinden sonra İran'ın da taahhütlerinin ortadan kalktığını zenginleştirilmiş uranyum ve nükleer silah üretimine geçeceğini savunuyor. İsrail ve Suudi Arabistan'ın da aralarında bulunduğu bölge ve Körfez ülkeleri ise İran'ın nükleer faaliyetlerini kendileri açısından tehdit olarak değerlendiriyor. İsrail bu hafta yapılacak görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması halinde İran nükleer tesislerini vuracağını, orduyu teyakkuza geçirdiğini açıkladı.

İran da dahil olmak üzere Viyana'da müzakerelere katılacak ülkelerin hepsi anlaşmanın tekrar yürürlüğe girmesine olumlu bakıyor, İran'ın önceliği ABD'nin uyguladığı yaptırımların hemen kaldırılması. Buna karşılık ABD, İran'ın zenginleştirilmiş uranyum üretimini durdurmasını ve bunun hayata geçirildiğini IAEA denetçilerinin teyit etmesini istiyor.

İran da ABD de ilk adımın karşı taraftan gelmesinde ve kendi önceliğinin kabul edilmesinde ısrarlı. İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi dış politikada daha katı ve sert bir tutum sergilerken ABD ile uzlaşmaya sıcak bakmıyor. Müzakerelere katılan Avrupa ülkeleri İran'ın Lübnan, Irak, Suriye, Yemen gibi bazı silahlı Şii örgütlere verdiği desteğin de Viyana'da varılacak anlaşma kapsamına alınmasını, İran'ın taahhütte bulunmasını istiyor ancak İran buna karşı çıkıyor. Ortadoğu'da nükleer silahlara sahip tek ülkenin İsrail olduğu biliniyor. İsrail hükümetleri bunu resmi olarak doğrulamıyor. Buna karşılık İsrail, İran'ın nükleer silah sahibi olmasına izin vermeyeceğini pek çok kez dünyaya ilan etti.

Viyana görüşmelerinden olumlu sonuç çıkarsa İran'a uygulanan yaptırımlar kaldırılabilir ve İran'ın nükleer programı tekrar BM-UAEK denetimine alınarak sınırlandırılabilir. Görüşmelerde anlaşma sağlanamazsa bölgemizde sıcak savaş ihtimali ciddi şekilde yükselebilir. Olası bir İran-İsrail savaşının kısa sürede tüm bölgede yayılması ihtimali göz ardı edilmemelidir.

ALMANYA'DA YENİ DÖNEMDE TÜRKİYE İLE İLGİLİ POLİTİKALAR NASIL ŞEKİLLENECEK!

Almanya'da Sosyal Demokrat Parti öncülüğünde üç partinin kuracağı koalisyon müzakereleri anlaşmayla sonuçlandı, imzalanan koalisyon protokolü kamuoyuna açıklandı. Protokolde Türkiye'yi de ilgilendiren ikili ilişkiler ve göçmen politikaları ile çifte vatandaşlık konuları geniş yer tutuyor. Protokolün delegelerden onay almasıyla Olaf Scholz Başbakanlığındaki yeni hükümetin aralık ayında göreve başlaması bekleniyor.

En son 2005'te eski başbakan Gerhard Schröder Başbakanlığındaki hükümetten bu yana ilk kez **Sosyal Demokrat Parti (SPD)** liderliğinde ve SPD'li başbakan yönetiminde kurulan üçlü koalisyonun protokolü her partinin kendi içinde delegeler tarafından oylanıp kabul edildikten sonra kesinlik kazanacak.

Delege oylamalarının bu hafta tamamlanması ve yeni hükümetin aralık ayının ilk haftasında göreve başlaması bekleniyor. Kamuoyuna açıklanan 177 sayfalık protokole **'İlerleme için daha fazla cesaret. Özgürlük, adalet ve sürdürülebilirlik için ittifak koalisyonu'** ismi verildi. SPD'li Başbakan Olaf Scholz, Dışişleri, Maliye, Çevre, Ekonomi, Adalet, Gıda ve Tarım, Ulaştırma, Eğitim, Dijital İşler gibi pek çok önemli ve stratejik bakanlığı koalisyon ortakları Yeşiller ve Hür Demokratlara verdi.

Yeşiller Partisi Eş Başkanı Annalena Baerbock Almanya'nın ilk kadın Dışişleri Bakanı olurken, yine Yeşiller Partisi eski eş başkanlarından Türk kökenli Cem Özdemir de kabinede Tarım ve Gıda Bakanlığı görevini üstlendi. SPD öncülüğündeki yeni kabinenin Almanya'daki farklı etnik köken ve inançtan Alman yurttaşlarına ılımlı ve eşitlikçi bakış açısını yansıtıyor.

Koalisyonun büyük ortağı SPD ve ikinci büyük ortak Yeşiller, geçmiş dönemlerde Türkiye'deki demokratik toplumun ve sivil hakların baskı altına alınması, düşünce ve ifade özgürlüğü üzerindeki baskılar vb. alanlarda iktidara eleştiriler yönelttiler. Bu tavrın yeni kabine döneminde de süreceği söylenebilir. Dışişleri Bakanlığının Yeşiller Eş Başkanı Annalena Baerbock tarafından üstlenilmesi **ikili siyasi ilişkilerde ve Türkiye-AB ilişkilerinde iktidarın yeni dönemde zorlanacağı** şeklinde yorumlanabilir.

MERKEL SONRASI FRANSA'DAN, AVRUPA'DA YENİ İTTİFAK VE GÜÇ ARAYIŞI

Almanya'da Merkel döneminin kapanmasıyla AB'nin iki lokomotif ülkesinden biri olan Fransa, Avrupa'da yeni ittifak ve güç arayışına girişti. Bu doğrultuda Fransa-İtalya ittifakı kurulurken iki ülke arasında ilişkilerin en üst düzeye çıkartılmasını öngören anlaşma Roma'da imzalandı. Doğu Akdeniz'de ABD, İtalya ve Fransa'nın Güney Kıbrıs lisanslı doğalgaz sondajlarına tekrar başlaması karşısında iktidarın sessizliği dikkat çekici!

Doğu Akdeniz'deki doğalgaz arama ve sondaj faaliyetlerinde Türkiye'ye karşı Yunanistan ve GKRY ile hareket eden Fransa Cumhurbaşkanı Macron, İtalya ile her alanda kapsamlı iş birliğini içeren bir anlaşmaya imza attı. Almanya'da Merkel dönemi kapanırken Avrupa liderliğine oynadığı anlaşılan Macron, Fransa-İtalya ittifakı ile gerek AB gerekse AB'nin güney kanadı ve Akdeniz'de Fransa'nın güç ve etkinliğini genişletmek istiyor. Fransa'nın Avrupa Birliği içindeki başlıca müttefiki şimdiki kadar Almanya'ydı. 16 yıldır iktidardaki Başbakan Merkel, AB'nin öncü lideri olarak görülüyordu. Fransa-İtalya anlaşmasıyla yeni bir ittifak ve AB içinde yeni bir eksen oluşturulmaya çalışıldığı iddialarını reddeden Fransa Dışişleri yetkilileri, Avrupa ülkeleriyle ilişkiler güçlü olduğunda birbirini tamamladığını, Fransa-İtalya anlaşmasının bu çerçevede görülmesi gerektiğini savunuyor.

Doğu Akdeniz'de Yunanistan-GKRY ile enerji sahaları ve doğalgaz sondajları konusunda Türkiye'nin hak iddialarına karşı çıkan ve Yunan-Rum tezlerine destek veren Fransa, Doğu Akdeniz gerilimi nedeniyle AB'nin 2019'da Türkiye'ye yönelik aldığı yaptırım kararlarında ve son olarak sürenin 2022 Kasım'ına uzatılmasında da etkili oldu.

Bu arada **ABD'li Exxon'un daha önce Türkiye'nin hak iddia ettiği ihtilafli bölgede tekrar çalışmalara başladığı** açıklanmasına karşın iktidarın suskun kalması dikkat çekiyor.

✓ Fransa-İtalya anlaşmasının önemli bir amacı Akdeniz'de Türkiye'yi engellemek. Geçtiğimiz ay Mısır-Yunanistan-GKRY-İsrail arasında yapılan görüşmeler, ardından ABD öncülüğünde Fransa, İtalya, İngiltere, Yunanistan, GKRY, Mısır'ın da katıldığı tatbikatlar bu açıdan değerlendirilmeli!

Doğu Akdeniz Enerji Forumu'nun (EAST-MED) resmileşmesi ve bölgesel enerji organizasyonuna dönüşmesi, Türkiye'nin bu oluşumdan dışlanması, ABD'nin dünyanın bir ucundan gelip EAST-MED'te gözlemci üye olması vb. gelişmeler Türkiye'yi geriletme ve mevzi kaybettirme amaçlı hamlelerdir.

Fransa-İtalya ittifakını her ne kadar doğrudan ifade edilmese de **Türkiye-AB ilişkileri ve Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarının korunması açısından ülkemiz aleyhine sonuçları olabilecek yeni bir ittifak olarak gördüğümü vurgulamak isteriz!**

AKDENİZ'DE KIBRIS MESELESİNİ VE KKTC'NİN KONUMUNU YAKINDAN İLGİLENDİREN GELİŞMELER YAŞANIYOR!

Akdeniz'de Kıbrıs meselesini ve KKTC'nin konumunu yakından ilgilendiren gelişmeler yaşanıyor. İsrail ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasında gerçekleştirilen ortak hava tatbikatı geçtiğimiz hafta başladı. İsrail hava kuvvetlerine bağlı uçaklar Güney Kıbrıs'ta konuşlanırken tatbikatın 3 Aralık'a kadar süreceği açıklandı!

KKTC'deki Türk askeri varlığını sürekli şekilde uluslararası gündeme taşıyarak Türkiye'nin adadaki askerlerini çekmesini Kıbrıs müzakerelerinin ön koşulları arasına koyan GKRY, adada mevcut İngiliz üslerinin (Agratur ve Dikelya) yanında ABD ile üs pazarlığı yapıyor. Aynı zamanda ABD Kongresi'nin GKRY'ye uyguladığı silah satış yasağının kaldırılmasıyla silahlanmaya hız veren, Kıbrıs Rum Milli Muhafız Ordusu'nu büyütmeye yönelik GKRY, İsrail ile askeri iş birliğini hızlandırdı. Geçtiğimiz hafta GKRY hava sahasını ve Doğu Akdeniz'i de kapsayacak şekilde İsrail hava kuvvetlerinin başlattığı hava tatbikatına İsrail Hava Kuvvetlerine bağlı çok sayıda savaş uçağı katıldı. 3 Aralık'a kadar süreceği açıklanan tatbikatta İsrail hava ve kara kuvvetleri ile Rum Milli Muhafız Ordusu hava saldırı ve hava savunma iş birliği savaş senaryolarını uyguladı. Hava saldırı ve savunma simülasyonları İsrail hava kuvvetlerine bağlı jetlerin havadan Rum Muhafız Ordusu birliklerinin karadan katılımıyla gerçekleştirildi.

İsrail savaş uçakları Güney Kıbrıs'taki liman kenti Baf üzerinde alçak uçuş gerçekleştirerek tatbikat senaryosunu uygularken, Rum ordusu da savunma ve çıkartma harekâtları yaptı. Güney Kıbrıs'taki askeri varlığını artırmak burada bir hava-deniz üssü kurmak istediği kaydedilen İsrail ordusu daha önce de Rum Milli Muhafız ordusuyla kara tatbikatı yapmıştı. Önümüzdeki aylarda iki ordunun yeniden bir kara tatbikatı planladıkları belirtiliyor.

Daha önce ABD öncülüğünde Doğu Akdeniz'de yapılan ve Hindistan, Mısır da dahil çok sayıda ülkenin katıldığı tatbikatlar giderek sıklaştıkça, bölgedeki enerji sürecinde ortak hareket eden İsrail ve GKRY arasında askeri iş birliği gelişiyor. **Fransa-İtalya İttifakı'nın gölgesinde Kıbrıs adasında yaşanan bazı gelişmeler gözden kaçırılıyor!**

AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ KARARINA İLİŞKİN

Avrupa Konseyi (AK) Bakanlar Komitesi 2 Aralık 2021 tarihinde ülkemizin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) Osman Kavala ile ilgili kararını uygulayıp uygulamadığının tespiti hususunu AİHM'e havale etme niyetini içeren bir bildirimde bulunmuştur. Söz konusu bildirim Türkiye'nin AK üyelik statüsünü olumsuz şekilde etkileyecek ve ülkemizin AK'den ihracına kadar varabilecek bir ihlal sürecinin başlangıcını oluşturmaktadır. Avrupa Konseyi'nin kurucu üyesi olan Türkiye'nin böyle bir süreç ile karşı karşıya bırakılması üzücüdür.

Bilindiği gibi, AİHM Osman Kavala'nın durumu ile ilgili olarak üç konuda insan hakları ihlali yapıldığı kararına varmıştı:

- 1.Tutuklamanın makul bir kuşkuya dayandığını gösteren somut veriler bulunmaması nedeniyle AİHS'nin 5/1(c) maddesi ihlal edilmiştir.
- 2.Tutuklamanın Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ndeki incelemesi uzun süre almış, süratli inceleme koşulu yerine getirilmemiş ve sözleşmenin 5/4 maddesi ihlal edilmiştir.
- 3.Bütün bu gelişmeler sözleşmede tarif edilen hak ve özgürlüklerin yazıldıkları amaç dışında başka bir amaçla uygulanmasını yasaklayan 18. maddenin ihlali sonucunu doğurmuştur.

Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden (AİHS) kaynaklanan sorumluluklarını yerine getirmesi ve AİHM'nin kararlarını uygulaması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda da ifadesini bulan bir yükümlülüktür. Dolayısıyla, AK Bakanlar Komitesi'nin başlattığı sürecin Türkiye'de bağımsız yargıya müdahale anlamına geldiğini ileri sürmek hiç bir inandırıcılık yaratmamaktadır. Aksine, Türkiye'de yargının bağımsız olmadığı düşüncesinin daha da pekişmesine yol açmaktadır.

Türkiye'nin temel hak ve özgürlüklere saygılı, insan haklarına aykırı uygulamalarla karşılaşılmayan, gerçek yargı bağımsızlığına sahip sosyal bir hukuk devleti olması bu konularda üstlendiği sorumlulukları ve yükümlülükleri yerine getirmesi ile mümkün olacaktır. Ülkemizde yargı bağımsızlığının yeniden tesis edilmesi ve Türkiye'nin yeniden uluslararası toplum nezdinde itibar sahibi bir ülke haline gelmesi için gereken adımların ivedilikle atılmasını bekliyoruz.

MANDACI KİMDİR BİZ ANLATALIM...

Erdoğan Yapımı Bir Krizin İçindeyiz

Ülkemiz yönetilmiyor, savruluyor. Kifayetsiz Erdoğan Şahsım Hükümeti eliyle, döviz piyasalarında büyük bir kaos yaratıldı. Erdoğan yapımı bu krizin yarattığı belirsizlik, istikrarsızlık, ülkemizde hem üretimi, hem ticareti vurdu. Erdoğan'ın ekonomiyi kerameti kendinden menkul, ideolojik saplantıyla malul, kibirle yoğrulmuş bakışı, ulusal egemenliğimizin, ulusal itibarımızın simgesi milli paramızı pul etti. Milli paramızla beraber, yurttaşlarımızın cebindeki paranın satın alma gücü de hızla eridi, eriyor. İşçilerimiz, memurlarımız, emeklilerimiz, milyonlarca sabit gelirimiz, her saniye daha da yoksullaşılıyor. Çiftçilerimiz, artan girdi maliyetleri nedeniyle, tarlasına küstü. Çaresizlik duygusu, milletimizin boğazına yapışmış sıkıyor. Mutfaklarımızda büyük bir yangın var, tencereler boşalıyor. Marketlerde karne uygulaması başladı. Bazı ürünlerde bir alırsan, ikincisini vermiyorlar. Esnaf satacak mal bulamıyor. Sattığını da yerine koyamıyor. Fiyat etiketleri, sürekli değişiyor. Benzin pompalarındaki rakamlar, artık elektrik sayacından da hızlı çalışıyor.

Ticaret Durma Noktasında, Çekler Kabul Edilmiyor

Ülkede ticaret durma noktasında. Çekler ödeme aracı olmaktan çıktı. Kimse çek kabul etmiyor. Ucube rejimle beraber zirve yapan ekonomik kriz, artık tüm milli varlıklarımızın değerini kemirip bitiriyor. Erdoğan ve Çamur İttifakının koalisyonunun küçük ortağı, sıcak para baronlarının, kara paraacıların, manipülatörlerin, spekülâtörlerin, akbabaların, milletimizin emek emek inşa ettiği milli varlıklarımızı, talan etmesinin önünü açtılar. Ucuza mal kapatmak isteyen spekülâtörler, topraklarımızın, fabrikalarımızın, rafinerilerimizin, enerji santrallerimizin üzerinde, akbabalar gibi dolaşılıyor. Milli servetimizi yağmalamak için fırsatçılar ellerini ovuşturuyor.

Dış Borcun TL Karşılığındaki Artış Yıllık Vergi Gelirimiz Kadar

Pul olan Türk parasının değeriyle ülkemizin borç yükü her saniye katlanıyor. Dış borcumuz, Haziran sonu itibariyle 446 milyar dolar. Bu borcun Türk Lirası cinsinden karşılığı yine Haziran ayından bu yana 1,5 trilyon lira arttı. Bu 2021'de toplanan vergilerin, 1,5 katı yani böyle bir kur farkı yükü, bu ucube koalisyon tarafından, milletimizin sırtına yüklendi. Bir avuç saray beslemesi dışında, herkes yarınından endişeli. Kimse önünü göremiyor. Çocuklarımız yatağa aç giriyor. Gençlerimiz gelecek umudunu yitirmiş, başka ülkelerde ekmeğini arıyor. Beşeri sermayemiz hızla yıpranıyor. Bir nesli kaybediyoruz. Halkımız, devletimiz, şirketlerimiz, milli servetimiz ve 800 milyar dolarlık Türkiye ekonomisi, yarı cahil, ehliyetsiz kadroların elinde büyük bir tehdit altında.

Organize Cehalet

Devlet yönetiminde, organize bir cehaletle karşı karşıyayız. Ülke hızla demokratik kazanımlarını yitiriyor. Yönetim hızla otoriterleşiyor. Tek adam şahsım rejimine geçildikten sonra yaşanan, kötüye gidişi durdurmak için yaptığımız tüm uyarılara, paylaşılan tüm çözüm önerilerimize rağmen, Erdoğan hatalarından dönmedi. Artık sorun ideolojik taassubun, kerameti kendinden menkul, ekonomik zırvaların ötesine geçmiştir. Ülkeyi yönetenlerin, gerçeklikle bağı tamamen kopmuştur. Devlet akıllı yok olmuştur. Ucube rejime de, Erdoğan Şahsım Hükümetine de, artık güven kalmamıştır.

Bu Ameliyatta Ekonomimiz Masada Kalır

Sarayın vesayeti altında ve beceriksiz kadroların elinde, mefluç hale getirilen bir Merkez Bankası, milli paramızın değerini koruyamamaktadır. Ekonomide kaos yaşanmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanı ortada yoktur. Bu ülkede ekonomiyi kim bakmaktadır belli değildir. Bakanın yerine yardımcısı sosyal medya mesajları atıp durmaktadır. Attığı her mesajda, piyasalardaki tedirginliği artırmaktadır. Türkiye ekonomisi, yarı cahillerin deneme yanılma tahtası olamaz. Yarı cahillerin yapacağı bir ameliyatta, ekonomimizin masada kalması kaçınılmazdır.

Mandacı Kimdir Biz Anlatalım

Erdoğan kendisini akla davet edenlere, yanlıştan dönmesini isteyenlere, bugüne kadar hep hakaret etmiştir. Yetmemiştir tehdit etmiştir. Bugün bunları yapmaya da devam etmektedir. Maşallah koalisyonun küçük ortağı da, ondan geri kalmamaktadır. On parmağında on kara sağa sola çalmaktadır. Bir de tehditler savurmaktadır. Erdoğan kendine "Kral çıplak" diyenlere, hatalarını söyleyenlere, ülkeyi sıcak para baronlarına, kara paraacılar, manipülatörlere, spekülâtörlere, egemen güçlere yem ediyorsun diyenlere, "Mandacı iktisatçı" demiştir.

Biz kendisine mandacı kimdir, nedir bir anlatalım:

Mandacı; “Bu can bu tende kaldığı müddetçe, papazı vermem” diye millete caka sattıktan sonra, o papazı özel uçakla ABD Başkanının Oval Ofisine, bir gecede gönderendir.

Mandacı; kendisine “aptal olma” diye, mektup yazarların ayağına koşup, hakaret dolu mektubu, yüzlerine çarpamayıp, kedi gibi pıсандır.

Mandacı; Rus uçakları İdlib’de 36 askerimizi şehit ettiğinde, bunun hesabını sormayan, üstüne üstlük Kremlin Sarayı’nın kapılarında dakikalarca bekleyip, bu halini de Rusların resmi televizyon kameralarına çektirerek kendini rezil edendir. Milletin itibarına sahip çıkmayandır.

Mandacı; Yunanistan burnumuzun dibindeki, adacık ve kayalıkları işgal ederken, sessiz kalıp, iki çift laf edemeyendir.

Mandacı; “Emevi Camii’nde namaz kılacağız” deyip, egemen güçlerin taşeronluğuna soyunup, beş milyon Suriyeliyi ülkemize doldurandır. Yine bir o kadar Suriyeliye de, Suriye’de bakmak zorunda kalandır.

Mandacı; milletimizin 10 milyarlarca dolarını, Suriye bataklığında bataklığa gömendir.

Mandacı; 30 yaşındaki bir İranlı sahtekârın, önüne yatanlardır. Ondan aldıkları dolarları, ayakkabı kutularında, evlerindeki çelik kasalarda saklayanlardır. Milli şerefimizin ve haysiyetimizin timsali, al bayrağımızı, bu dolandırıcıya, yandaş televizyonlarda dekor yaptırانlardır.

Mandacı; bu ülkenin atadan deden kalan tüm varlıklarını, limanlarını, çimento fabrikalarını, yem fabrikalarını ve pek çok tesisini yandaşlarına ve yabancılara peşkeş çekenlerdir.

Mandacı; Türk bankalarının verdiği krediyle, Türk Telekom’u Lübnanlı Hariri ailesine peşkeş çekendir.

Mandacı; Türk Telekom’un kârını Lübnan’a kaçırıp, kredi borcunu da milletimizin sırtına yıkanlara, göz yumanlardır. Tarlanın taşıyla, tarlanın kuşunu yandaşlarına vurduranlardır.

Mandacı; bu ülkenin en stratejik savunma tesislerinden biri olan, Tank Palet Fabrikasını, Katar ordusuna, beş kuruş almadan peşkeş çekenlerdir.

Mandacı; faiz lobilerini ağızlarından düşürmeyip, iktidarları döneminde 203 milyar doları, Londra’daki, New York’taki tefecilere faiz diye ödeyenlerdir.

Mandacı; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan yandaşlarına, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde, milli paramızla değil, Dolarla, Avroyla ihale verenlerdir.

Mandacı; yandaşa adrese teslim, Kamu-Özel İşbirliği peşkeşleriyle ilgili, anlaşmazlıkların çözümünde, Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin yetkisini tanımayıp, Londra mahkemelerine o anlaşmalarla yetki verenlerdir.

Mandacı; bu milletin 128 milyar dolarını, Merkez Bankası’nın arka kapısından, hiçbir kurala ve teamüle uymadan, kendi siyasi ikbali için buharlaştırıp, bugün Türk Lirası’nı, kolu kanadı kırık ve savunmasız bırakanlardır.

Mandacı; ülkemizin itibarı olan milli paramızın, adı sanı duyulmamış paralar karşısında bile, gün görmüş kar gibi erimesine sebep olandır.

Mandacı; dün, 15 Temmuz’un finansörü olmakla suçladıkları, yandaş gazetelerde olmadık hakaretler ettikleri, bir ülkenin Veliht Prensini bugün ayağına, sırf 10 milyar dolar getirecek diye, türkuaz halı serenerlerdir.

Mandacı; milli varlıklarımızın değerini düşürüp, yerlerde süründürenlerdir. Türkiye Varlık Fonu’na devredilen atadan dededen kalan son gümüşleri, yok parasına, körfez şeyhlerine pazarlamaya kalkanlardır.

Milletimiz Gerçek Mandacıları Tanır

Genlerinde Kuvayı Milliye ve Müdafa-i Hukuk olan milletimiz, mandacıyı çok iyi tanır. Milletimiz, “Kurtuluş Savaşı veriyoruz” diyenlerin, vatandaşın cebini nasıl boşalttığını, egemen güçlerin ve maşalarının, ceplerini nasıl doldurduğunu gayet iyi görmektedir. Mandacının, bir tek kendi cebini düşündüğünü, doların yeşilini nasıl sevdiğini milletimiz bilir.

Saray’ın Riyakarları da Yaman

Saray sosyetesinin riyakârları da, çok yamandır. Millet yokluk çekerken, “Bu ülkede yokluk diye bir şey yok, bolluk ortada!” derler. Market rafları, pazar tezgâhları yangın yerine dönmüşken, “İki kilo et yiyorsak, yarım kilo

yeriz. İki kilo domates yerine iki tane alırız. Kış günü turfanda sebze kullanmak sağlığa zararlı” derler. Ama aziz milletimizde bunları bile alacak hal bırakmadıklarını maalesef görmezler.

Bu riyakârlar zulüm ettikleri milletimize; “Para kalmayabilir. Başınızı kaldırın şu yolların güzelliğine bakın. Bakın ne güzel yollar yapılmış. Gözünüz gönlünüz açılınsın” diyecek kadar, Dolar, Avro garantili yollarla, milletin yarasına tuz basacak kadar kibirlidirler.

Bunlar utanmadan millete; “Aylarca belki soğan ekmek yiyeceğiz, ama güvenliğimizden asla taviz vermeyeceğiz” derler. Ama yandaş, akraba-i taallukat, besleme, lüks arabalarda, yatlarda, kotralarda gününü gün eder.

Bunların yapacağı Kurtuluş Savaşı’nda, saraylar, lüks uçaklar, yatlar, arabalar, efuliler kendilerinin olur, kuru soğan, ekmek millete kalır. Kurtuluş Savaşı diyerek kendileri yutarlar salkımı, millete ise verirler talkını.

Bunların Davaları Da Savaşı Da Doların Yeşili

Bunların davaları da, savaşı da; doların yeşilidir. Saraylarıdır. Lüks uçaklarıdır. Yatlarıdır, kotralarıdır. Şişkin banka hesaplarıdır. Yüzbinlerce dolarlık lüks arabalarıdır. Asgari ücretin iki katını verip aldıkları sonra da boyunlarına takıp millete caka sattıkları, markalı atkılarıdır. Bunlar Kurtuluş Savaşı çılgınlıkları atıp üstatlarının, “Allah’ın on pulunu bekleye dursun on kul, bir kişiye tam dokuz, dokuz kişiye bir pul. Bu taksimi kurt yapmaz, kuzulara şah olsa” sözlerine parmak ısırtırlar.

Dolar Arttıkça Beşli Çeteye Akan Para Artıyor

Kurtuluş Savaşı lafları size bol gelir. Bir şeyleri kurtarmak mı istiyorsunuz. Önce “Milletin cebinden beş kuruş çıkmayacak” deyip, milletin başına musallat ettiğiniz KÖİ talanından, milleti bir kurtarın bakalım. Son beş yılda milletimiz, bunlara verdiğiniz garantiler nedeniyle, geçmediği köprüye, tünele, yola, 9,5 milyar dolar ödedi. Önümüzdeki üç yılda da bu yandaş çetenin cebine, 14 milyar 601 milyon dolar konacağını şuanda mecliste görüşülmekte olan bütçe söylüyor. Dolar kuru bugünden 12 lirayı aştı bile. Dolar artınca, beşli çetenin bütçe üzerindeki vesayeti, bütçeden alacağı parada katlanacak.

Talanı Durdurun Mücbir Sebep İlan Edin

Bu talanı durdurun, bu garantileri TL’ye çevirin, bu yılın ödemelerini “Mücbir sebep” diyerek erteleyin. Buradan yapacağınız tasarrufu da emekliye, memura, asgari ücretliye verin. Sizin Türk Lirası’nı pul eden politikalarınız neticesinde, asgari ücretlinin cebinden çekip aldığınız aylık 152 doları derhal telafi edin. Çiftçiye destek borcunuzu ödeyin, pandemide esnafa verdiğiniz kredinin, en azından faizini hibe edin. Geri ödeme vadesini yayın. Yapabilirler mi? Yapamazlar. Çünkü onlar milleti unuttu. Milletini halini görmüyor, feryadını duymuyor. Onlar sadece kendilerini kurtarmayı düşünüyor. Milleti bekleyen tehlikelerin farkında bile değiller.

Mutfaklardaki Yangın Gelecek Seneye De Sarkacak

Dalgalı kur rejiminde döviz krizi çıkardılar, bunu becerdiler. Şimdi o döviz krizi çiftçilerimizi ezip, geçiyor. Son bir haftada, ÜRE gübresinin tonuna, bazı illerimizde 2000 liranın üzerinde zam geldi. Antalyalı, Bursalı, Eskişehirli, İzmirli, Kocaelili, Mardinli, Sakaryalı, Ordulu çiftçilerimiz ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Çiftçi tarlasına gübre atamadı. Şimdi tarlalarda verim düşecek. Mutfaklardaki yangın gelecek seneye de sarkacak. Milletimizin gıda güvenliğini tehlikeye attınız. Şimdi kendi çiftçinize destek olacağınıza, elin çiftçisini abat etmeye soyundunuz. Toprak Mahsulleri Ofisi, bizim çiftçilerimizden buğdayı 2 bin 250 liraya almıştı. Elin çiftçisine yüzde 50 daha fazla ödüyor. 3 bin 343 liraya buğday ithal ediyor. Bu nasıl bir kafa? Türk çiftçisini borca batır, elin çiftçisini ihya et. Şimdi bu kimi kurtarma savaşı, kimin Kurtuluş Savaşı?

Şirketlerimizin Değeri Eriyor

Borsa şirketlerimizin değeri, Merkez Bankası’nın, “Ben artık enflasyona değil, çekirdeğine bakacağım” dediği gün, 205 milyar dolardı. İki ayda 171 milyar dolara düştü. Milletinin borsadaki mal varlığı iki ayda 34 milyar dolar eridi. Yine Eylül’ün ilk haftasında, Varlık Fonu’nun elindeki varlıkların değeri, 34,5 milyar dolardı. İki ayda 23,5 milyar dolara düştü.

BAE, 10 Milyar Dolarla Varlık Fonu Portföyünün Yarisını Alabilir

Daha dün FETÖ darbesinin arkasında olduğunu söyledikleri, yandaş basınlarında etmedikleri hakaret bırakmadıkları, Birleşik Arap Emirlikleri’nin velihtına, getirdiği 10 milyar dolarla, atadan dededen kalan son gümüşlerimizin, yarisını alma fırsatını altın tabakta sundular. Katar’a Tank Paleti peşkeş çekenlerin, şimdi de bu ülkenin bir başka göz bebeği savunma sanayi tesislerini, Birleşik Arap Emirlikleri’ne peşkeş çekeceğini uluslararası basın yazıp, çiziyor.

Sevsinler Sizin Kurtuluş Savaşınızı

Sevsinler sizin Kurtuluş Savaşınızı. Bu ülke emperyalizme karşı, şanlı kurtuluş savaşını vermiş ve ulusça büyük bir zaferle bu savaştan çıkmayı bilmiş. Ama Erdoğan ne zaman ağzına, Ekonomik Kurtuluş Savaşı lafını alsa, kazanan hep egemen güçler ve maşaları oluyor. Kazanan hep Dolar ve Avro oluyor. Erdoğan bu lafı ilk kez Ekim 2018’de ağzına aldı, o gün dolar kuru, 5 lira 82 kuruşturdu. Ekim 2020’de ikinci kez ekonomik Kurtuluş Savaşı ilan ettiğinde dolar kuru da 8 lira 14 kuruş olmuştur. Şimdi aynı lafı ağzına aldı, dolar kuru 13,5 lirayı görmüştü.

Yapabilecekleri Tek Hayırlı İş Sandığı Getirmek

Bunların millet için yapacakları tek hayırlı kurtarma, bu aziz milleti kendilerinden kurtarmaktır. Derhal sandığı milletin önüne getirmektir. Kaybolan güveni geri getirmek, milleti bu hayat pahalılığından çekip çıkarmak, başka türlü mümkün değildir. Hep söylüyoruz; “Çakma doktor candan eder. Çakma imam dinden eder. Çakma ekonomist, parayı pul eder.” Erdoğan’ın yaptığı tam da budur. Kendi beceriksizliklerinin, kendi yetersizliklerinin üstüne, bu milletin en şerefli savaşını, örtü yapmaya çalışmak, günahlarını bununla örtmeye çalışmak çok büyük ayıptır.

MGK’yı Aciz Senaryolarına Figüran Yapıyorlar

Hele hele, oynadıkları bu aciz senaryoda, Milli Güvenlik Kurulu’nu, figüran yapmaya kalkmak, tam bir kendini bilmezliktir. Bu ucube Partili Cumhurbaşkanlığı Sisteminin istismar etmediği, çürütmediği tek bir kurum, tek bir kurul ne yazık ki kalmamıştır.

Bir daha söyleyelim: “Bu krizin arkasında yabancı güçler falan yoktur. Bu krizin tek bir müellifi vardır. Erdoğan’dır, tabi onun yanında koalisyonunda küçük ortağıdır.” Artık miadını dolduran, metal yorgunu bir hükümetin, tevil kabul etmeyen zirva ekonomi politikalarının, Milli Güvenlik Kurulu kararıyla korumaya kalkmak, aczin ikrarından başka bir şey değildir. Vesayetçiliğin de daniskasıdır. Damadın dediği gibi, bu ucube sistemle “At izi it izine karıştı.” Ne yaptıklarının, neye sebebiyet verdiklerinin farkında bile değiller. Yıllarca “Asker siyasete niye karışıyor?”, “Askeri vesayet kabul edilmez” diyenler, şimdi Milli Güvenlik Kurulu’ndan medet umar hale gelmişlerdir. Bu ülkede emekli amiraller gıkını çıkarınca, Montrö ile ilgili bir bildiri yayımlayınca, linç edilip, darbeci yapılıyor. Ama Milli Savunma Bakanı’nın, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanı’nın, Genelkurmay Başkanı’nın, Kuvvet Komutanlarının bulunduğu kurulda “Dış güçler ekonomiyi tehdit ediyor” mealinde bildiri yayımlatmanın adı “ileri demokrasi” oluyor. Ben buradan soruyorum, siz bu ekonomiyi ne zaman, nasıl Milli Güvenlik Kurulu’nun himmetine muhtaç hale getirdiniz? Allah aşkına! Ekonomi politikaları, ne zamandan beri askerinin ve güvenlik bürokrasisinin görev alanına giriyor? Oldu olacak Merkez Bankası’nın başına da, emekli bir Albay atayın, olsun bitsin... Erdoğan Şahsım Rejiminin bu oyuna, Milli Güvenlik Kurulunu dâhil etmekteki amacı, ucube ekonomi politikalarını eleştirenlere gözdağı vermekse, biz bu darbeci kafaya da pabuç bırakmayız. Bunu da herkes böyle bilsin.

Bu Hükümet Milli Güvenlik Sorunu

İşte tüm bu kepezelikler, devlette yönetim krizinin, hangi aşamaya geldiğini göstermesi bakımından, ibretliktir. Çok açık söyleyeyim, bu ülkede tek milli güvenlik sorunu, gerçekte bağı tamamen kopmuş, kibir hastalığıyla malul Erdoğan’dır. Ne güzel demiş büyük önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk: “En büyük savaş, cehalete karşı yapılan savaştır” İşte bu yarı cahil kadroları, sandıkta göndermeden, bu ülkenin ufkunu açmak mümkün değildir. Millete rahat bir nefes aldirmek hiç mümkün değildir.

Sandık Gelmeli, Bu Hükümet Gitmeli

Yarıdan tezi yok. Seçim sandığı milletin önüne getirilmelidir. Demokrasilerde sandıktan kaçılmaz. Sandıktan kaçan demokrat olamaz. Sandıktan kaçan, milletin gözünde de, gönlünde de sakıt olur. Biz Erdoğan ve bu ucube koalisyonun küçük ortağına, derhal seçim çağrımızı tekrarlıyoruz. Bu, uçurumdan önceki son çıkış için, makul bir çağrıdır. Aksi halde bu yarı cahil kadrolar elinde, ekmek yiyebileceğimiz, bir ekonomimiz bile artık kalmayacaktır. Bugün herkes demokrasiden yana taraf olmalıdır. Sandık talebini gür bir sesle, tahriklere kapılmadan dile getirmelidir.

Gün artık susma günü değildir. Dante’nin şu sözleri, herkesin kulağına küpe olmalıdır: “Cehennem en karanlık yerleri, buhran zamanlarında, tarafsız kalanlara ayrılmıştır.”